

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9 EGYHÓRA 3 PÉNZ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTROZNAP 12 PILLÉR, SASARNAP 20 PILLÉR. EÜ-FÖLDRE A KÉTSZERESÉRE. — MEGJELNIK HETFO KIVETÉLVÉL MINDEN N.-P. KIADÓ A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ: FARKAS LAJOS

SZERKESZTŐSEG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM: 10-20. ÉJJELE: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM: 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ-HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ-HIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. TELEFONSZÁM: 575.

TIZEDIK KARÁCSONY

Irta: RASSAY KAROLY országgyűlési képviselő.

Tizedszer öltözik fehérbe a természet, tizedszer köszöntenek ránk ünnepi kongással a karácsonyi hangok, mióta a nagy összeomlás katasztrófája ráborult az országra. S ma, tíz év múltán, mikor körül és mindenfelé új élet sarjad és serény építőmunka folyik, visszatérvünk e tíz év távlatán, nem látjuk, hogy hova jutottunk és mennyire haladtunk.

Nézzük a környező államokat. Mindennél jubileumi tüzek gyultak a tíz év fordulóján. S a jubileumi tüzeket egyformán élesztették jobb és baloldali pártok, egymással szembenálló politikuskok, egymástól politikai nézetek által elválasztott néptömegek. A tíz esztendő mindenütt kialakította az összefogás eszméjét, mindenütt kikovácsolta azt az abroncsot, amely az egyes dongákat a nemzeti ésszetartás parancsoló erejével fogja össze.

Mennyire haladtunk mi ezalatt a tíz esztendő alatt? Oly szomorú a válasz erre a kérdésre, hogy szinte nem is merem megadni. Ha erejéből, éléből, mondhatnám: szőncséből veszített is a gyűlölkö és szellem, még mindig nem pusztult el arról a földről. Még mindig ott tartunk, hogy az ellenfeleket ellenségek késeríti a feszült atmoszféra. Még mindig vannak, akik ma egy egész korszak múltán bűnbakokat keresnek olyan eseményekért, amelyek mozaik-kövecskéi voltak egy apokaliptikus képnek, amelyek szervesen fűződtek a miénkél sokkal hatalmasabb erők omlásához. S az egész kutatás nem szolgál egyéb célt, minthogy tovább mélyítsen ellentéteket, magasabbra emeljen elválasztó falakat. Épen most, amikor az enyhülésre, a megértésre, a vállak egybevetésére a legnagyobb szükség lenne.

Lehet-e remélni, hogy a tizedik karácsony végre forduló jelent azon az áldatlan uton, amelyen eddig haladtunk? Ha lehet: nagy ünnep lesz, nagyobb mint más szép és szent karácsony ünnepei jövő-menő éveknél.

Intézményekben, politikai berendezkedésben ott talál bennünket ez a tizedik évforduló, ahol talált az első. De az első karácsony, amelynek keserűségére most visszaemlékezünk, — bizonytalanságában még a reménynek egy cseppjét hordozta magában. A békekötés előtt voltunk akkor s nem tudhattuk mit fog hozni, milyen fájdalmakat és szenvedéseket fog ránk mérni, milyen terheket fog vállainkra róni.

Rá azonban akármilyen fájdalmas volt is, bizonyosság következett. S ez a bizonyosság kötelességeket is hozott magával. Akármilyen rettenetesen nehéz volt is az építés feladata: nem lett volna szabad egyetlen napot sem veszíteni, hogy akik felelősek a nemzet sorsának intézéséért, minden ép kezet munkába állítsanak.

Magam sem akarok ezen az ünnepen rekriminálni. S nem azért említem fel a meddőségben elmúlt tíz esztendőt, hogy e pillanatban vádat kovácsoljak belőle bárkivel szemben is. De felemlitem azért, hogy tanulsággal szolgáljon a jövőre. Felemlitem azért, hogy amit tíz esztendő elmulasztott, azt talán a tizenegyedik meghozza.

S azért említem fel a külföldi államokat is, hogy végre kinyíljon a szeme a hatalomnak és megszűnjék az a furcsa és gyermekes állapot, hogy egy egocentrikus nézőszögből ítéljük meg az egész világot, melynek kicsinyke része vagyunk.

Ha nálunk szerencsésebb államok polgárai és politikusai meg tudják találni azt a közös ösvényt, amelynek jobb vagy baloldalán masirozva, de mindenkinek egyre tempóban menetelni kell a kitzött

cél felé, akkor sokkal több mint könnyelműség és sokkal több, mint politikai vakság: akkor egyenesen bűn a nemzet ellen, nemcsak megakadályozni, de elő nem segíteni a nemzeti összefogást, hogy végre felemelkedhessünk.

De nem kell egyedül szerencsésebb országokra hivatkoznom. Mert a vesztes országok csak úgy felocsudtak már a katasztrófa szédületéből ha százszoros munkával, százszoros fáradsággal, de százszoros igyekezettel és energiával is: felegyenesedtek.

Az ut ki van jelölve. Önmagában erőt, önmagából lendületet nem találhat egy nemzet másként, mintha a maga érdekeinek nyilegyenes útját járja. S hogy a nemzet a maga érdekeit kifejezésre juttathassa, ahhoz a nemzeti akarat tisztá és szabad akaratnyilvánítása szükséges. Ez nem ellenzéki célkitűzés, ez nem ellenzéki program. Ez alfája és omegája a nemzeti életnek, ez olyan elengedhetetlen feltétele egy állam boldogulásának, hogy minden politikai irányzat hívét közös táborban láthatja. A nemzeti akarat

adhat egyedül felhatalmazást sorsának intézésére, a nemzeti akarat adhat egyedül felmentést olyan cselekedetekért, melyeket nevében követtek el.

Minden egyéb csak részlet, de minden egyéb ebből az egyből következik.

Karácsony ünnepénél nincs alkalmasabb idő az igaz magabizálásra. S e tizedik évfordulón, e tizedik szomorú karácsonyon talán elérkezett órája, hogy mindenki, gazdag és szegény, hatalmas és elesett polgár ebben az országban magába szálljon, megérezze, hogy sorsa egy pillanattal sem lehet független a nemzet összességének életétől és sorsától, magába szállva eldöntse: látja-e az utat, melyen haladni kell és akar-e rálelni.

Tíz esztendő mulott el felettünk. Aggódva kérdezem: vajjon másik ilyen tíz esztendő küszöbéhez érkezünk-e, vajjon majd husz év messzeségéből visszatérvünk még csak korhadt jelet sem találunk ezen a fordulón: vagy megemeli-e ez a nemzet, mint multjának és jövőjének mesgyéjén azt a határkövet, amely egy új generációnak új korszakot jelöl.

Rothermere lord üzenete

Magyarország önzetlen és nagy barátja. Rothermere lord, egy hosszú üzenetet küld a lapok útján a magyar népnek. Ennek az üzenetnek legmarkánsabb részeit alább közöljük:

Mint a nemes és jobb sorsra érdemes magyar népek őszinte, igaz és érdektelen barátja, az irántam megnyilvánult engem szívm mélyéig meghatót szeretet által szinte reám parancsolt kötelességnek vélek eleget tenni akkor, amikor

nyíltan és őszintén felhivom az ország figyelmét néhány olyan jelenségre, amelyek a legnagyobb mértékben veszélyeztetik nemcsak a revíziós harc sikerét, hanem az ország egész jövőjét és boldogulását.

A Habsburg-családnak a magyar trónra való visszahelyezésére irányuló különböző mozgalmakra gondolok! Megbízható információkon alapuló szilárd meggyőződésemmel, hogy

a Habsburgok trónraemlése a magyar gazdasági élet stabilitásának megrendülését jelentené!

Már pedig kétségtelen, hogy minden olyan akció, amely, akár csak a legkisebb mértékben is veszélyeztethetné a magyar pénz értékébe vetett bizalmat, alapjaiban renditené azt meg s elkerülhetetlenül katasztrófális eredményekkel járna az országra.

Olyan értesülések jutottak hozzám felelősségük teljes tudatában levő különböző magyar körökből, hogy — az erre kétségtelenül legveszélyesebb pillanatban — egyre fokozódó élnkségű akció folyik Magyarországon nemcsak az ugynevezett „legitimista” jelölt, hanem különösen a Habsburg család egy másik tagjának a trónraültetése érdekében.

Ez az agitáció nemcsak hogy nem szűnt meg, de egyre inkább fokozódik Magyarországon nagy barátjának,

Mussolininak ama határozott, félremagyarázhatatlan és végleges intelme ellenére is,

amely szerint a Habsburg-ház bármely tagjának a magyar trónra való ültetése katasztrófálisan veszélyeztetné Magyarországot külpolitikai érdekeit.

Határozott és közvetlen tudomásom van arról, hogy az olasz miniszterelnök e kijelentése egyaránt vonatkozott a Habsburg-ház minden egyes tagjára, bármily távoli legyen is azoknak a trónhoz való igénye.

És ugyanez a felfogása igen tekintélyes és Magyarország iránt határozott jóindulattal viseltető más államférfiaknak is. Én tulságosan messzelátó politikusnak tartom gróf Bethlent ahoz, hogysem leküsse magát egy ilyen veszedelmes kaland mellé.

Egyáltalán nem tartom illetékesnek magamat arra, hogy beleszóljak Magyarország jövő államformája megállapításának kérdésébe. Komoly meggyőződésemmel azonban az, hogy

amennyiben majd annak idején, amikor ez a kérdés napirendre fog kerülni, a magyar nép ragaszkodni fog ahoz a Habsburg-család detronizálásá kímondó törvényben is fentartott jogához, hogy a királyság államformáját tartsa fenn és királyt választson magának, úgy semmi nehézsége nem lesz annak, hogy Európa tekintélyes uralkodó családjai tagjainak sorában találjon olyan minden tekintetben alkalmas jelöltet, akinek személye még a revíziós célok megvalósításának szempontjából is különlegesen előnyös lehet az országra.

Karácsonyi ének

Irta: ADY ENDRE.

Tegnap hurangoztak,
Holnap hurangoznak,
Holnapután az anyagok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyoson dicsérni,
De én még kishű vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretre
Mégis csak hiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolndm,
Csak az Urnak szerelmemet
Szépen igazolndm.

(Agy dudolgtam én
Gyermek-hittel, bátran,
1883
Csak karácsonyiban.)

A jelenlegi kalandos kombinációk viszont éppen ezt a szent célt veszélyeztetik.

Utazásaim közben a világ bármely részében találkoztam magyarokkal, mindenütt szinte elkerülhetetlenül feltették hozzám e reám, mint idegenre, meglehetősen kényes kérdést, hogy vajjon mit gondolok a Habsburgok visszahozatalának lehetőségéről. Mert, mint kivétel nélkül mondták, ennek megvalósulása elkerülhetetlen és teljes szakításra vezetne az otthoni magyarság és külföldre szakadt testvéreik között.

Mint azt már előbb is mondtam, Magyarország egyetlen feladata a jelenlegi viszonyok között csakis az lehet, hogy

minden erejével törekedjen értékek stabilitásának biztosítására s az ország gazdasági helyzetének javítására.

Magyarország egész jövője ennek a munkának a sikerétől függ. Ha azonban akár valamely, szinte hihetetlennek látszó könnyelműség

akár az állami kiadások terén megnyilvánuló szükségtelen és fényűző pazarlás miatt, akár a nyugalom és megelégedés hamis látszatának fölkeltése érdekében való fölösleges hivatalok létesítése, vagy a gazdasági közéletben itt-ott megnyilvánuló korrupció miatt

ez lehetetlenné válnék és Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzete megrendülne, úgy az nemcsak az eddig nagy áldozatok árán elért összes eredményeket veszélyeztetné, de Magyarországot egy még sokkal veszedelmesebb és nehezebb helyzet elé állítaná, mint amilyen a kommunizmus után előállott rettenetes helyzet volt.

Revízió és a gazdasági helyzet javítása,

ennek a két kérdésnek kell a magyar politika sarkalatos tárgyának lenni.

A külföld legteljesebb foku bizalma nélkül azonban e nagy célok egyike sem érhető el. Éppen ennek a célnak az érdekében azonban

a kormánynak lehetővé kell végre tenni azt is, hogy a nemzet egész jövőjét befolyásoló sorsdöntő kérdésekben szabadon nyilvánulhasson meg a nép szabad akarata.

Magyarország, mint „Kossuth hazája” tudta legjobban meggyerni a világ közvéleményének szeretetét s éppen így ma is csak azzal fordíthatja maga mellé ezt a rokonszenvet, ha hű marad legnagyobb fia nagy szelleméhez és szabadságszerető magasztos eszméjéhez.

Esperantó kiállítás. A debreceni esperantisták egyik csoportja a városi tanácstól karácsony két napjára az iparostanonciskola egyik tantermét kérte, ingyenes esperantó kiállításra. A tanács dr. Csűrös Ferenc tanácsnok előterjesztésére a kérelmet teljesítette, azzal, hogy a terem fűtéséről a rendezők tartoznak gondoskodni.

A táltos meséje a másvilágról
(Részlet.)

A tiszta égből mindhiába néz,
Tündérszem is a messzeségbe vész.
Mit láthatunk csak fényes, kéklő fátol.
A menny azontul fekszik messze, távol.
Nem éred el egy ezredév alatt,
Röpülve bár, miként a gondolat.
De búvóló erő, varázscsoda,
Szempillanatra felragad oda.

Száműzetésünk bus napja előtt,
Birtuk mi is ezt a varázserőt.
Hadur itélő, mennydörgő szavára
Oda lelkünknek búvóló varázsa.
Lesujtva a föld nyugvó porába,
Szállnék, repülnek, óh, de mindhiába.
Rabul rovom robotját a világnak,
Dicső szabadság, szivszakadva várlak.

A másvilágnak szélein körül,
Atjárhatatlan rézerdő terül,
Rézlombu fák komor fönsséggel állnak,
Élő bástyáiként a másvilágnak,
Érc-ágyival egymást ölelve át,
Mind végtelenbe nyújtja sudarát,
Harcolva vad haraggal, szörnyű zajjal,
Világot rázó, tomboló viharral.

Itt él az Éj, komor gyász a ruhája.
Az Éj a Hajnal durva mostohája.
Szegény leányt kinezza gonoszul,
Gyöngykönnye harmatként a földre hull.
Érdő-széiben őrség gyanánt vigyáz
Sok félszemű, hatalmas óriás,
Kéjjel szemük tündöklően ragyog.

A Csokonai Kör az ifjabb írói generációt is be akarja vonni irodalmi munkássága körébe

Csobán Endre főtitkár a Kör működéséről

A Csokonai Kör agilis főtitkára, Csobán Endre városi főlevéltárnok hivatali elfoglaltsága mellett is mindig készséggel szakít időt a sajtó részére. A városi levéltár nagy idők tanúságát rejti irathalmazáiban fogad és első szava: elismerő dicsérete a sajtónak szól.

— En nem is tudok komoly és eredményes munkát elképzelni a sajtó támogatása nélkül — mondja Csobán Endre lekötelező kedvességgel — és meg kell állapítanom, hogy a Csokonai Kör munkáját, amelyet mi is szeretettel végzünk, a sajtó a maga nagy nyilvánosságával segítette diadalra. El sem képzelhető társadalmi vagy irodalmi egyesület működése a sajtó közreműködése és segítése nélkül.

A Csokonai Körrel a következőket mondja el Csobán Endre főtitkár:

— A Csokonai Kör ezen a néven harmincnégy esztendője áll fel Debrecenben, tehát mint irodalmi társaság is, a magyar vidék legrégebbi egyesületei közé tartozik. Azonban kulturális működése négy évtizednél is többre terjedő, mert mielőtt 1890-ben Csokonai Körre alakult volna, néhány éven át már a nyolcvanas években működött mint „Pelsőlyvasó Egylet”.

A Csokonai Kör méltán dicsekedhetik azzal, hogy közel félszázados fennállása óta a magyarságra háruló kulturális munkából derekasán kivette a maga részét s a művelődés zászlóját lobogtatni nem szünt meg a háboru alatt és a háboru utáni leromlott gazdasági viszonyok között sem. Most hogy a háboru szerencsétlen befejezése a magyarságot részre osztotta, a Csokonai Kör új feladatok előtt áll. Dolgoznia kell a szétszórta élő magyarság kulturális egységének fentartása érdekében. Az 1890-ben jóváhagyott alapszabályok keretei ezeknek az új feladatoknak a befogadására szükeket bizonyultak. Egyes rendelkezései egyébként is avultakká váltak. Ugy hogy az alapszabályok átdolgozása elodázhatatlan szükségé vált. Az átdolgozás a Csokonai Kör részéről már meg is történt. Jelenleg egy hatos bizottság előtt fekszik, amely végleges formába öntve fogja a választmány elé terjeszteni. Az alapszabály módosítás révén módjában lesz a Kör vezetőségének, illetőleg a választmánynak, hogy a Csokonai Körben Debrecen és a Tiszántul irodalmi és kulturális életének legkiválóbb munkásait is tömörítse. Igen kívánatos, hogy az ifjabb és legifjabb írói nemzedék sorából

is bekerüljenek a Csokonai Körbe azok, akik munkásságukkal arra rászolgáltak. Ez meg is fog történni.

— A Csokonai Kör elnöki méltósága ez idő szerint dr. Papp Károly egyetemi tanár kezében van. Minthogy ő az egyetemen éppen a magyar irodalomtörténetet adja elő, nálánál avatottabban talán senki sem tölthetné be ezt az állást. Bár sokirányú elfoglaltsága és megbízatása egyéb teendőkkel is súlyosan terheli, mégis szíves-lelkesen azon van, hogy a Csokonai Kör ügyeit a lehető séghez képest folytonosan előbbre vigye.

Dr. Papp Károly

Oláh Gábor

Hasonlóképpen üres a titkári állás is, minthogy Debreceni Ferenc főgimn. tanár, a Csokonai Kör eddigi titkára ez idő szerint állami alapítványon Németországban tartózkodik.

Sar- és hócipőkülönlegességek, koreolyák
legelősbban
Kertész Tódor budapesti cég
lerakatánál Széchenyi ucca 31.

Rádiós!

Az egész világ kell neked?
Végy Tunggram Báriumcsövet!

igazi ünnep

olyan rádiót hallgatni, amelyben

TUNGSRAM Báriumcsőkészlet

van. — Nagy vételkörzet, erős, kristálytiszta hang. — Ismertető nyomtatványokkal szívesen szolgál bármely rádiókereskedő, vagy az

Egyesült Izzólámpa és Villamossági R. T. Ujpest 4.

A föld egyszer csak elsötétedik.

A réz-, ezüst-, aranyerdőkön át
Elérjük a mennyországot magát.
Tudjátok-e lelkünk elé mi tárul?
Álmodjatok a legpusztább pusztárol.
Egyenletes, csupasz, sík, sima, tiszta.
Olyan, mint gyémánt jégmező e pusztá.
Az erdő félkörének vetve hátunk,
Egyenesen a végtelenbe látunk.

Csak földi pusztaság határát szabja
Levegőég lehajló boltozatlanul.
Az égi gyémánt pusztaság felett,
Egyenes sík van ívelt ég helyett.
Tüztenger tükröként az égi ég
Tündöklőn fénylik, ragyog, izzik, ég.
Egész eget merevestül bevonja
Egy sikká összeforrt napok korongja.

Napégről a gyémántmezőre hull
A tündöklő fény szakadatlanul.
Emberszem benne, ha csak megrebbe, ha
A végtelenbe már vakon meredne.
A szikrázó fényt látná sűrű éjnek.
(Hihet-e ember a saját szemének?)
Ha meg káprázik, lángot vet, habár
A vak éjjelen nincs egy fény sugar.)

A másvilágon, sáros föld lakója,
Rablétének robotját aki rója,
Szörnyű zavarba jutna. Néki fent
Nincsen se fény, se éj, se hang, se csend.
Tapintana s szilárdnak ami látszik,
Hig lég csupán. Varázs, mi véle játszik?
Szagot, vagy izzt se tudna észre venni.
Nincs semmi ott, mi van s az van, mi semmi.

Vegyétek például Hadur nyilat.
A felhőkön, mint fény cikázik át.
Roppant robajjal hull a földre le,
Megröndül az egész világ bele,
Evezredes fát szerzeszét szilánkol,
Embert lesujt, házunk emésztí lánggal.
Mi volt? Rejtelmét ész nem fogja át.
Mint a mennyország titkát sem magát.

Oda utat csak a lélek talál.
Middön felszabadítja a halál,
És visszakapja a varázserőt.
Mely, mint a pelyhet emeli fel őt.
S a réz-, ezüst-, aranyerdőkön át
Eléri a mennyországot magát.
Gyémántmező, napég ragyogja várja.
A végtelenség, im eléje tárva.

S amint a három erdősegen át
Eléri a mennyország sítaját,
Harag, bánat, vigság abban a nyomban
Egyesülnek felséges nyugalomban.
Így lesz időtlen időkiig hazája:
Mennyországnak határtalan határa.
A fény, amely ömölve-ömlik rája:
Isten hatalmas lényének csak árnya.

Halandónak: rablét robotja részem.
A messze kék eget epedve nézem.
Kézrengteteg haragvó harsonája,
Ezüstberek bubánatos bubája,
Aranyerdő örök derűs varázsa,
Gyémántmező, napégnek ragyogása.
Öröknyugalmu végtelen... Hadd indulok!
Mégöl a vágy. Utánatok halok.

JO PAL.

pénzbeli...
bent ado...
kiosztása...
gabró f...
vállalatn...
gatarítsa...
mondta...
kormán...
bőkezűs...

Vé

Erdő, e...
De sze...
Mezbo...
A te h...
En hag...

Nem is...
En hag...
Pedig...
Csőki...

Meg ve...
Viruló...
Vagy a...
A hó e...

Ha ma...
Boldog...
Meghul...
Bűntév...

Hogyh...
Kebled...
Mindem...
Szerel...
Glasgo...

A tanos

tának

A városi...
imponálóan...
telte fel zá...
Bálint eser...
ségei elők...
Dalárda me...
külön Porr...
kai F. Béla...
nők mondo...
majd Thuró...
váló művés...
száma után...
beszédet, m...
elnök buzdi...
adta át a z...
rancsnoksz...
Isten áldás...
Lajos evan...
A zászló...
a Himnusz...

Földbi

I. és II.

tel...
WEISZ...
Bu ta...
Telékkönyv...

PT

Jó, s...

min...

német...

Kérj...

,Pfa...

SCHR...

DEBRE...

pénzbeli jutalomban, részint természetben adományokban. Az adományok kiosztása után *Fejér Andor* dr. főszolgabíró fejezte ki elismerését a bánya-vállalatnak szeretetteljes szociális magatartásáért. A munkások táviratban mondtak köszönetet *Gergely Vilmos* kormányfőtanácsos vezérigazgatónak bőkezűségéért.

Vén Nagyerdőn

*Erdő, erdő, vén Nagyerdő
De szeretlek téged;
Mebocsádom ezerszer is
A te hűtlenséged,
Én hagyatlak árván.*

*Nem is te vagy hűtlen hozzám,
Én hagyatlak árván,
Pedig egykor csodálalak,
Csókjádra vágyván.*

*Meg vagy-e még?... susog-e még
Viruló leveled?
Vagy azóta meghervadtál?
A hó eltemetett?*

*Ha majd egyszer visszamegyek
Boldogulva hozzád;
Meghallod-e hűtlen szívem
Bűnévalló szavát?*

*Hogya egyszer visszamegyek
Kébledre kesergőn;
Minden fátat átölelem...
Szeretlek Nagyerdőm,
Glasgow, 1928. nov. hó. Skócia.*

LENCZ G. SANDOR.

A tanonciskola cserkészcsapatának zászlóavató ünnepsége

A városi zenekiskola hangversenyfelhívásában imponálóan szép ünnepély keretében szentelte fel zászlóját az iparostanonciskola Török Pál vezette cserkészcsapata. A zászlóavató ünnepségen előkelő közönség jelent meg. A Városi Dalárda megnyitó énekzsáma után, amelyet a kitűnő Porrai István karnagy vezényelt, Szankai F. Béla ipariskolai felügyelő, bizottsági elnök mondott nagyszabású megnyitóbeszédet, majd Thuróczy Gyula, a Csokonai Színház kiváló művésze szavalt. Timár Ila remek énekzsáma után dr. Gulyás István igazgató mondott beszédet, majd Varrassy Imre ipartestületi elnök buzdította a cserkészcsapat tagjait és adta át a zászlót Mezey Bélának, a csapat parancsnokságának. Mezey Béla szép beszéde után Isten áldását kérte a zászlóra, amelyet Labossa Lajos evangélikus lelkész is megáldott.

A zászlószögek beverése után az ünnepély a Himmusszal ért véget.

Földbirtokokra törlesztéses kölcsönt

I. és II. helyű teljes kifizetés mellett szerez **WEISZ SIMON** bankbizományos **Budapest, VII., Akácfa u. 40.** Telekkönyvi kiíratot és kataszteri birtokiv beküldendő.

Jó, szép és szolid minden egyes része német technika mesterműve. Kérjen illusztrált katalógust.

'Pfaaf' varrógépek tiszántuli képviselője: **SCHRENGEL IMRE** DEBRECEN, HUNYADI U. 17. sz.

Dunántuli fajtehenek

friss borjas és hasasok kedvező felzetési leltételek me lett kapha k!

Tehenek Onossai ucca 5. szám alatt meglekinthetők. Bővebb felvilágosítással Fried Samu Piac ucca 22. szolgál.

Gazdasági és Allatértékesítő Szövetkezet.

Meggyilkoltak egy földmívest a hajduhadházi országúton

Hétfőn hajnalban a hajduhadházi országúton haladt szekerekkel egy gazdálkodó. A havas országúton vérnyomokat vett észre, lezárt a szekere körül és követte a nyomokat. Az országút mellett húzóódó árokban aztán megdöbbenő látvány tárult eléje.

Aludt vértócsa közt arccal a földnek fordulva feküdt holtan egy fiatal földműves.

Értesítette az esetről a csendőrséget, amely megindította a nyomozást, megállapították, hogy a meggyilkolt férfi Bartha József hajduhadházi földműves. A vizsgálat megindulásakor

a gyilkos, Szuna Mihály gazda, önként jelentkezett. Előző este a földművesrel nagyon összeveszett a korcsmában egy leány miatt és mikor a korcsmából Bartha eltávozott, kevéssel utána ment el, utólérté az országúton és a megisméltető veszekedés során leszúrta.

Szúnát őrizetbe vették. A debreceni vizsgálóbíró, dr. Preinseberger Jenő, kiutazott a helyszínre a vizsgálat megtartására és intézkedni a meggyilkolt boncolására vonatkozólag.

Tóth Árpád özvegye a Darabos uccai lakásban beszél „Pádiról” a jóságos férjről és a nagy magyar költőről, akivel együtt indult el Debrecenből és aki nem tér már haza soha többé

Darabos ucca 14. A kedves, intelligens színész lakásában: *Szigeti Jenő* költő tartózkodik most a legszomorúbb magyar poéta fiatal özvegye.

Megegyez az uccán: szemem belebotlik egy erdő táblába; ezt a házat nemrégén koszorúzták meg *Ady* Endre nevével. S ime már kíváncsok a másik márványkoszoru a szomszédos falakra, szomorú kis momentumál egy másik poéta halhatatlanságának. Emlék, márvány, új normák: a friss gyász rövid megindultsága után emmi jelzi a kiváltságos szavakba emelt emberi tragédiák állomásait. Itt *Ady* Endre lakott, ott Csokonai busult, amott meg *Tóth Árpád* töltötte legszebb szomorúságai és legboldogabb révedezései mézesheket. Minek a márványtábla a márványszavak ékessége mellett? Ma elülldünk egy-egy friss, emlékeztető strófa felidézésén, a holnaputáni emberke pedig hűdeg újjal mutogat majd a hideg emléktáblák ismerős neveire: a szörnyű irodalomtörténet főhírszálai még csak meg sem vastagszanak az új nevek, új életrajzok gyarapodásától. Ahány új poétát számoltunk, annyi régít eitünk a felejtés végtelen aknáiba.

... az én sorsom? Néhány szomorú lányomnak és fáradt urnak megtetszik a leltem Egy-két perre; s unottan betelten Eldobnak s hűs klasszikusokra vágyanak.

Szegény, bus, költő *Tóth Árpád*. Negyvenkét év robotos terhével kes-

keny horpadt vállain, alig hogy bekukskált az élet álomkertjébe, a fátomos lázrózsák illata felszipantotta gyöngye életét. S akít osztakozó társul emelt magához, asszonya és siratója, most emlékeztet e bus Darabos uccai lakásból a mézesheket szépségeire, a kis szépségségi fürdőhelyre, ahol összehajtak és sirhat a késő barátok hódolatán meg régi verseken, amelyekben már akkor a halál retentő hatalmával bibelődött a költő, mikor asszonya az élet izéhez még csak szokni kezdett.

„Isten veled,
Vigasztalának méltóbb, zengőbb versek.
„Isten veled,
Vigasztalának zengőbb, szebb szerelmek.
„Isten veled,
Nézd, fény ragyog a gyönyörű világon.
Csak emmi, lásd,
Hogy én eltűntem és hiányzom.”

Finomarcu, karsu, halkszavu asszony: *Tóth Árpád* né. Jól esik neki, hogy mondom: nekem, nem-író írónak, enyhe illúgy az interjú látogatás, kedves költőmről jó, meleg szavakat váltani. És ilyen kezdés után jól gördül tovább az ismerkedés.

— Az uram nem szerette, ha előadták a verseit. Félte a zenéjüket, a rithmus titkos lejtését a hangos, hideg, értelmes beszéd álnok zsvajától. Most persze — sürrin mondják a verseit...
— Legkedvesebb verseim? Istenem: asszony vagyok, hát legközelebb hozzam azok a versei férköztek, amelyek

rólam, nekem szóltak. *A Hajnali Szerenád* emlékei kísértének ebben a szobában: itt töltöttük legboldogabb mátkaságunk hónapjait. Ezt a verset is, meg még annyi versét; olvasni, dudolni kell, pódiumra nem való... (Emlitem a nagy élégiát, a *rekettyebokorhoz* szóló közönlökus fináléja nagy művet: *Tóth Árpád* né könnyes szemmel bólint, igen, ez a legjavából való. Aztán a nagy csillagverssel való élményemről esik szó: hogyan őriztem e napilapból kivágottn írást évekig memóriámban, míg aztán most, a költő halála után megjelent kötet *cimverseként* láttam viszont... Milyen otthon volt *Tóth Árpád* a csillagos ég képei között... — Majd másról esik szó.

— *Pádi* monogám férfi volt. Szerelmes verseit, a Hajnali Szerenádban összegyűjtötteket már hozzámirta (akkor még idejárt hozzánk, ebbe a Darabos uccai lakásba, itt lettünk jegvesei-egymásnak) és nekem szólnak az utolsó kötet (Lélektől-lélekig) versei is. Jól esik ezt megmondanom, mert egy lírai

Tóth Árpádné és kisleánya.

költőnek sok mindent meg szoktak bocsátani. Nekem sohasem volt megbocsátanivalóm...

— Pedig *Tóth Árpád* versei az asszonyoknak nagyon tetszenek. Mennyi levelet, virágot, üzenetet küldtek ismeretlen lívei, asszonyok, lányok! *Pádi* nem szerette az ilyesmit. Félénken húzódt minden hangos költő-allírtól, idegenekkel szemben zárkózott volt. Egyszer egy bakfi rajongója hosszas levelezgetés után vidékről feljövot felkereste a költőt. Nagy esokor virággal jött, kiprulya, izgatottan s a szobában ingujjiban találta a költőt, kisgyerekekkel az ölében, felesége és nagynénje társaságában. Bizony, nagy zavarban volt a kis nő; azt sem tudta, hogy menjen ki a szobából! Bizonyára ugy képzette, hogy a „költő” selyempyámában, elegáns legénylakásban fogadja és elio-gadja hódolatát... Mondanom sem kell, hogy e látogatás után elmaradtak a levelek is, melyek az egyes versek megjelenését követni szokták...

— Társaságban jókedvű, kedélyes, éneklő bohém volt szegény uram... szegény volt a tulzásig, bár valóságos élő lexikonja volt barátainak, írónak, újságíróknak minden kérdésben, akár a nyelvészet, akár a filozófia vagy csillagászat köréből... Persze, az utolsó évben sokat változott. Érezte, mi vár rá és én is tudtam mindent, hiszen az orvos megmondta: nem kell a Tátrába utazni, ne vigyék el messzire — hazulról...

— A Baumgarten-díj? Bizony annak vége. Pedig az uram volt a legelső, az egyetlen *egyhanguan* — jelölt. Már lakást is vettünk ki, kényelmesebbet, egészségesebbet, Budán; januárban kellett volna megkapnunk a pénzt... A lakást most átadtam. Irodalmi hagyatéka bizony nincs. Lassan, csiszolgtatva dolgozott. Ha majd elfogyott a Lélektől-lélekig, kiadják összegyűjtött műveit. Barátaim, kiváltképen *Babits Mihály*, melletttem vannak és segítenek e dolgokban.

Már egészen rönketeledett. A homályos szobában elmosódott a költő özvegyének alakja, csak hangja öszgett tisztán felém. Bucsuzkodunk. A másik

Nőifelöltők, szőrmebundák, leánykabundák, selyem- és szövetrohák óriási választékban, legolcsóbban kaphatók

Barta Ferencné
Debrecen, Piac ucca 55. szám,
Hungária kávéház mellett.

szobából beszalad hozzánk Eszterke, Tóth Árpád nyolcéves kislánya. Papírlap lobog a kezében: friss vers, most írta a másik szobában. Karácsonyról és Jézusról szól és tiszta rímek esendülnek íróslatterhesen a sorok végén. És a vers alatt illusztrációk: a betlehemi jászol rajza és a csillag... glóriás csillag...

Tóth Eszterke öntudatosan figyel az elismerő szavakra: az alkotás boldog remegése a szemében és egy fájdalmas és gyönyörű örökség szomorú csillogása...

FAY ÁRPÁD.

A DEBRECENI SÁKK-KÖR HIVATALOS ROVATA

Rovatvezető: Dr. Szabados Sándor

Debrecen 1929. évi bajnokságáért folyó verseny 3 heti küzdelem után befejezést nyert. A versenyen Debrecen valamennyi jobb játékosja indult és a résztvevők játékerejét tekintve a verseny egy nemzeti főturna színvonalának felelt meg.

A versenyen az első két helyet Dalmay és dr. Szabados indulásával elintézték vetek a beavatottak. Az eredmény azonban ezt a löslátot csak részben igazolta.

A verseny megérdemelt győztese és ezáltal Debrecen város 1929. évi bajnoka Dalmay Barna lett, aki mindvégig a legjobban játszott. Dalmay régi sakkozó, többször volt Debrecen bajnoka és számos nemzeti és nemzetközi versenyen elért szép eredménnyel folytan nemcsak a hazai, de a külföldi sakkozók előtt is általánosan ismert és becsült sakkozó. Különös egyéni stílusa, amely a komplikációkat, a fejeteljetre állított állásokat kedveli, nagyszerűen érvényesült ezen a versenyen. Mint ember a legszeretettelőbb és így szép győzelme osztatlan örömet kellett.

A 2-ik helyet elfoglaló Kónya eredménye meglepetés. Nevezett a debreceni sakktörnévelje, aki versenyről versenyre javult és végül most a díszes eredményhez jutott, bár ebben némil szerezése is segítette. A legközelebbi verseny eredménye remélhetőleg igazolni fogja most elért szép eredményének realitását.

A 3-4-5. helyet Barcza, dr. Szabados és Kovács foglalja el egyformán elért 7 és fél ponttal. Míg Barcza és Kovács eredménye körülbelül megfelelt a várakozásnak, ez nem mondható dr. Szabadosra, aki tréning hiány folytán idegesen, bizonytalanul játszott és így több jó játszmát remisre rontott, durva hiba folytán veszített és így az általánosan várt jobb helyezéstől elesett. A fiatal Barcza a verseny Benjáminja, mindössze 18 éves és ő a jövő embere. Reméljük, hogy rövidesen az ország legjobbjai között fogják emlegetni nevét. Dr. Kovács régi, kiforrott játékos, aki ezuttal is több szép játszmát produkált.

A 6-ik helyet dr. Barabás foglalja el, aki egyuttal utolsó díjaz is. Régi, ismert játékos, aki nagyszerűen startolt, de a verseny közepén letrtt, amit azután a finisben sem sikerült jóvátennie. Néhány értékes játszmát produkált.

7-8-ik Torma Sámuel és Kiss Ernő. Előbbi országosan ismert feladványköltő és író, azonban nem versenyzőjátékos, nem rendelkezik kellő idegekkel, gyorsan, hirtelen, pontosan ki nem számított ötletei után indul és így gyakran megtörténik, hogy a nálánál gyengébbek ellen is veszít. Kiss Ernő ezuttal rosszul startolt, elveszítette önbizalmát s mire ugy ahogy visszanyerte, már vége volt a versenynek.

9-ik Weinstock Ferenc tehetséges fiatal játékos, aki élesen kombinál és a verseny legszébb játszmáit produkálta.

10. dr. Kocsis régi harcos, aki jobb eredmény elérésében egészségi állapora gátolta.

11-ik Hausner Ignác, a verseny veteránja, ősz bácsi, aki bámulatos frissességgel játszottá végig a hosszú és nehéz versenyt és a legjobbaknak is kemény díj volt.

12-13. Friedmann Károly és Reichard Sándor néhány játszmában tanúsítottak tehetségükről és lehet, hogy még mindketten sokat haladhatnak, különösen Friedmann, aki egészen fiatal.

Végül köszönet és hála dr. Hüti professzor úrnak, szeretett előnökünknek, akinek útmutató-kezelése páratlan, az ő buzgalma tette lehetővé a verseny megrendezését. Köszönet a Kereskedők és Utazók Egyesületének, ill.

Amatőrök felvételeit kidolgozza, megnagyítja. Szakszerű munka, olcsó árak. Berzéki Fotóhözre, Ferenc Józsei ut 38. Az udvarban.

szüzsris előnökünknek, Króh Vilmosnak, akik a verseny egész tartama alatt a játékosokat szép helyiségükben a legszívesebben vendéglátották. Az elismerés zászlóját hajtjuk meg

dr. Borbély és dr. Bay versenyvezetői munkáját, akiknek páratlan hozzájárulása és ügybuzgalma a verseny sima lefolyását lehetővé tette.

Bajnoki verseny 1928.

N É V	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Összes pont	Helyezés	D i j
1 Dalmay Barna	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	I.	100 P és okl.
2 Kónya Kálmán	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	II.	75 P
3 Dr. Szabados S.	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	III-IV-V.	50 P
4 Barcza Gedeon	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	III-IV-V.	35 P
5 Kovács Gábor	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	9	III-IV-V.	25 P
6 Dr. Barabás Béla	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	8	VI.	15 P
7 Torma Sámuel	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	7	7-8	
8 Kiss Ernő	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	6	7-8	
9 Weinstock Ferenc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	5	9	
10 Dr. Kocsis Sándor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	4	10	
11 Dr. Hausner Ignác	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	11	
12 Friedmann Károly	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	12	
13 Reichard Sándor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	13	

Debrecenben rövidesen megalakul az első szavalókórus

A szavalókórus: a legmodernebb kor előadó-művészete, amely új alapokra helyezte a tömegbeszéd eszközeit

Ezeknek a soroknak aktualitását két körülmény adja meg: egyrészt most jelent meg a 100% könyvtár első füzeteként Tamás Aladár szavalókórus gyűjteménye a szerkesztő és Palasovszky Ödön bevezetésével, másrészt a debreceni Magánisztelevél Szemináriuma szavalókórus szervezését vette tervébe és már a közel jövőben ezzel nyilvánosságra is szándékozik lépni.

Körülbelül hat esztendeje annak, hogy e sorok írója Berlinben összekerült a szavalókórusokkal. A Grosses Schauspielhausban, egy vasárnap délelőtt, lehetett vagy három-négy száz ember, előadták Ernst Toller egyik költeményét. Már nem emlékszem a címére, a szöveg is csak emléktörtemelemben maradt bennem. Nem tudtam, mihez megyek, nem tudtam, ami vár rám, de amit ott akkor átéltem, azt sosem lehet elfelejteni. A legközvetlenebb zenekar pontosságával egybevágó kórusok, a szöveg rivalló és síró ellenpontjai, a fokozás és lefokozás, az indulatok robbanása, a mennydörgés zsvájcha beugró elnyújtott panasz, az emberi beszéd, a tömegbeszéd magával ragadó áradata hipnotizálta a hallgatókat.

Negyedélvára rá, közben sosem tudtam erről megfeledkezni, Gergely Sándorral, az íróval beszélgettünk a szavalókórusról. Ismerte ő is, akkoriban kezdték Pesten el a szavalókórusok munkáját. Megkíséreltük, hátha Debrecenben is meg lehetne valósítani, de technikai okok miatt nem sikerült. Azóta olyan kör, amelyben talaja lett volna a szavalókórusnak, nem foglalkozott ezzel a tervvel. A Magánisztelevél Szemináriuma hihetetlen birni fogja kedvvel, érvel és — lélekkel. Így nem haszontalan most a szavalókórusokról ezen hasábk nyilvánosságában szólni.

Amíg a huszadik század költészete befért a hivatalos tantervvé merevített poétika skatulyába, addig a költeményeknek emberi szóval való megfeleltetése nem volt probléma. A költő megírta a verset, aztán — egyszer, megjelent egy pódiumon az a nő vagy férfi, aki elmondta, elszavalta, elbeszélte, elszóhajtotta vagy elsírta az újravajudott ritmusokat, több vagy kevesebb hűséggel szabadítva a betűk fekete kerítésébe zárt lírát a közönségre, a tömegre. Az egy szólamú lélek hangjának megfelelő médium volt az egytorkú recitátor és ha becsületesen, tehetséggel végezte munkáját, akkor a versek legtöbbször esetében maradéktalan tolmácsolójává válhatott a költeménynek. Akik a versolvasásban nem látnak a betűk mögé, akik a nyomtatott szó zűléjét nem hallják és nem érzik elzúgó ritmusok zsongását, záródó rímek pengését, kiváló recitátoroktól kaphatták aifandékba a

költőt, aki frenetizálni tudott, mert tehetségének mikrofonja mindenki számára hallhatóvá erősítette fel a lelkében rezdült érzések hullámain.

De a teljesülők idők karma kisajdította a költőből az összefonódott ember, az egyvágyú tömeg szavát, a fakuló és túlerő polgári kultúszet fonnyadása helyén merész, új hangok surrantak fel mindig erősebben, mindig szélesebb, ártógóbb lendülettel. A cselekvő, egyidejű és világgzengő költeményt, mely a kollektív érzések hatalmas orgonáján szólt, nem lehetett már egy emberi hangra váltani. Ég és föld, gyárak, hajók, vasutak, miliók dühe vagy panasza, könyörgése vagy követelése, a tömegben vagy a mindenségben felsokasodott egyén elfáradt szenvedélye elfulladt akkor, ha a lelkesült recitátor minden idegszálával és egész életritmusával is tolmácsolójává merészkedett.

Pedig a kollektív költészet megszólaltatására termett. A kollektív líra nem ampónás szobák, zárnas hangulatok, illatos lugas vagy árnyas méhes esendjében magános bóbiskolásra szánt, hanem szózat, lelkesítés mindenkinek, mindenkihez, vízőzőn, forgatag vagy akár az egész földet befogó tűz vagy halálos éjszaka.

Hogy a tömegvers a tömeghez szólhasson, azt csak a tömeg által lehet elérni. Ahány regisztrere volt a kollektív költeménynek, annyi szólam kellett életre váltására, orgona kellett, az emberi hang eleven orgonája. Kórus, amely beszél. Kórus, amely szaval. Beszélőkórus. Szavalókórus.

Kazuisztikusan, a történelmi szükség-szerűség rideg, de csalahatlan törvényét következett vissza, így képeztem el a szavalókórusok keletkezését.

A szavalókórus azoknak, akik ismerik, elfogyhatatlan élmény. És szemnyitó élmény lesz azoknak, akik majd megismerkednek vele. Azoknak pedig, akik híret hallották és emlegetik, érdemes lesz gondolkodni felőle.

A szavalókórus új kifejezőmód, melynek széles skálája ma még át sem gondolható lehetőségeket rejt magában. A megszólalt tömeg, melynek lelke mélyéről — hiszen költészetéből — fakadt az új forma, mindent visszaadhat, amit a kollektív gondolat a világgzés szöveg foglalt. De csak ezeket adhatja vissza. Nagyon helyesen állapítja meg Tamás Aladár szavalókórus gyűjteményének előszavában, hogy „szerint valásszék meg a verset, hogy az az egyes emba-

rek összeállításából létrejött tömegkórus érzelmeinek, céljainak és akaratának kifejezője legyen". A karvezetőnek ismernie kell a kar anyagát, lelkiségét, hajlamait és érdeklődési irányát, határait és lehetőleg úgy kell összeválogatni az egyedeket, hogy azokat a közös világgznetet egységessége lüzze egybe. A szavalókórus világgzneti erői eredője és élvételt minden olyan törekvés, amely lüzván mechanizmusnak tekini a szavalókort, melyen át az előadandó műveket megszólaltathatja. Természetesen ennek az egységnek kifejezésében nagy része lehet a karvezetőnek és nem kis mértékben ott is kell latniuk a szavalókórus világgznetet nevelő jelentőségét, hogy a kar székebb körén belül könszerhatás erejével fejleszteti a kollektivitást. Azonban azt sem lehet elvitatni, hogy a szavalókórus nem csupán agitációra alkalmas. Mindig világgznetet, de nem mindig ennek hangsúlyozása. El bírok képzelni szavalókórusokat, melyek tisztán természeti tümemények, technikai teljesítmény, beteljesült tömegélmény, az emberiség nagy érzésköránjainak kifejezője és amennyiben a karvezető kórusával ezeket egyetemlegesen át tudja életel, teljes hatásuk.

Semmi és senki sincsen ösök nélkül. Szavalókórusokat csak most kezhetnek írni, mikor már a tömegindulatnak ez a beszédeszköze annyira-annyire készen van, mégis a tudattalan vagy alig tudatos előfutárok között számos karszavalarra illő költeményt találunk. Nálunk Petöfi és Ady versei közül A kutyák és A Parkások Dalát, a Csák Máté fölőlént transzponálták eddig szavalókórusra, bizonyos, hogy ha nem is könnyen, de meglévő munkák felelőssével is szaporítani lehet a karszavalar másorát. Az amerikai Vachel Lindsaynek van egy pokoli erejű verse: Kongo! Formájában, tartalmában és utalásaiban kísértetiesen szavalókórusos. És általában a Lindsay-versek: a fényreklámról, az üdvhadserégről, az elnökválasztásról és az alkoholelles propagandáról: százejű jazzzenekar csillog és bög: szavalókórus kincsébánya. Aztán Wolf Withman, vagy Verhaeren és még sok más. Egy merész ötlettel dobjunk fel valami furcsa feladatot: szavalókórusban Babits Mihály: „Mozgófénykép”. Ez mind tagítja a részleteket, kérdéseket állít, tovább hajszol és talán az eddig elfojtott, kimondhatatlan mondanivalók, amelyek nem találták meg a kifejeződés formáját, a szavalókórusok szótoleszérén át világra jönnek.

Tamás Aladár budapesti munkáskórusokról írt előszava azokból a tapasztalatokból szűrődött le, amelyet ő, ki Palasovszky Ödönnel együtt külföldi példák után, Budapestben megszervezte a szavalókórust, ő maga közvetlenül átélte. Ez a deduktív módszer a tényekre és lehetőségekre vonatkozólag bizonyos korlátozásokat hoz magával, hiszen a pesti munkáaszavalókórusok anyagi és képességhelyi terén belül általános szabályokhoz nem lehet eljutni. A Tamás Aladár munkája, amint könyvecskékől is látszik, nemcsak utatóról volt Magyarországon, hanem eredményes is. Azok az elgondolások, amiket Tamás Aladár a kórusokhoz kapcsol, mérvadók minden hasonló szervezeti kezdeményezésnél és a Palasovszky Ödön áttörő fantáziával, szuggesztív lendülettel megírt munkatanulmányai, izgató célkitűzései teljes reményességei a magyarországi munkáaszavalókórusoknak. Azonban szélesebb területre átvinni a szavalókórusok hatóképességét Magyarországon, nem jelenti mindg az eredeti gondolat meghamisítását vagy azt, hogy hamis tartalommal óhajtják megtölteni a szavaknak ezt az új edényét, hanem lehet olyan szándék, mely, ha nem is fedl a másikat, de párhuzamos vele és valahol, talán nem is a végtelenben azzal találkozik.

A szavalókórus teljesítményének induktív elgondolására azzal sokkal behatóbban kellene foglalkozni, azonban a felverődő gondolatok gyakorlatba való átvitelének módja már Debrecenben is küszöbön áll és minden szintézis és analízis helyett elvebben fog szólni a produkció.

BÉKÉS ISTVÁN.

OHJAJ! ELJEN!

KÖRÖGÖZS ELLEN

EGGER PASTILLA

megfojt ez az átkozott köhögés!

Figyelj! Egger mel pastilla csökkenti meggyógyított!

Kapható gyógyszerlárokban és drogériákban!

A debreceni rendőrség kemény munkát végzett az 1928-as esztendőben

Nagyon sok volt az öngyilkos, négyszáznál több a baleset és meghaladja a hétezeret a kihágási ügyek száma — Rendkívül sok az intellektuális bűncselekmény

Minden évben röviden beszámolunk a rendőrség évi munkájáról és ezek a beszámolók mutatják és bizonyítják, hogy a debreceni rendőrségnek igen sok a dolga. Ebből nem az következik, hogy a közbiztonsági viszonyok nem allanának azon a fokon, amelyet megkövetel egy 100.000 lakosú város népe, hanem azt, hogy kevés a tisztviselő és kevés a rendőrlétszám. Nagyobb arányú zavargásoknál már csak úgy tudják biztosítani a rendet, hogy olyan mértékben veszik igénybe az emberek munkateljesítését, amely már veszedelmesen közel jár a kárt okozó megerőltetéshez. Itt voltak az egyetemi zavargások, a megismétlődő tüntetések, amelyek elfojtásánál példás fegyverzettséggel jártak el. Egy hétig voltak szigorú készültségben a derék rendőrök, akikről napokig nem szakadt le a nehéz cipő és csak ruhástól pihenhetek néhány órácskát. Meleg ételhez sem jutottak és voltak, akik a városban lakó családjukat nem láthatták napokig. Kemény munka volt ez, melyből ugyancsak kivette részét a tisztjárás. Egész éjjel vagy fél éjszaka készültségben az utcán vagy ügyeleten és másnap délelőtt az irodában az egyre szaporodó akták százaival bajlódni. Ennél az erőpróbánál bizonyították az események azt, amit mi már máskor is hangoztatunk, hogy

tul van terhelve a debreceni rendőrség.

Békés napokon, késő éjszaka is világosak gyakran az előadók szobái, kénytelenek feláldozni a pihenésüket, mert nem lehetséges más módon elvégezni a reálgató munkát. A rendőrlétszám hiánya.

A nagyterjedésű város különböző pontjairól kénytelen a leváltott rendőr bevalogolni a központra és ha valami jelentést is kell írnia, már nem igen pihenhet le, mert az idő letelt és indulni kell ismét őrszolgálatra.

Debrecen büntető és kihágási statisztikája a tavalyhoz képest erős szaporodást mutat. Különösen az intellektuális bűncselekmények elkövetői adnak sok munkát a rendőrségnek. Nincs pénz az embereknek és a legfránságtalabb eljárásokat is megpróbálják, hogy pénzhez tudjanak jutni. Olyan emberek kerülnek, mint terheltek kihallgatásra, akikről senki sem tételezt volna fel a legkisebb félrecsúszást sem.

Nagy vagyonok roppantak össze és a nehéz megélhetési viszonyok nagyon sok embert hátszoltak a pénzszerezésnek olyan módjaihoz, melyek a törvényekkel való összeközösítéshez vezet.

Az intellektuális ügyek terén a legtöbb munkát ez évben az Angol-Magyar Bank debreceni fiókjánál történt sikkasztás adta. A rendőrség két tisztviselője és több detektívje hat hétig dolgozott állandóan a nagyarányú ügyön.

A közönséges bűnözők nem adtak az idén se nagyobb munkát mint tavaly. Betörés, lopás volt szép számmal, de olyan nagy arányú eset, mely az egész város érdeklődését kiváltotta volna, nem akadt. Hivatásos ismert betörők és tolvajok elkerülték a várost ebben az évben és csak az apró alkalmi tolvajok, kezdő betörők garázdálkodtak. Ezeknek is legnagyobb része kézre került.

Nagyon szomorú képet ad a rendőri nyomozásoknak az a lapja, melyen a fiatalok bűnözését tartják számon. Debrecenben annyira leromlottak ezen a téren a viszonyok, hogy ma holnap több lesz a fiatalok bűnözése mint a nagykorú.

Volt olyan nap, hogy négy-öt fiatalok tolvajait, betörőt kellett átadni a fiatalok bírójának. A debreceni piacoknak rémei voltak a fiatal suhancok, kik hónapokon át lopkodták úgy a vevőket, mint az eladókat. A város legszegényebb rétegének családapái már olyan

kétségbeesítő helyzetbe jutottak, hogy nem tudnak maguknak sem keresni kenyeret és éheznek gyermekük. Nincs ruhája, cipője és a nyomor az utcára veri a szülei mellől. A városi szegény gyermek aztán sokkal könnyebben romlik el és tér a bűn útjára, mint a falusi. Itt több az alkalom, aztán megígényei is vannak, moziba akar járni. A legtöbbje előbb a kenyérért lop, aztán azért hogy teljen mozijegyre.

A büntető osztálynál ez évben két nagyobb ügy fordult meg. A Csolnákázó-tól gyermekegyilkosság ügye, melynek tettese Földessy Ilona felett ítélet nemsokára a bíróság. A másik a Jókai uccai gyilkosság ügyében bekövetkezett fordulat. Elfogták Tóth Lenkét, a gyilkosság első és sokszor kihallgatott gyanúsítottját, aki ellen sikerült új terhelő adatokat produkálni. A tárgyalás januárban lesz és szenzációsnak ígérkezik.

Öngyilkos több volt, mint tavaly. Uglátszik mégsem használt az öngyilkosvédelmi rendelet! Az emberek nem azért ölik meg magukat, mert mások is elkövetik azt, hanem azért dobják el maguktól az életet, mert az ő életük is ép olyan nyomorult és elviselhetetlen, mint azé, aki már a halálba menekült. A legtöbb ok ma is a nyomor, aztán jön a beteges érzékenység, de ez is a nyomorra vezethető vissza, mert az öngyilkosok olyan kevés örömet találhatnak az életben, hogy elég egy szívdás, egy durva szó és halálba rohan a küzdésbe összeroppant pária. Szívfa-csaró esetek történtek, melyeknek közlését tiltja a rendelet. Iszonyú képet adnának arról a gazdasági romlásról, mely tisztas családokat sodort a szennyves nyomorba és hátszolt értékes embereket a halálba.

A békébeli statisztikában gyakran feltüntetett öngyilkossági ok, a szerelmi bánat, csalódás, egyre kevesebb. Uglátszik nincs már szerelmem csak nyomor.

A gyomor, ha üres, nem tűri a szerelmet és valószínű, hogy ezért kevesebb a csalódott szerelmes. Az öngyilkosok közt nagyon sok a fiatal és azok közt is túlnyomó a száma a leányoknak. Az ő szervezetük hamarabb pusztul, idegebbek, nem bírják a durva küzdelmet a kenyérért.

Az öngyilkosok eszköze még mindig 90 százalékban a marólug. Híába minden rendelet, hiába adják lezárt bádorgódobozba a marólugot, ugylátszik mégis könnyebben hozzá férhető a marólug, mint amennyire megszerezhető a mindennapi kenyér. A marólug után leggyakrabban használják a kötelet, mérget és pisztolyt alig fordul elő néhány esetben.

Az életvédelmi rendeletnek Debrecenben ez évben csupán az a része nyert pompás megvalósulást, mely a sajtó elhárítására vonatkozott. A szegény páriák megmentése már nem sikerült. Nincsen hozzá semmiféle anyagi támogatás

és ezek hiányában a rendőrség nem tudja megvédeni az életét azoknak, akiket elpusztítással fenyegetnek a gondok.

Az életvédelmi otthont nem állították fel, pedig enélkül nincs bizonyítható haszna az üdvösnek ígért rendeletnek. Ezen a téren teljesen tehetetlen a rendőrség, minden más fronton végezni tudja munkáját, de itt preventív intézkedésről szó sem lehet, mivel a preventív intézkedésnek munkaalkalom nyújtásában, kenyérben, jó lakásban és ruhában kellene megnyilvánulni. Ezeket pedig még azoknak sem sikerül megadni, akiket a halál karjaiból mentenek vissza erre a keserves életre.

A balesetek száma is növekedett ebben az évben.

Az egyre nagyobbá váló gépjármű forgalomhoz lassan szokik a közönség és figyelmen. Alig volt hét, hogy több baleset ne történt volna. Szerencsére, hogy nagy részben egészen jelentéktelenek a szenvedett sérülések. A vizsgálatok azt mutatják, hogy

éppen olyan arányban terheli a felelősség a gyalogjárót, mint a sofőröket és kocsikat.

Érdekes, hogy mióta az autók százai futnak a városban, a kerékpárosok is gyorsabb hajtásra kaptak. Kegyetlenül nyomják a pedált, versenyre akarnak kelni a motorokkal és ez az oka, hogy a kerékpár-balesetek száma a tavalyinak kétszeresére emelkedett.

Az üzemi balesetek viszik el a rekordot.

Ebben az évben négyszáznál több volt az üzemi baleset. Nem tudni mi az oka, a hivatalos megállapítás azt mutatja, hogy véletlenség, saját gondatlanság. Az üzemi balesetek száma évről-évre nő. Nem olyan biztosak, úgy látszik, a munkás kezek, mint régen. Vigyázatlanok, figyelmenlenek, mert fáradtabb a szervezetük, mint a jó békében.

A kihágási ügyek mennyiségüket tekintve rekordot értek el az idén.

Az akták sorszáma meghaladta a 7500-at. Ez a hatalmas anvg dr. rendőrbiro, dr. Mayer Andor, dr. Vargha László, dr. Csige Sándor, dr. Tóth Sándor és Malv Sándor dr. rendőrfelügyelők munkája. Két szobában és egy hálószobában kénytelenek lebonyolítani a tárgyalásokat. Kihallgatni a tanukat, terhelteket és hirdetni ítéleteket a délelőtti ügyszólván minden órájában, nem csekély munkát jelent ilyen zsúfoltság mellett. Egy szobában két rendőrbiro tárgyal egyszerre és ha a felek ingerlékenyek és hangosan beszélnek, azonnal kész a hangzavar, amely egyaránt zavarja valamennyiüket. Ez az állapot semmiesetre sem arra való, hogy emelje a felek szemében a hivatalnak már meglévő tekintélyét. Azt a célt sem szolgálja, hogy a tisztviselők minél gyorsabban végezhessek el a reálgató nagy munkát. Négy rendőrbiroknak azért mégis kivételesen jó helyzete van, rendez hivatali szobában dolgoznak, az mellékes, hogy csak egy

tisztviselőnek készült, de hivatali szoba.

Az ötödik rendőrbiroknak, aki ez év őszén kezdte meg a munkát, már csak egy hálószoba jutott.

A központi ügyeletes hálószobája, ahol pen megvetve, éjjeli szekrény rendezése, ez a rendőrbiro jelenlegi hivatali helye, ez a rendőrbiro jelenlegi hivatali helye. Egy buskomor irasztal csodákozik a szoba közepén és hiába próbálja hivatalos helyiséggé avatni a hálószobát. Egy előnye azonban van ennek az állapotnak. Az érdekeit felekre hatással van. A terhelés és tanu egyaránt meglepődik, ha átépi a külszobát, a meglepődésük teljesen jogos, utóvégre nem mindennapi látvány egy tárgyaló terem, szépen megvetett agy-gyal a sarokban.

A munka azért nem szenved hátrányt a kihágási ügyosztályon, melynek dr. Zsákay rendőrkapitány a vezetője. Elvégzik a kiosztott munkát, jóval többet dolgozva a hivatalos óránál. A rendőrbiro ajtaja előtt reggelenként csoportosan áldogálnak rendőrök felügyelete mellett az őrzetesek és kopognak be az ajtón a megidézettek. Nem kell várakozni napokig, idejében elintézik mind-egyiknek ügyét. Ezekben a szobákban játszódnak le a legmégesebb esetek, itt indulnak meg a leltón a szegény páriák. Előbb apró kihágás és nagyon soknál később már jön a bűncselekmény, amely miatt már nem a kihágási ügyosztállyal gyilk meg a bajuk, hanem dr. vitéz Tóth Gyula kapitány osztályával és növelik az akták számát a büntető előadók, dr. Roncsik Tibor, Flek Ferenc és dr. Kubinyi Béla asztalán.

Igy folvik ebben az évben a munka a rendőrségen. Tulzsnolt helyiségekben túlterhelte tisztviselőkkel. Sok panasza ezért nem volt oka a közönségnek, elvégezte feladatát a rendőrség. A jövő évben, szeretnénk remélni, hogy nem lesz annyi munka és kivonul az irasztal is a hálószobából.

Bence Mihály.

Mindennemű **vívó-elszorel-seke**, ping-pong, football, box-ló, korcsolya, sítb sporttekketekt raklaron tart. Kertesz Todor lerakata **Szchenyi u 31.**

Nagy Karácsonyi V. sá

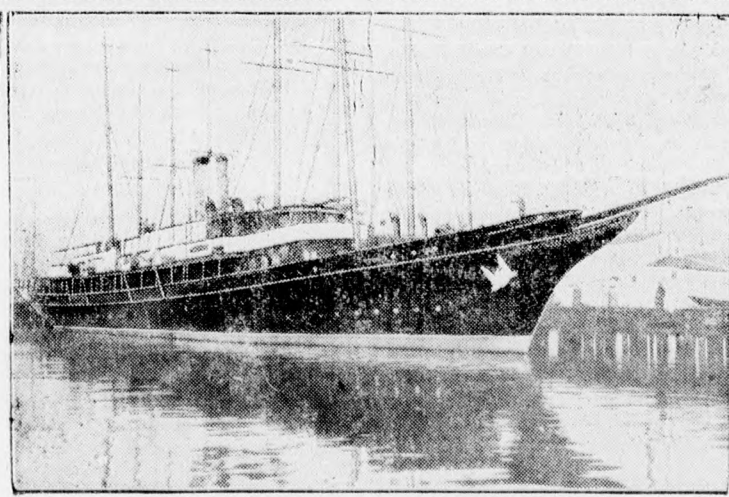
♦♦

Halmágyi Sámuel
utódainál.

♦♦

Bundák, kabátok,
délutáni és estélyi

ruhák
mélyen
leszállított
árakon.

A legújabb és legmodernebb luxusjacht. Mellon amerikai bankár hajója, amely minden kényelemmel van építve és

Kigyultak az őrtüzek a Hargittán, a Tátrában és a Karsztokon

December első napjaiban hosszabb-rövidebb tudósítások számoltak be arról, hogy az ugynevezett utódállamok hivatalos pompával ünnepelték megalakulásuk tizedik évfordulóját. Nem véletlen, hogy csaknem pontosan erre az időre esett három jellemző esemény: 1. a Bratianu-dinasztia bukása Romániában; 2. a horvátok függetlenségi harcának megindítása az S. H. S. királyságon és 3. a tótok autonomista mozgalma Csehszlovákiában.

Mindez történt pedig pontosan a tizedik esztendőben, mintha csak Lloyd George jóslatszerű kijelentését akarnák az események igazolni, hogy „a békeszerződés nem állhatják ki az első decennium tűzpróbáját”.

Nem érdektelen, ha Magyarország szét darabolásának egy évtizedes gyászos évfordulóján mi is emlékezünk arra, ami tíz év előtt történt.

Történelmi tévedés azt állítani, hogy a monarchia összeomlását attól az időponttól kell számitanunk, amikor Tisza István gróf a parlamentben bejelentette hivatalosan, hogy a központi hatalmak a háborút elvesztették. A monarchia összeomlása bekövetkezett akkor, amidőn az antant 1916 nyarán a központi hatalmak elleni beavatkozás ellenértékéül Romániának garantálta Erdélyt és Bukovínát, amikor 1917-ben aláírta Szerbia javára a korfui egyezményt s ugyanez évben elismerte az akkor csak papíron létező önálló Csehszlovákiát és annak kormányát Masarykkal és Benessel.

Igy történt, hogy 1918 október 28-án a Szent Vencel-téren előbb a csehek proklamálták hivatalosan az elszakadást és az önálló csehszlovák köztársaságot, október 29-én Pribicevics indítványára (jellemző, hogy ugyanez a Pribicevics áll ma a szeparatista horvát mozgalom élén) a zágrábi szábor mondta ki, hogy elszakad Magyarországtól és csatlakozik Szerbiához és december 1-én a gyulafehérvári nemzetgyűlés határozta el Erdély és Románia egyesülését.

Nem kétséges ma már, hogy ezekben az elszakadási és csatlakozási mozgalmakban történelmi nevezetességű szerep jutott a guruló aranyakkal megszerzett propagandának is. De a nagy tömegek lelkét a vezetők zsebébe hullott arany még se lett volna képes megtántorítani, következett tehát a rózsaszínű ígéretek bőségszaruja, amely az azóta történelmi nevezetességű pittsburgi, korfui egyezményben és a gyulafehérvári határozatokban ontotta talmi áldásait a népre.

Időrendben a korfui egyezmény született meg elsőnek még 1917 június 20-án. A vezérlő gondolat a szlávok egyesítése volt. Nem volt könnyű feladat, mert csak a nyelvrokonság volt közös. A korfui egyezmény a horvátoknak és délszlávoknak teljes autonómiát ígért az önálló szláv törvényhozással és a horvátok és délszlávok teljes egyenjogúságát.

A pittsburgi egyezményt az amerikai Pittsburgban írták alá az amerikai tót vezérek, akikre Masaryknak és Benesnek azért volt szükségük, mert azok vetették meg az új állam gazdasági alapját adományokkal. Az amerikai tótok nem szívesen fogadták a Csehszlovákiához való csatlakozás gondolatát s Masaryknak messzemenő engedményeket kellett tennie a tótok javára. Így többek közt a pittsburgi egyezmény biztosítja a tót Felvidék teljes autonómiáját külön tót tartományi gyűléssel, a tót nyelv kizárólagos használatát Szlovénországban, a tótok és rutének teljes örendelkezési jogát s a közigazgatásban, bíróságban és iskolákban a tót nyelv egyeduralmát. Még így is nehezen írták alá az amerikai tótok az egyezményt s tudvalevő, hogy a ma is lengyel emigrációban élő Jehlicska, aki egyébként a budapesti egyetem teológiai fakultásának professzora volt, a pittsburgi egyezmény alapján megalakított csehszlovák kormánnyal szemben ellenkormányt alakított, amely a Felvidék teljes önállóságáért küzdött hosszú időn át.

1918 december elején született meg az ugynevezett gyulafehérvári határozat, amely akkoron még csak Erdélynek Magyarországtól való elszakadását proklamálta azzal a jelszóval, hogy Erdély az erdélyieké. Ma már történelmileg is bizonyos, hogy a gyulafehérvári egyezmény soha nem jött volna létre, ha Jászi Oszkár és Fényes László meg nem jelen-

nek Erdélyben s a Jászi-féle szerencsétlen elméletet rá nem oktrojálják valósággal Lukácsira, Vajda-Vojvodára s a többi román vezetőre. Még így a gyulafehérvári határozat kategorikusan kimondja, hogy az erdélyi nemzetiségek teljesen egyenrangú állampolgárok és hivatalosan a három nyelv használata kötelező. Erdélynek a regát részéről történt okkupálása jóval későbbi esemény.

És tíz év után az a helyzet, hogy ugy a korfui és pittsburgi egyezmény, mint a gyulafehérvári határozat a feledés homályába merült. A fajok szerinti elosztás elvét épen azok mellőzik, akik az ethnográfiai teóriára hivatkoznak.

Am a természet nem tűr kisiklásokat a törvényes rend ellen. A horvát mozgalom ma már több, mint autonómia való törekvés. Belgrádban ép úgy tudja mindenki, mint Zágrában, hogy a horvátok elszakadni akarnak az S. H. S. királyságtól s Belgrádban már kezdenek számolni

azzal, hogy a horvátokat függetlenítsék. A szlovák szeparatista mozgalom sem mai keletű. Masaryk és Benes már szívesen megegyeznének Magyarországgal, ha azon az áron, hogy visszaadják a Csallóközöt és a Felvidék magyar részét, leszerelhetnék a tótok elszakadási mozgalmát.

Erdélyben a helyzet a jelenlegi Maniu-kormány sorsával van összekapcsolva. Ma a nemzeti parasztpárt egyeduralmat gyakorol. Meddig? Amíg Bratianuék újból lélekzethez jutnak. És akkor jön a reakció. A regát rátelepzik Erdélyre. És Erdély függetlenségi harcát együtt fogja megvívni a csiki székely, a szebeni szász és a hunyadi oláh.

Ez a helyzet az első 10 év után az ugynevezett utódállamokban, amelyekről Rothermere lord írta Masarykhoz írt levélében, hogy „hibrid alakulatok”.

Kigyultak az őrtüzek a Hargittán, a Tátrában és a dalmát Karsztokon.

A szegény asszonynak sose hitték ezt el s a haláláig mindig „Autrichienne”-nek, osztrák nőnek nevezték.

Marchesi asszony
(1821—1913)

teljes nevén Mathilde de Castrone-Marchesi, eleinte jeles hangversenyékesnő volt s későbbi éveiben korának egyik legkiválóbb énektanárnője lett. Igen lelkiismeretes művésztermészet volt, aki iskolájába csak határozottan tehetséges növendékeket vett föl. Mégis megtörtént, hogy valamelyik nagy művésznék vagy egy igen befolyásos ismerősnek a kivására olyan „leendő művésznő”-ket is foglalkoztatott, akik nem voltak elsőrendű talentumok. Ezekkel aztán nagyon sokat verszódott s a legenyvedetlenebb szorgalomra szorította őket, hogy így pótolja náluk némileg a hivatottságnak hiányát.

Egy ilyen művésznövendék íránt érdeklődött nála egyszer valaki, s azt kérdezte tőle: — Hogy énekel a tanítványa? — Joggal felelte Marchesi asszony: — Az arcom verejtékével.

Görgy Artur
(1818—1914)

már elmúlt nyolcvaan esztendő, amikor megtanult angolul. Persze nem tökéletesen (öreg ember, ha még oly nyelvtalentum, ilyen bravúr nem képes), de annyira mégis, hogy megérthette azokat a könyveket és füzeteket, amelyek a magyarok szabadságharcával s azzal kapcsolatban az ő szereplésével is foglalkoztak.

Ebben az időben meglátogatta egyik barátja, a nagy kritikus és jeles költő, Gyulai Pál (1826—1909) s megkérdezte tőle:

— Hogy vagy?
— Most jól, — felelte a tábormok. — Olvastam egy angol cikket (valamelyik Review-ban), amely elismerőleg szól 1849-ben viselt dolgaimról.

— Szép, szép, — mondta erre Gyulai. — De ennél csak többet ér az a nagyszerű manifesztáció, amelyben nemzetednek legjobbjai kijelentették, hogy nem voltál áruló s hogy kötelességedet jó katona és derék hazafi módjára teljesítetted.

— Tévedsz, barátom. Az a manifesztum mindíg csak tüntetés marad, szép darab papíros s nekem nagyon kedves emlék. De hát kivületek, a jó barátaim, mondjuk a nemzet előbbkelőin kívül a nagy tömeg, amely még tanuja volt a nagy időnek, továbbra is gyanusnak fogja tartani a viselkedésemet s „kétértelmű” eljárásomat, félek, a ti erkölcsi bizonyítványtok ellenére is kétértelmű szinben fogja föltüntetni az újabb nemzedék előtt... Ennél az okiratnál bizony ilyformán többet ér egy angol történetírói ítélet, amely remél-nem engedi, hogy a história majd igazságot szolgáltat nekem s megállapítja rólam, a sokat és méltatlanul szenvedettől, hogy becsületesebb, bölcsőbb, sőt hazafiasabb cselekedet is volt megmenteni harmincezer embernek az életét a magam katonai híre és becsületé árán, mint azoknak az életét kockáztatni csak azért, hogy mint hőst s vértanút ünnepeljen s szobraimat állítsa föl köztutereken a „hálás nemzetem”.

Mendelssohn József

Moses Mendelssohn-nak, a nagy filozófusnak, Lessing barátjának a fia, ha nem is nagy gondolkodó, de nagyszívű ember volt, aki nemes cselekedeteivel rászolgált, hogy az utókor hálaosan emlékezzen meg róla.

Bernadotte Folke gróf és menyasszonya a svéd tisztek kardfolyosója alatt. A gróf, aki Gusztáv svéd király unokaöccse, feleségül vette Manville amerikai milliomos leányát.

Elvennének tőlem...

*Elvennének tőlem,
nem vagy enyém, — mondják
és ha mégis csak szeretlek,
járjam a boldogját.*

*Elvennének tőlem,
kezem vasha tennék,
ne tudjak még ölelni se,
amikor szeretnék.*

*Elvennének tőlem,
két szemem kiszurnák,
ne lássam az égboltnak sem
drága kék azurját.*

*Elvennének tőlem,
kedvem guzsa kötnek,
hogy ne tudjam dalolni sem,
jobb idő is jön még.*

*Elvennének tőlem,
hogy itt nincs a helyem,
hogy a földön nyugalmat
sehol meg ne leljem.*

*Elvennének tőlem,
de én el nem hagylak,
kedves hazám, beteg hazám
be sokszor siratlak.*

FÉNYES JENŐ.

Történelem apró történetekben

Eduard Taaffe gróf
(1833—1895)

a sokszor-miniszter és sokáig-miniszterelnök egyike volt a Ferenc József-éra letehetségesebb osztrák államférfiainak. Egyik jelesége abban állott, hogy szellemes uriember léteire is a viccei sohase voltak sértők, ahogy németül mondják: *harmlos*-ak voltak. Oly adomány, amellyel nem minden szellemes ember dicsekedhet.

Egyszer kineveztetett egy nagy üvegiparost (gyárost) az urakházába, s mikor ez megköszönte neki a kinttűntetését, Taaffe mosolyogva válaszolta neki:

— Nem kívánok hizelegni Önnek, kedves uram, de egyről biztosíthatom. Senkinek a meghívását a *Herrenhaus*-ba nem pártoltam annyi lelkesedéssel és meggyőződéssel, mint az önt.

Ez a kijelentés persze jól esett a gyárosnak, aki pirulva kérdezte:

— Minek köszönhetem ezt a boldogító rokonszenvet, kegyelmes Uram?

Mosolyogva felelte a miniszterelnök:

— Annak, hogy föltételezem Önrel, hogy a politikai életbe is átviszi az üzlete legfontosabb jelszavát.

— Nem tudom, mire céloz Excellenciád.

— Hát az ön vállalatának nem az-e a legparancsolóbb szava: *nicht stürzen*?

(Lefordíthatatlan szójáték. Ez a két német szó az üvegtermék elpakolásánál azt jelenti, hogy óvatosan kell velük bánni, a parlamenti életben pedig azt: nem kell megbuktatni. És Taaffe nem szeretett megbukni.)

Egy másik híres mondását Magyarországon is sokat emlegették abban az időben, mikor a belga királyi pár a múlt század hetvenes éveiben Bécsben látogatást tett. Ez alkalommal a magyar kormány tagjai is tiszteltek a vendégségbe jött királyi párnál és sorban ták be nevüket és rangjukat az elejűk helyezett szertartásos könyvbe. Mikor *Sven*le Béla honvédelmi miniszterre (1823—1882) került a sor, az egy ideig gondolkodott, hogy a hivatalát miképpen jelezze francia nyelven, amelynek csakugyan nincs szava a franciák

előtt ismeretlen fogalom (honvédelmi miniszterség) számára. Mikor Taaffe látta magyar kollégájának a habozását, így szólt hozzá:

— Tudja mit, Excellenciád? Irja be a hivatalát a következő szavakkal: *Ministre de la guerre civile*. (Szó szerinti fordításban: a polgárháború minisztere. Persze Taaffe azt akarta hangsúlyozni, hogy a honvédek közelében állanak a polgársághoz, mint a közös hadseregbeliek. S mennyire igaz a volt!)

Ferenc József
(1830—1916)

egyike volt a világ legbüszkébb arisztokratáinak, de egyszersemind — s tán ép ennél fogva — udvarias is. Főleg katonákkal szemben, akiket mindig érdemesebb emberekknek tartott a civileknél. A buziási királynapok alatt (1898) történt a hadgyakorlaton, hogy mikor a király a fáradt debreceni bakák mellett ellovagolt, azok az átjáróról az árokba akartak kitérni, hogy utat nyissanak a királyoknak, ő odaszólt nekik:

— Főlöleges, amit csináltak, fiúk! Csak maradjatok a rendes uton. Én könnyebben térek ki nektek, mint ti nekem, mert én lovon ülök s magam vagyok, ti pedig sokan vagytok és gyalog baktattok!

Marie Antoinette
(1755—1793)

gyermekféléjével, gyermekésszel és gyermektesttel ment férjhez (már 15 esztendő korában), de azért volt némi fogalma azokról a kötelességekről, amelyek rá mint leendő királyné várnak. Igen szép és megható példáját adta ennek, amikor mint fiatal asszonyt a határ átlépésénél Strassburgban ünnepelték. Ez alkalommal a kétnyelvű és kétnemzetiségű város polgármestere német nyelven intézte hozzá az üdvözlő beszédet. A fiatal főhercegnő (akkor még csak trónörökös) félbeszakította a városhatalmasságot ezekkel a szavakkal:

— Kérem, ne beszéljen németül. Mától fogva, hogy a határt átléptem, csak franciául értek.

Nagy b...
von Hum...
legkiváló...
szer nek...
A háziga...
most val...
bat elfog...
ról hazah...
— Nen...
urat, ...
vonja vis...
— Oh...
hajtozta...
igértem...
o azt fel...
tovább, a...
Elgond...
— No...
Az talán...
Néhány...
a barátja...
— Ked...
a lakásáb...
többé föl...
Humb...
Előbb ké...
Hog...
embert s...
— Ugy...
tett Men...
s nem az...
Persze...
az épület...
vesen hoz...
és a tud...

a később...
nőknek a...
nem is...
Beóthy...
sikerült...
másokat...
egy pára...
esébe. E...
nem jelle...
Beóthy...
s talán e...
szeretöre...
valamely...
meglehet...
tikus a r...
próblált f...
— Azt...
dezte. —
sikon a...
egyeztet...
— Err...
szolt Be...
molyan...
sömtől, a...
relmét, F...
létre? —
A vicc...
fordít. K...
szintén s...
boldogítj...

kitünő h...
ter híreb...
öt ismer...
való bar...
tesz ki h...
legnagyobb...
untalan...
Valósz...
hogy mi...
Lexikon)...
alig tudt...
velhogy...
dódk. A...
sietett a...
pedve o...
ter) t...
roszka.)...
Ellenb...
lyet az i...
— Főc...
otthagyo...
A bor...
mint nap...

Ka...
datol...
Pál...

Magyar karácsony orosz hómezőkön, japán uralom alatt

A kraszna-ryeckai magyar hadifoglyok karácsonya 1919-ben

Farkas József debreceni iparfelügyelő adatai alapján Pilászy György írta a *Debreceni Független Újság* számára az alábbi cikket, amelynek tartalma a hosszú évek távlatából már vesztett valamennyit tragédiás jelentőségéből. És mégis, mikor ezt a megrázó erejű cikket olvassuk, még a derűs epizódjainál is a meghatottság könnye szökik a szemünkbe, annyi fájdalom, keserűség és gyötrelme van benne felhalmozva. Ugy érezzük, hogy ez az írás nem egy egyszerű újságcikk, hanem kortörténeti adat és vérző magyar dokumentum.

Meg kell említenünk, hogy a cikk illusztrációját szolgáló rajzokat az eredeti fámetszetekről Farkas József készítette.

A szibériai hómezők dermedt hidege lassan-lassan, észrevétlenül belopózott a világtól elzárt hadifoglyok lelkébe s amint multak az évek, azt mindig fagyosabbá, hidegebbé tette. Mint a fókuszatosan fenéig fagyó vizek mélyén elpusztult lassan minden élet, úgy halt ki a foglyokból a hazavágyás élet adó melege és az otthon emléke.

Béletörődtek abba, hogy az ő világuk csak a tábor drótkerítésig terjed és csak a mult homályos emlékeikben derengtek előtük valami, ami nem is volt talán sohasem igaz, csak egy álomkép: szabadság, független élet. Mintha valami csoda egy más bolygóra vetette volna őket, melynek világából érthetetlennek tűnik fel a Föld.

Az örökös egyhangúságon és a mindent eltiporító idő múlásán kívül erős anvagi vonatkozású okai is voltak ennek az elfásulásnak. Ha valaki megkísérelte, hogy — hallgatva a szovjet csábítására, mely szabad utat ígért hazájáig vagy szabad letelepülést Oroszországban, — megszökjön a táborból, mely ekkor már a japánok fennhatósága alatt volt, a legnagyobb borzalmaknak tette ki magát. Ha talán el is jutott a szovjetlét kiáltótt igazolvánnyal valahogyan a 8000 kilométerre fekvő Uralig, itt vissza kellett fordulnia. Ha aztán utközben el nem veszett valahogyan, küzdve természettel és kéréllhetetlenebb emberekkel, — akkor agyoncsigázottan került vissza Vladivosztokba, hogy a többiekkel együtt sorsa változására várjon.

E kiűzödések megölték még a reményét is, hogy valaha hazatudjon. S a hazatérés? A néha-néha olvasott lapok rettenetes híreket hoztak. Itt olvashatták, mivé tette „Belakun” (Kun Béla) átkozott uralma az országot; innen tudták meg, hogy áruló ellenfelek zsákmányként vesznek el Magyarországot legszebb területei.

„Mi lesz ha hazamegyünk?”

E hírek azután beoltották az elgyötört, gyanakvó, mindentől féltő foglyok lelkébe a kétségeket. „Mi lesz, ha hazamegyünk?” — kérdezték egymást riadtan és személt előtt megleltent a már oly sokszor fenyegezőzött éhhalál. Az aggodás a megélhetés miatt oly erős, hogy mindenki igyekszik kiőlni lelkéből a hazatérés utáni vágyat, bár ez csak pillanatokra, ha sikerül. Hiszen e vágy nem olyan érzés, mit a nyugtalan értelem parancsa elhallgathatná.

Az amerikaiak és japánok alatt még bizonyos jólét is köszönt be, szorosabbra vonva egyuttal a bilincseket és újabb pántokat kovácsolva a börtön a táborára. Ez okok egyítthatása idézi azután elő, hogy a szöges sodronykerítés már természetesen tartják és nem itköznek meg, amikor idegen katonák parancsolnak nekik.

A japánok kegyetlenül végeztek ki három szökevény magyar tisztet

Ugyane fásultság hozta azután magával azt, hogy e parancsolat viszont nem tudták elég komolyan venni. Épen a főt említett szökevény idezte föl a traxikus eseményt, mely a japán parancsolat kegyetlen komolyságára figyelmeztette a foglyokat. 1920. kora tavaszán három fiatal tiszt kiomlott vére fagyott a hóra. A japánok ugyanis azonnali agyonlövés terhe alatt tiltották meg a kiszökést. Ezt a három fiatal tisztet, kiket erősebben hájtott az éhivágyás, hogy

előbb hazajussanak, egy japán járőr fogta el és behozta a táborba. A parancsolat állítólag e szavakkal: „Minek hozták vissza őket? Dobiátok ki, ahol kiszöktek!” — elintézte sorsukat és 50 lépésnyire a kerítés előtt halállal bünhődtek azért, mert élni akartak.

Ugyanis rájuk parancsoltak, hogy másszanak át útra a dróton. Mikor már mintegy 50 lépésre voltak, a szabályszerűen térdreereszkedett japánok agyonlőtték őket. S az orvost csak egy óra multán engedték ki hozzájuk, hogy ha még élnének, a 30 fokos hidegben megfagyjanak. Az orvos egyikükben még életet talált s míg hordágy után kiáltott, a japán ör a haldokló fejére téve fegyverét, agyonlövte a harmadik áldozatot is. A parancsolat pedig a foglyok felzudulására igazi sárka nyugalmával jelentette ki, hogy „Csak félreértésről van szó.”

Az egyén létfontartásáról azonban gondoskodtak a japán parancsolók s a táborban bizonyos viszonylagos jólét lett uralkodóvá. Ha e jólét nem is volt olyan fokú, mint a japánok előtti amerikaiak alatt, de mindenesetre elég volt ahhoz, hogy az alsóbbrendű szükségleteket bőszesesen kielégtesse.

Az általános jólét színvonalának emeléséhez erősen járult hozzá a munka, melyben az egész tábor résztvevett és mely nemcsak a szorosán értelmezett munkaeredményt, de a szórakozást, a eszelekvőséget, sőt az életet jelentette.

A foglyok tiszték a munkában kerestek fűdülést

Egyrészt munkával fojtották el a foglyok sokszor öngyilkosságba kergető sötétséggel fölöttébb gondolataikat, másrészt az jelentette a teret, melyben az egyén minden eszelekvőképessége, megnyilvánulási és tevőképessége egyedül érvényesülhetett. Ki nem dolgozott, nem foglalkozott különösebben valamivel, az buskomorra, majd öröngyővé lett, hogy végül a halál megszábadítsa gyötrelmeitől, miután a lelki halál már csak a testet engedte át a hátralevő, elborult napokra az életnek.

Ezt tudva, intellektuellek, kik azelőtt semmi testi munkával nem foglalkoztak, cipésszé, borbélyvá lettek. Volt, aki lakatosműhelyt nyitott és volt, aki azt tanulta meg, hogy lehet a repülő legyvet az embernek mutató- és hüvelykujjával elfogni. Az egyéni érvényesülés legkülönözőbb módjai jelentek meg a táborban, hol többé-kevésbé mindenki lelkibeteg volt. Nagy csoport különböző művészi és mesterségbeli képességű ember tömörült a színház, nyomda (ké-sőbb papírgyár is) és a kaszinó körül, mikor az amerikaiak a bő, sőt tulságosan is bő táplálkozás és ellátás ellensúlyozásaként kötelezővé tették a tiszték számára is a munkát, megfelelő anyagi erő nyújtásával lehetővé téve ennek magasabbrendű leteit. És míg az éhhalállal való küzdelemben elgyöngyült foglyok lázadozott a munka ellen, addig a jólétben élő már kikövetelte azt a japánoktól, kik a munkát tisztékhez méltatlannak tekintették.

E kereteken belül aztán különösen jó alkalmat nyújtott az érvényesség és az ötletesség érvényesülésének a készülődés az 1919. év karácsonyára.

Érdekes volt látni azt, hogy karácsony ünnepeinek itt, az elfásult, meggyötört foglyok között érvényes volt a vonzóereje, akárcsak otthon, nyugodt életű, boldog családokban. Elefejtették a gondokat, a harcot a hazavágyó lélek és a menni nem merő értelem között, mert most a karácsony előtti boldog izgalom foglalt el mindenkit. Aki meglepetést várt, izgult ezért, és aki a meglepetést előkészítette, izgult, mert tudta, hogy várnak meglepetésre.

Egy nagy hatalom költségvetéke boszorkánykonyváján nem oly titkolózók a diplomata-szakácsok, mint itt voltak a különböző ünnepi meglepetések rendezői. A táborba csak nagyvárnu. „világattrakciós” előkészületek híre szivárgott ki, mely még inkább feszült várakozásban tartotta a kedélyeket.

A földkerekség legérdekesebb színháza: a hadifoglyszínház

A legnagyobb előkészületek természetesen a színház körül mentek végbe,

mely a tábor kiürülésének látható középpontja és mindenesetre legmagasabb tökéletességű eredménye volt.

A színház eszmiéje valósult meg a szibériai foglytáborokban mindig legelőszőr. A levegő után vágyódó foglyok előtt ez jelentette az első lehetséges felüdülést és tömegek számára kiválóan alkalmas voltánál fogva, (ugy a színészek, mint a többi művészi és mesteri közreműködők, végül a nézőközönség körét is illetően), nagyon megfelelt annak a célnak, hogy a tábor szellemi életének középpontjává legyen. A kraszna-ryeckai színház mindenesetre első volt a maga nemében. Befozadóképessége kétszáz felé volt. Nézőterén ké-nvelmes támlásszékek és páholyok foglaltak helvet, míg körül pompás karzat futott.

Ennek előállítását az amerikaiak szívesége tette lehetővé. Mikor ők vették át a tábor, lebontatták az azt övező, gyötrelmesen nyomasztó deszkakerítést, mely három és fél méter magas volt s azt sodronykerítéssel pótolták. Azt viszont megengedték, hogy a földhalmozódott faanyagot felhasználhassák a foglyok.

Ebből az anyagból készült a színház nézőterének művészi tervek alapján előállított, barnára pácolt berendezése, az éttermek stb. butorkészlete. A magyar színpad (ugyanis egy német és egy magyar „ársulat” volt) díszleteit toaletti Vágó Viktor budapesti iparművész tervezte és az ő felügyelete alatt is állították elő azokat.

A Csárdáskirálynő 25. előadása Kraszna-ryeckában

Karácsonykor a „Csárdáskirálynő” adták elő díszelőadásban, miután már több mint harmincszor ment, ami, a körülményeket tekintve, páratlanul nagy szám. E karácsonvi díszelőadás volt utolsó előadása s egyuttal az ünnepe fő műsorpontja. Természetesen ettől várta mindenki a legnagyobb hatást, a legtöbb meglepetést; és a várakozás méreteinek tökéletesen megfelelt az előkészületek nagysága és a meglepetések minősége és száma.

A Magyar Színház műsorából

Csárdáskirálynő november hónapban

A „Csárdáskirálynő” műsorának borítólapja. (Amberg—Czokolay színes fámetszete.)

A kosztümök már nem zsákvázsonból készültek. (Éddig ugyanis ilyen kosztümökben folytak az előadások és kiállításuk olyan csodálatos művészetet történt, hogy tökéletesen a selvem és bársony benyomását keltették.) Most valódi nemes anyagból készültek el s a darabban szereplő kifogástalan londoni frakkokat is a tábor szabói készítették. Minden kosztüm az inarművészet remeke volt. Mindennel együtt, a „Csárdáskirálynő” kiállítását körülbelül 500 dollárba került.

Az előadásokhoz a zenét az ekkor 20—25 tagból álló zenekar szolgáltatta, melynek hangszerei a fuvós hangszereket kivéve, csaknem mind a táborban készültek. A nagybőgő hurfeszítő szerkezetét például ez adatok közrebecsátója tervezte meg, — matematikai alapon.

Érdekes a zene és a szövegvonv története is. A zenét az eredeti után, a táborban készült *Jametszet* kottapapírján Szalai, Weigert és Mavr állították

Nagy barátságban élt a híres Alexander von Humboldt-tal (1769—1859), korának egyik legkiválóbb tudósával s ez panaszkodott egyszer neki, hogy igen nagy veszély fenyegeti. A házigazdja fölmondotta neki a lakást s most valóságos katasztrófa ránkézve sok szabót elfoglaló gyűjteményével s világtudásokról hazahozott emlékeivel költözöködni.

— Nem lehetne valamivel rávenni a háziurat, — érdeklődött Mendelssohn, — hogy vonja vissza a fölmondását?

— Oh, már mindent megpróbáltam, — sóhajtozta a nagy tudós. — Már dupla házbért ígértam neki, hogy tovább ott lakhassak, de ő azt felelte, semmi kincsért se maradhatok tovább, a lakásra neki magának van szüksége.

Elgondolkodott Mendelssohn, s így szólt: — No, én még teszek egy kísérletet nála. Az talán nem lesz hiábavaló.

Néhány óra múlva bekopogtat Mendelssohn a barátjához s mosolyogva mondja:

— Kedves Humboldt, nyugodtan maradhat a lakásában, amíg csak él. Soha senki se fogja többé fölmondással zaklatni.

Humboldt ném akarta hinni az örömhirt. Előbb kételkedett s aztán megkérdezte:

— Hogyan tudta rávenni azt a kegyetlen embert szándékának a megváltoztatására?

— Ugy, hogy megvettem a házat, — nevezett Mendelssohn, — s ezentul ön az én lakóm s nem az övé.

Persze rettenetes összeggel többet fizetett az épületért, mint amennyit az megért, de szívesen hozta meg ezt az áldozatot a barátjáért és a tudományért.

Beöthy Algernon

A későbbi Beöthy Pálnak, képviselőházi elnöknek az apja, valamikor maga is ismert, ha nem is jeles képviselő, akit a kortársak Beöthy Aldzsi néven emlegettek, leginkább sikerült tréfáiról volt híres. Ezeknek egyikét — másikat Mikszáth Kálmán is felhasználta s egy párat Tóth Béla is fölvetett az Adomakincsebe. Egy alább következő mondanca még nem jelent meg nyomtatásban.

Beöthy Aldzsinak nem volt épen sok pénze s talán ez volt az oka, hogy egy időben külön szeretőre se teltet s közösen tartott egyet valamelyik bácskai képviselőtársával. Ez eset meglehetősen köztudomású volt s egy politikai a régi országház folyosóján viccelni próbált fölötte.

— Aztán hogyan osztottok, Aldzsi? — kérdezte. — A nőcske egyik nap a tied s a másikok a kompanyonodé? Avagy másképen egyeztetek meg?

— Erre a kérdésre nem felelek, — válaszolt Beöthy Aldzsi ezuttal szokatlanul komolyan. — Én se kérdezem az olyan ismerősömtől, aki megosztja mással a felesége szerelmét, hogy a megegyezés mily alapon jött létre?

A viccelő politikus elhalgatott és elsomfordált. Róla meg sokan tudták, ő maga pedig szintén sejtette, hogy becses neje nemcsak őt boldogítja a kegyeivel.

Karl Friedrich Zelter (1758—1832)

Kitünő hegedős, dirigens és hangversenymester hírében állott, de a zenei tudásán túl tette őt ismertté, sőt halhatatlanná Goethe-vel való barátsága. Levelezésük nem kevesebbet tesz ki hat jókora kötetnél, s aki a németek legnagyobb költőjével foglalkozik, az minduntalan rábukkan a Zelter nevére is.

Valószínűleg tréfás anekdóta és ráfógás, hogy mikor egy ismerettár (Conversations-Lexikon) jelent meg füzetekben, a hűz zsenész alig tudta bevárni, amíg reá kerül a sor, mivel hogy a neve az abécé utolsó betűjével kezdődik. Az utolsó füzet megjelenésekor aztán sietett azt megvenni, de fölültvén azt, elképedve olvasta: „Zelter, ein Pferd, stb. (Zelter) t. i. egy lófejta. Ballagi szerinte: poroszka.)

Ellenben autentikus az a nyilatkozata, amelyet az italokról tett s amely így hangzott:

— Födolog, hogy viz legyen előttem. Akkor otthagynom a sört és megiszom a bort.

A bort egyébiránt nem szerette jobban, mint nagy barátja, aki — eléggé szerette.

Karácsonyra

díszdobozos cukorkák,
datolya, malaga, candirozott gyümölcs,
Kossulin féle teásátemények,
likőr, bor, pezsgő
nagy választékban

Pálffyánál, Kossuth u.

Mayr karmester karrikatúrája.
(Pospischil fametszete.)

össze s a hangszerelést is ők végezték. A szövegkönyvet szintén emlékeztetől írták meg.

A díszelőadás frenetikus sikert aratott. Mikor a Csárdáskirálynő, azaz a primadonnánk, Mínyó kadét, a „Hajhó"-t énekelte, hirtelen elsötétült a színház és toalettién piros, fehér és zöld villanykörtések gyuladtak ki. E jelenet minden fogalmat felülmuló tetszésorkánt idézett föl és rögtön bevallotta mindenki magának, hogy mégis csak hazavágyik.

(E jelenettel kapcsolatban a tábor művészi kiállítása, jól szerkesztett vécélapja, az „Áfium" nyomban a következő reklámot közzélte: „Mignon körtecskék - körtecskék Mínyón", egy a primadonna nemét és szopránhangját aposztrofáló karrikatúrával egyült.)

Mínyó kadét, a magyar szintársulat „primadonnája". (Pospischil karrikatúrája.)

A legnagyobb meglepetés a mulató jelenetnél érte a közönséget és első percekben derültséget okozott, hogy az a mulatózó végén, mely alatt a tákában folyt a valódi japán szakai, (szamorodni) izü. 40 fokos eráü. de alattomos, borszerűen csuszó rizspálinka). Bóni grófi tényleg bengrott a hosszú hónapok aprólékos, kiütköző munkája árán készített nagybőgőbe. Dermédség szállta meg a szíveket, míg ki nem derült, hogy ez nem is a nagybőgő volt, hanem annak legnagyobb titokban ez alkalomra készített, tökéletes sajtolt papír utánzata. Az ezután kitörő derültség orkán-szerű volt.

Derültséget keltettek az előadássorozat és részben a díszelőadás alatt is apróbb incidensek.

A japán parancsnok kulcslyukon leste meg Mínyó kadétot, a primadonnát

Igy, mikor a díszelőadásra öltözött primadonnát (Mínyó kadétot) a japán parancsnok a kulcslyukon akarta kilesni.

Egy alkalommal viszont a páholynak hölgy- és urközönsége közül, — kik csak addig voltak öltöztetve, ameddig a páholynakból kiléptek, — egy, a házyetről megfélekedző, elegáns, szmokingos ur felállott és láthatóan lett, hogy e szmoking rajta az exvotlen felsőruha. A következő felvonásban ugyanis nő szerepe következett és már átlótlóközönségben lévén, briesészt, (mely a szmokinghoz épügy illik) leve-tette.

A beavatottak viszont jól tudták, hogy a harmadik felvonásban a „Sacher" hallia előtt lévő gyönyörű művű, többrészes, vasrúdos kanua fal — a tábor félbemaradt orosz templomának ikonisztázionja.

Schubert kadét, az osztrák szintársulat primadonnája". (Pospischil fametszete.)

Az előadás jegyeiért különben úgy kellett sorbaállni, hogy reggel beállt az ember, ebédlő alatt egy barátia felváltotta, aztán visszaállt azért, hogy este legyhez jusson. Ez csak annyiból nem volt szokatlan, hogy a sorbaállás a foglyok életének nagyobbik felét töltötte ki.

Nagy feltűnést keltett a csodaszép, színes fametszeti. Amberg-Czókoly-féle műsor, továbbá Pospischil zseniális karikatúrái a darab jeleneteiről.

Karácsonyestén az étkezőteremben, pompás karácsonyfa, villanyfény és bő vacsora mellett emlékezték meg Krisztus születéséről. Utána jött a szakai, amelynek bódító ereje mindenkit elvitt oda, ahová legjobban kíváncsított, anyához, hűveshez, menyasszonyhoz — haza.

Késő este azután, mivel az Amur jégén kitűnő számt kinalkozott, sötét szárok suhantak a kristályosn — derméd fehérségű északában a csak tizenöt kilométerre fekvő Chabarovszk felé, melyeken öröme, egy kis életváltozást jelentő, mulatságra vágyó foglyok gubbaszkodtak, hogy a karácsonyi mulatozás végére fölgyék majd a városban a fölköltőjelet.

A kijutás kértjele igazolvánnyal volt lehetséges. Vagy létras igazolvánnyal mikor az illetőt létrával tolták föl a kerítés tetelére s onnan legrótt a hóba, vagy kutyai igazolvánnyal, mikor is a drót alatt bujt ki, kutva módszer szerint. Reggeltől azután már evült aludt megint az egész tábor s a foglyok szépségével teljes, kábultan szines ál-mában boldog képek kavargottak otthonról, hazáról.

És én egy év múltán, karácsonyestére ért haza a foglyoknak ez a csoportja.

Karácsonyest Chaborovszkban.
(Pospischil fametszete.)

Az 1919. évi karácsonyest, ha összehasonlítjuk villanos fényhatásait az egy év előtti petróleumlámpás riváldával, s az étkezőterem nagy karácsony-falát a Pospischil önkínzó karrikatúráján megörökített rettenetes „Hadifoglyokarácsony"-ával, pompás haladást mutat.

De mi volt ez az est minden technikai csodája ahoz a következő karácsonyesthez képest, mikor zokogva ölelte egymást anya és fiu, férj és hitves, oly szörnyen hosszú évek után.

Lázás beteg gyermek érendje

Az őszi hidegek, a nedves esős napok és az iskolabajárással kapcsolatos fertőzési lehetőségek hatása folytán ilyenkor igen gyakori a gyermekeknek különféle lázas megbetegedése. A Magyarországon állandóan bujkáló, ugynevezett ragályos kiütések közül is nagyobb mértékben üti fel a fejét ilyenkor a kanyaró és a vörheny, a rózsás kütég, a diphteria, esetleg egyéb ilyen betegségek is, még akkor is, ha járványról a szó szoros értelmében nem is lehet beszélnünk. Nem kicsinylendők azonban ezek mellett a komolyabb betegségek mellett a náthák és egyéb meghűléses bajok tömegei sem, melyek ilyenkor a lakosság apraját-nagyját oly könnyen meglepi, részben az időjárás veszélyes volta miatt, részben a hirtelen átmenetek miatt, amelyekre még nem tudott elkészülni az emberek szervezete a nyári nagy meleg után. Ezeknek a betegségeknek javarésze felületes fertőzés eredménye, amely sokszor minden helyi megnyilvánulás nélkül, csupán általános tünetektől kísértén zajlik le hosszabb-rövidebb idő alatt, de pár napnál legtöbbször nem is tart tovább. Legfontosabb és egyben legijesztőbb tünet ilyenkor a láz, melynek sohasem tudni: mi áll a háttérben. Viszont az bizonyos, hogy különösen a gyermekeknek a lázas állapotban a szervezet minden külső behatásra érzékenyebb és akár az ápolás valamely hiánya, akár valami oly beavatkozás, melyet segíteni akartunk — bajt okozhat. Áll ez különösen a lázas beteg gyermekek érendjére. A láz tartalma alatt fokozódó anyagforgalom a szervezetnek olyan tekintélyes erőit foglalja le, hogy a nehezebb emésztési munkát igénylő táplálkozás csak megterhelést jelenthet. Ez pedig az általános állapot romlására vezethet és a szervezet gyengülése folytán könnyen lehetségessé teszi azt, hogy a fertőzés az elsődleges betegség diadalmaszkodjon. — Ugyanez áll arra az esetre is, ha az a lázas állapot esetleg már nem egyéb, mint valamely olyan bajnak a kifejezője, mely már tuljutott a tetőpontján. Ilyenkor azonban az újból való elgyöngülés visszaesésre vezethet, a gyógyulást néha vészthozó módon késleltetheti. Igen fontos tehát, hogy lázas állapotban — különösen a gyermekeknek — rendkívül nagy figyelmet fordítsunk a beteg érendjére. Első és legfontosabb szempont, amely szem előtt tartandó, az, hogy a nyújtott táplálék tömegénél fogva, sohasem jelentsen terhet a gyomorra, illetőleg az egész szervezetre nézve. Olyképen aranyzá-bály az, hogy bármit adunk, mindig inkább többszörre elosztva, kis mennyiségben nyújtjuk azt. Még az egészen könnyen emészthető eledeleknél is fontos ez, mert pl. a tej is egyszerűen nagyobb mennyiségben nyújtva okozhat kellemetlen puffadtságot, teltségi érzést, amit esetleg szivdobogás, szorongás, stb. követhet. Tejből és folyadékalkalusi ételekből azonban aránytalanul többet adhatunk veszedelem nélkül, mint pl. bármilyen könnyű, szilárd táplálékból. A különböző levesfélék között a jó erős husleves áll első helyen, mint közkezdvelt betegláplálék, valóban aggály nélkül adható ez a lázas gyermeknek is, mert bárha táplálóértéke nem sok, a benne levő anyagok igen jó hatást képesek gyakorolni a szív-működésre és az erek munkájára. A rántott leves, habart és lisztes levesek már néha ártalmasak lehetnek, legjobb ezekre nézve az orvos tanácsát kikérni. A következő csoportba tartoznak a pépes eledelek. Hacsak direkt tilalom nem állja utját a lázas gyermeknek nyugodtan adhatunk bármily tejbenföttet, rizst, darát, zabpely-

het, tapiócát. A megfelelő óvatossági szabályok figyelembevétele mellett főzelék-féléket is adhatunk, persze pép formájában, áttörve. Ezeknél már jobban kell a minőségre ügyelnünk, paraj, sóska legnagyobb részt nem aggályos, ellenben régi szabály, hogy kerüljük azokat, amelyek k-val kezdődnek. Kivétel a krumpli, mert az b-val kezdődik: burgonya! Bab, borsó, lencsepüré legnagyobb részt nyugodtan adható, a tojás legtöbbször megengedhető. A kenyér és tésztafélék közül a puha és könnyű tészta jöhetnek csak szóba, a felfújtak, piskóták, esetleg megszártott kétszersültek. Husféle, általában állati fehérje táplálék csak orvosi tanácsra adandó. A nyers gyümölcsök mindenképpen kerülendők, a narancs leve legfeljebb az, amit adhatunk, ellenben a befőttek inkább megengedhetők, bár ezeknél is vigyázni kell, hogy a rostos vagy köves gyümölcsöket kerüljük. Hűsítő italkul a citrom, narancs, málnaszörp jöhet szóba, fagyalt vagy jeges étel csak előzetes orvosi rendeletre nyújtandó. — Ugyanez áll a szeszes italok minden formájára is. Általában szabály legyen: sohasem ártani! Tehát az óvatosság mindig jobb, mint a tulzolt jóakarát, mert ez néha ártathat is!

Görbe tükör

Nagymama: Szegény kis fiam, megsebezted a fejedet. Mi esett rá?
Kisfiu: Én!

A villamoson.
Kalauz: Hány esztendő a kis fiu?
Hölgy: Négy.
Kalauz: Hány esztendő vagy, fiacskám?

Fiu: Négy.
Kalauz: Helyes, akkor nem kell jegyet váltania. De azt is tudom, hogy mi lesz ebből a gyerekből, ha felnő.
Hölgy: Nos, mi lesz belőle?
Kalauz: Vagy egy óriás, vagy egy nagy hazug.

Az egyik londoni muzeumban a jókedvű idegenvezető rámutatott egy kitömött lóra és így szólt:

— Hölgyeim és uraim, ez az a ló, amely mint III. Richárd király lova nagy szerepet játszott...

Az egyik idegen turista itt közbevá-gott:

— De kérem, hiszen III. Richárdnak épen hogy nem volt lova. Csak szerejni akart egy lovat minden áron...

A vezető nem jött zavarba, hanem folytatta:

— Épen ezt a bizonyos lovat akarta megszerezni.

Egyik debreceni ur most szereltette fel a rádiót, amellyel eddig nem rokon-szenvezett. Másnap lelkesen meséli a barátjainak:

— Mégis csak pompás dolog a rádió.
— De hiszen te sohasem hallgatod.
— Én nem, de a feleségem egész este azt hallgatja.

A suttogó bariton hangversenyén megkérdezik egy urtól:

— Nos, mit szól ehhez a suttogó baritonhoz?
— Szeretném hozzá beiratni az anyósomat.

Kis csirkepör a törvényszéken. Köny-vü testi sértés. Panaszost hallgatják ki:

— Mi történt azután, hogy maga az első ökölcspást kapta?

— A harmadik ökölcspást is a ké-pembe nyomta.

— Talán azt akarja mondani, hogy a másodikat?

— Nem kérem, a másodikat én adtam neki!

Rádiósok figyelmébe!

Nagy Karácsonyi Vásár

1 darab Philips Á 410. cső á — — 650	1 darab 90 v. telep Oroszlán — P 10 —
1 darab Philips Á 409. cső á — — 730	1 darab 65 v. telep Oroszlán — P 650
1 darab Philips Á 442. cső á — — 17 —	1 darab 500 cm. 4 forgó c. skála P 650
1 darab Philips B 412. cső á — — 260	

Rádióberendezéseket legolcsóbban vállal
Földes Sándor Hatvan ucca 18. szám

Csendes beszélgetés Abrányi Emillel

a debreceni MÁV. Filharmonikus Zenekarról, amely hata mas tem póban fejlődik és világvárosi nivóju programot akar lebonyolitan

Debrecen zenei életéből az eddig lezajlott hangversenyek sorában hiányzott egy szinfoltt. Jönnek ide külföldi neves sztárok, akadnak impresszároái a kevésbé jelentékeny zenei produkcióknak is. De volt Debrecennek saját orkeszterje, debreceni talajból sarjadt lelkes amatőrök egyesültek benne és kergeték éveken át fáradhatatlanul nemes ideáljait. Ez a szinfoltt, az amatőr zenészek e lelkes együttese hiányzott, eltűnt egyidőre a debreceni hangversenypódiumról.

Pár hónapig úgy látszott: szegényebbek lettünk. De a szezon második felét örömhír nyitja meg: a debreceni filharmonikusok ismét együtt vannak. Együtt vannak és erősebbek, mint valaha. Balás Károly ügyelteszervező és a zenekar tagjainak ideálizmusa elismertette az akadályokat. Januárban már megszólal az első nagy hangversenyük: Abrányi mester ismét gyakori vendége lesz Debrecennek, folynak már az előkészítő próbák.

A csendes, zenétlen kávéház márványasztalánál szemben ülök Abrányi Emillel. Az első meglapítványom: gyermeki, kék tekintete, a nyílt mosoly sima arcán, s az intellektuális kopaszság. Egy egész családja, nagy generációk kulturája simul az arcon harmóniába. A két szemek mély távlatra ösöktől-ösökre szállt hagyományát rejti a salaktalan idealizmusnak, családi kincs ez, melyet egyetlen utód kuporgató hajlama sem rontott terheltséggé.

Abrányi Emil

Abrányi Emil szereti a természetet. Akinek dirigenzi varázsszeje nyomán egy wagneri östermészet mesébeillő bujasága kél életre: maga a valóságbeli szegényebb természet szépségeit is szereti: nagy sétákra indul Debrecenben és nem egyszer előfordul, hogy elgyalogol Szoboszlóra, Böszörményre. Ezuttal próbálról érkezett meg és élvezettel költi el hűdög, hústalan vacsoráját, miattal társaságunk többi tagja derék türelemmel várja az öt-debreceni kolbász felszolgálását.

Piribauer igazgató, aki szintén társaságunkban ül, kifogyhatatlan az anekdotákból. Uti élményekről esik szó és a higgadt Szenes doktor alaposan próbára teszi a társaság geográfiai tájékozottságát. Abrányi mester tultesz mindenkín: alaposan ismeri Olaszországot, Svájcot, könnyedén kalauzol bennünket az alpesi tavak labirintusában. Végre is szőhoz jut e sorok írója és a kérdések nyomán kibontakozik a debreceni filharmonikus zenekar multja, adminisztrációja, társadalmi összetétele és végül a nagyszabású műsor, amelyet Abrányi Emil a zenekar számára ki-tűzött.

Néhány lelkes muzsikust alapítottta meg a debreceni filharmonikus zenekart és Balás Károly áldozatkészsége tette lehetővé annak tökéletes kiegészítését. A zenekar tagjait semmi egyéb nem fűzi össze, mint a zeneművészet iránti lelkesedés, de ez azután összehozott egymással tanárt, orvost, ügyvédet, hivatalnokot és munkást egyaránt. Dr. Ruzitska István MÁV. felügyelő, aki primhegedűs a zenekarban, intézi a társaság adminisztratív ügyeit; Piribauer Ferenc iskolaigazgató, akit kiváló hegedűjátékáról már kvartett-előadásokról is jól ismer a debreceni közönség, első primhegedűs a zenekarban, ő a koncertmester; Jakuts István tanár a másik primhegedűs, akit szintén alkalmunk volt már több ízben hallani kamaramuzsikai produkciók során. Folytathatnánk a felsorolást: dr. Szenes Zeigmond orvos, dr. Sebestyén Lipót

ügyvéd és a lelkes vasuti tisztviselők egész sora a munkásokkal, akik főképen a fuvós-hangszereket kultiválják, karöltve dolgoznak fáradhatatlanul a zenekar ideáljaiért.

Alkalmunk volt regisztrálni, hogy a vonósok képezik a legmagasabb színvonalon álló elemét a zenekarnak: Abrányi Emil ezidén a fuvóskart is tökéletesítette s így előreláthatóan a legbiztosabb siker fogadja a társaság januári első hangversenyét. Abrányi karmester hetenként kétszer is Debrecenbe jön és a legérzékenyebb korrepetálással készíti elő az egyes műsorszámokat. A januári műsor máris kész: Mendelssohn A-moll (skót) szimfóniáját, Wagner Rienzi nyitányát, Goldmark Tavasz c. zenei képét és a népszerű Grieg-féle Peer Gynt suite kerül előadásra.

Abrányi Emil kijelentette, hogy februárban szólístakkal mutatkozik be a zenekar, márciusban pedig Haydn Teremtés c. oratóriumát adják elő, valamelyik debreceni énekkarral együtt. Májusban szinre kerül Beethoven Pastoral szimfóniája és ennek a nagyszerű műnek zongoraszólóját Stefániai Imre kitűnő zongoraművész, a Zeneakadémia tanára fogja játszani.

Ez a nagyszabású és gazdag műsor ugyan csak díszére válik Debrecennek, amely mel-

tán büszke lehet saját filharmonikus zenekarára: hiszen az évről-évre nagy léptekkel halad előre a tökéletesedés útján. Abrányi Emilben sikerült azt az ideális karmestert megtalálni, aki ebből a zenekarból művészi egységet kovácsolhat és most már igazán a városi tanácsos volna a sor, hogy anyagi támogatásával a társaság fejlődését elősegítse: hiszen nem elég, hogy a szegény vasuti munkások bérfelállításából és középiskolai emberekből áldozatkészségéből megalakulhatott ez a zenekar! Elő kell segíteni fejlődését és Debrecen városának, amely éppen a legutóbbi időkben olyan idealista embert ültetett a polgármesteri székbe, mint dr. Vásáry István, éppen az új polgármester személyében kell megtalálnia a belátásnak és méltánlássalnak azt a mértékét, amely a színházi szubvención túl egy ilyen elsőrendű reprezentatív kulturadokumentumot is, mint amilyen a debreceni MÁV. filharmonikus zenekar, anyagi támogatással segít állandó értékű kristályosodni!

Abrányi Emil hála ember. Szereti a debreceni közönséget, amely rövid idő alatt is megbecsülése jeleivel halmozta el a város zenekarárt. Szereti a közönséget és szereti a zenekart, amely könnyedén szívja magába dirigenzi intencióit.

Bucsuozól megígéri, hogy jövőre előadják az Európaszerte csodált modern remekművet: Kodály Psalmus Hungaricusát.

F. A.

Egy debreceni boszorkányper

Irta: Dr. Haász Imre.

A boszorkányhit, mint a néphitnek bármelyik területe (Kulturkreisa) olyan durva, felületlen vizsgálatra alig elemezhető lelki erőkből és ritusokból tevődik össze, amelyek egyformán fellelhetők a különböző nyelvű, vallású, foglalkozású, rendű, egy szóval kulturájú népeknél. Legjobb példa erre a magyar folklore. A magyar kárpáti medence a legrégebbi lőnfeléből fajta népeknek s a medence időkől fogva máig gyűlhelye a legkülső vizgyűjtőjének, a Dunának a völgye csakugyan a népek „országútja” volt. Ennek a néprajzilag tarka földrajzi egységnek lelkivilága mégis egységes, dacára annak, hogy éltek és élnek itt szlávok, románok, germánok s török-vogul magyarok, katolikusok és protestánsok, östermelők és iparral, kereskedelemmel foglalkozók. Innen van, hogy a boszorkányhit nyomai megtalálhatók a katolikus Szegeden ép úgy, mint a protestáns Debrecenben, a magyar Dunántul nem kevésbé, mint a szász Kővár vidékén, az oláh Biharban, avagy ruthén Ugoczában.

A debreceni boszorkányper két speciális szempontból tarthatnak igényt a különösebb érdeklődésre: 1. kiegészítik a város művelődéstörténeti képét; 2. feleletet adhatnak arra a felette fontos általános kérdésre: milyen állást foglalt a protestantizmus a boszorkányhittel szemben? Nem a protestantizmus vezérferfiainak műveiben megjelenő „elméleti” világszemléletét, de a protestáns tömegeknek „gyakorlati” lelkivilágát szeretnők megismerni. Jelen alkalommal egy érdekes boszorkányper szándékozom bemutatni Debrecen multjából.

Első boszorkányper Debrecenben

1575-ben volt, amikor Oláh Ambrusné asszonyt varázslással és ördögi tudománnyal vádolván, eklészia követésre ítelték; az utolsó per pedig 1735-ben folyt le, amikor özv. Varga Istvánnét, mivel már fiatal korában bűjölésre, bájölásra s ördögi mesterségeknél tanulására adta magát s ezeket gyakorolta is, megvesztozik és a városból kiűzik. Az 1575—1735. közötti időből vagy 90 perrel van tudomásunk, amely szám természetesen nem adhatja hű képét a boszorkányeseteknek, mivel az oklevelek nagyrésze a bizonytalan, harcos időkben (a török hódoltságáról van szó!) természetesen elpusztult.

1725-ben, a megyei törvényszéken perbe fogják Bartha Andrásnért, mivel „Isten és ország törvényével nem gondolva” bűjölést, bájölést, varázslást gyakorolt. Az ügyész a vádló és hosszú beszédben ismerteti a tényállást, a vádlott életét és viselt dolgait. Elősorolja az ügyész, hogy ez az ördögös személy felvállalta sokak nyavalyájának orvoslását, midőn „sutogással és varázslással kente-fente volna a nyomorult betegeit” s ördögi jelenéseknek egész sorozatát idézte elő. Bezárt ajtók minden látható erő nélkül kinyitak, zörögtek, csattogtak, kamrában lévő tárgyak földre estek és összetörték, miatta téli időben sok, nagy dongó bogarak repdestek. Ő maga vallotta — folytatja az ügyész — hogy leányával együtt Tátos volna s jövendőt mondot, amelyek be is teljesedtek. Mindezekből tehát nyilvánvaló ezen személynek ördöggel való cimborálása és ördögi jövendölése, amiért is Isten törvénye szerint, u. m. Exod. c. 22. v. 18. és

Briand néni: Para! Bolí! A békeleves kihül.

Para és Bolí: Hadd csak néni. A tropusok alatt a levest és a bosszút hűden élvezik.

Viticus c. 19. v. 27., amely a varázslókat, boszorkányokat, jövendölőket megböletni parancsolja, valamint az ország végzése szerint és pedig az 1527: 6. t.-c. értelmében, illő, hogy hóhér által elevenen megégetessék. Előbb azonban, hogy a bűnnek nagy volta a büntetés kemény voltából is megismertessék és hogy társait megnevezze, Kitionich törvénykönyve utmutatása szerint „keményen megsütögessék”, azaz kinpadra vonják.

Az ügyész után a személyesen jelenlévő vádlottat képviselő ügyvéd szólal fel. Bejelenti védence tiltakozását az ügyész keresetével szemben s így felel: Minthogy a tanuk közül nyilvánosan egy sem vallja, hogy a vádlott másokat rontott, vesztett volna ördögi mestersege által, ellenben bizonyos, hogy sokakat gyógyított, némelyekkel tett is jót, akikkel pedig nem lehetett, nem ő a hibás, mert „non est in medico semper sanandi facultas” — nem vallható boszorkány. Az ördögi jelenések (zárt ajtók kinyílása, csörgés, csattanás, stb.) nem első példák. „Istenfélő keresztyén emberek között megeshetik”, ellenben az egyik tanu vallomása, hogy a vádlottat gyakran kinozzák a boszorkányok, mellette bizonyít, mivel „Sátán a Sátán hivat nem kísértgeti, hanem csak az Isten hivat”. Abban, hogy orvoslását hazugul kezdte és folytatta, továbbá, hogy ezért csalárdul sok pénzt kicsalt, amint a patiensnek vallják, nem oltalmazhatja lelkiismerete ellen. Ami pedig a tanuk egyéb vallomásait illeti, ezeknek nem lehet hitelt adni — folytatja az ügyvéd, — mivel sokan elmentésen vallanak, a tanuk tévedhetnek s némelyek meg nem gyógyulásuk miatt haragjukban vallottak. Mindezek következtében a vádlott halált nem érdemel, ellenben rájön ki a tekintetes nemes tanács vagyoni elégtételt, pénzbüntetést s követelje a „rossz beszédeknek” a visszavonását. S mivel nyilvánvaló értesülés s tanu nincs a boszorkányos felől. Kitionics szerint torturát sem kívánhat az ügyész, mert pusztá gyanura ezt nem lehet ajánlani, már pedig a tanuknak napnál világosabban kell vallani.

Az ügyész replikájában hivatkozik arra, hogy maga a védő sem oltalmazhatja a vádlottat lelkiismerete ellen s ezzel elismeri a bűnösek halálra méltó gonosz cselekedeteit. Az ügyvéd kísérlete, hogy a vádlott elleni tanuk vallomásait gyengítse és kétségbevonja, semmit sem ér. A nyomozásból csalahatatlannul, minden homály nélkül kiteszik a vádlottnak ördögökkel való cimborálása. Zörgéseket, csattogásokat tanuk hallották, bogarak repdesését látták s mivel ezekhez „sutogott”, nyilvánvaló, hogy azoknak barátja. Megjövendölte tanuknak romlását, ezt pedig nem lehet előre megmondani, ha nem maga rontotta meg. A boszorkányok kintása pedig hazugság, mert ördög az ördögöt nem ildözi, hanem a vádlott csak tettette magát, hogy ő neki ellenségei a boszorkányok. Mivel tehát „a délszinen tündöklő nap világához hasonló világos tanuk” vannak a vádlott ellen, nincs olyan törvénytevő, aki ne az égetést írná elő. A kintást pedig lehetetlen elkerülnie. Igen érdekesek az ügyész többi szavai: ha semmi gonoszságot sem követett volna el, csak a sok szegény patiensen ilyen szük időben csalárdul huzott pénzekért is már halált érdemelne. Az ügyész számítása szerint ez az összeg jó néhány száz forintra rug.

A zárószó a vádlottat illet meg, aki ártatlannak tudja magát s mivel titkos dolgairól csak Isten tud, nyílt tetteit pedig bizonyítani kellene, a Tripartitum értelmében méltán kívánja felmentését. A december 1-én tartott tárgyalást 1726 január 14-én folytatták, amikor a városi tanács úgy határozott, hogy önvallomásának kicsikarására és büntetésének megnevezésére tortura alá veti a vádlottat. Már másnap meg is történt a kivallatás egy tanácsnok és két jegyző jelenlétében. A vádlottnak a következő kérdésekre kellett tortura alatt vallani: 1. Kitől tanulta az orvoslást, mikor és hol, könnyen-e? 2. Tanított-e másokat is reá, kiket és mi módon? 3. Ártott-e valaha valakinek azon mesterségével? 4. Hát azok a dongók, akik a padlásról tél közepében leereszkedtek, micsoda dongók voltak? 5. Mi végre jelentek meg a verebek, kutyák és dongók? 6. Mit sutogott a kenés közben, micsoda szokat? További kérdések: Nincs-e valami szövetsége az ördöggel? Mi formán? Régen-e? Irásban vagy szóval? Nincs-e valami bélyeg a testén? Kicsodák hasonló társai? stb. A vádlott beösméri, hogy orvoslott, ezt a tudományt bátyjától tanulta s nem ta-

gadja, hogy ő és leánya tatosok, úgy születettek két foggal az inyjuk között. A tatoságra nem tanított senkit, mert azt az Isten anyja méhében úgy formálja. A többi kérdésekre nézve megmaradt tagadó álláspontján.

Rendkívül érdekesek az általános magyar folklóre szempontjából is a vádlott további vallomásai a tatosokról. Ezek viaskodnak az égben — ugymond — a birodalomért s viaskodott ő is, mert Isten előjárókat rendelt nekik, akiknek parancsát vakon kell követniök. A viadal színhelye Hortobágyon volt a Szendelihalomnál, ahová Isten maga vitte őket szárnyai alatt s szárnyakat ad, mint a madárnak. Legutóbb tavaly szüretkor viaskodtak, nappal indultak 11 órakor és estére értek oda.

Négy nap múlva meghozta az ítéletet a tanács. Egybevetve a tanuknak hitelt érdemlő vallomásait a vádlott önvallomásával, nyilvánvalóvá lett, hogy már fiatal korában természetfeletti mesterségekkel foglalkozott, magát Tátosnak nevezgette, hogy tehát másokat meg ne fertőzzön és hogy a bűn büntetlenül ne maradjon, elrendeli a tanács, hogy a vádlott a városból örökre száműzessék, háza pedig, mint a gonosz cselekedetek műhelye, földig leromboltassék.

Ez a boszorkányper érdemes a tanulmányozásra, mert érdekes új adatokat szolgáltat a táltosokhoz s nyomát adja a nephanda carminának, a rontó ígéknek. Róheim, a magyar folklóre kitűnő ismerője a táltosok repülését, levegőben vívott csatáit, foggal születését, antagónizmusát a boszorkányokkal szemben, stb olyan jelenségeknek veszi, amelyek az uraltáji népek samarizmusának a fennmaradását bizonyítják. Azaz a táltosok és török-vogul vallás maradványaként tekinthető, ami annál érdekesebb, mivel ép Róheim kutatásaiból derül ki, hogy a folklóre-kulturálókörök úgy összekeverednek, egymásba ágaznak, miszerint magyar folklóre-ról nem is lehet beszélni, mert „a magyar néphit szláv néphit”. Ha tulszának vesszük is ezt az állítást, kétségtelen, hogy az ősi pogány vallásból bizony nagyon-nagyon kevés törzselék maradt ránk, ez is idegen keretbe ékelve, új köntösbe elbujva, amiért is a magyar mythológiát még mindig nem lehet s talán sohasem is lehet, megírni. A nephanda carminara vonatkozó adatok pedig azért méltók a figyelemre, mert a rontó ígéknek egész története van, kezdve a békésmegyei Vatha pogány vezértől az ugyancsak békésmegyei Suppöny András alias Harangöntőig, akiről az a vád, hogy éjjelenként kóborol a vad erdőkben, pogány tüzet gyújtva a sötétség fejedelmének s közben „ördögös” énekeket” dalol társaival.

E cikk megírására nem csupán a l'art pour l'art vezetett, de az a törekvés is, hogy megismertessem s megszerettessem az olvasó közönséggel a folklóre, amely rövid pályáján is, hiszen még nem tekintet vissza 100 éves multra, bámulatos nagy erővel és sok sikerrel dolgozik az elmúlt kultúrának összeomlott s bennünk eltemetett jegyeit kibányászni, napfényre hozni s értékelni. Amiképen az archeológia a föld alá süllyedt kultúrák emlékeit hozza felszínre, úgy a folklóre az emberi lélek mélyén szunynyadó, rejtőzködő maradványok után kutat. A föld türelmes médium, leszálhatunk mélyébe és ásó-kapa felvágja a legérzékenyebb és legelrejtettebb rétegeket is, hogy előkaparja a sárral, piszokkal, dudvával beborított csontokat, szerzőségeket. Am az emberi lélek élő organizmus, amely érzékenyen reagál minden beavatkozásra s az ott elrejtőzött lelki maradványok brutális, nyers szóra, fizikai erőre nem válnak szabad képzetekké, de annál görcsösebben, szívósabban húzódnak meg a lélek mélyén. Minden ember lelkében viseli az eltemetett korok és kultúrák emlékeit, amelyeket vagy a gyermekiség kedves csillámló aranyugrái szönek-kötnék hozzánk, vagy pedig az ösök komor, félelmetes tekintélybilincsei kapcsolnak ránk. Ezért nem könnyű elszakadni tőlük, de ép a fejlődés, a haladás követeli, parancsolja, hogy az ilyen idea innatok ellen felvegyük a küzdelmet s ha egyelőre nem is lehet kiirtani a kedves emlékeket és a sacralis jegyeket, szedjük őket rendbe, osztályozzuk és értékeljük.

Veszélyben a modern Afganisztán.

Amanullah király maga tart előadást a nép képviselőinek az európai kulturáról, amelynek szükségességéről azonban nem tudta meggyőzni népét, amely kedvetlenül fogadta a reformokat és most harcban áll királyával.

Gramofonnal gyűjtögeti az elfeledett puszta magyar nótát Ecsedy István dr.

A magyar nóta — ha csak egy pillanatra is megkapja az ember lelkét, bármelyik részén járjon a világnak. A magyar nép lelke jelenik meg benne. Sir az ezer éves fájdalom, kacag a pillanatnyi öröm a nóta szárnyán s belekiált a rohanó kor internacionális zürzavarába.

Ennek a magyar nótának az alanya, az ősfórása a népdal. Az egyszerű, néha talán együgyű kis dal, mely talán nélkülözi a forma szépségét is, de benne lüktet a magyar lélek két alkotó eleme: a ritmus és az érzelme. A népdal nem hazudik, hanem őszinte, nem talány, hanem reális való, nem az egékbe hág, hanem a lélek hurjain vibrál, a magyar lelken. Nem a kiválasztott keveseké, hanem mindnyájunké. A konyhókban születik és a büszke palotákban is szívesen látott vendég. Szép muzsika, mely megkapja a magyar lelket. Örökké kedves, mint a mezők szerény virága.

Oh, sok és szép népdal van a magyar lélek viágzó mezején. Bár régen szedik és kötözik csokorba, mégis olyan sok hever szanaszét. Ma még virágzik, illatos, lehet, hogy nem soká már elporlad s nyomát a késő utód már fel sem lel.

Azt szokták mondani, hogy a debreceni és a tiszántúli ember lelkében nincs dal. Komor szóvalán ajka, egyszerű, puritán jellem nem kedvezett a dal születésének. Dal a hegyvidék magyarja lelkében születik. Hol a vidék játszi szépsége, hol a levegő üdőbb, a napsugár villanó. A szív hamar megtermékenyül, a kedély frissebb és elevenebb.

A folklorista, aki keresi a nótát, vizsgálja a nép lelkét, nem ezt mondja. Van itt népdal sok, dalol itt a magyar, születik a nóta, csak nem gyűjtik, nem keresgetik fel a szerény együgyű virágokat. Ugy látszik, mintha a magyar néplelek oly gazdag lenne, hogy már annyi kincse van felhalmozva, hogy a többi lehet veszni engedni. Mintha bizony nemzeti létünk nem egy tégláját dobnánk el egy-egy jó magyar nóta elvesztésén.

A debreceni nóták összegyűjtésénél marandó munkát végzett dr. Ecsedy István egyetemi magántanár, aki éveken keresztül gyűjtögette a Hortobágy pusztán még meglevő népdalokat. Szerény gyűjteménye, mely a hortobágyi pásztor és betyár nóták egy nagy egészét adja, oly jelentős munka, melyet ma nem is részesítenek olyan figyelemben, mint pár évtized múlva, mikor a romantikus pusztá elűnik és helyét ad egy termelő magyar földdarabnak. Ha Ecsedy tanár össze nem gyűjtötte volna már a nótákat, elveszne e néplelek a pusztá romantikájával. Később banna a magyar, hogy ezt is veszni engedte.

A magyar tanár teljesen magára hagyatva, óriási áldozattal, még nagyobb fáradsággal, féltő gondnal vette fonográfra a nótákat. A tudóst jellemző nagy gondossággal rendezgette, állította össze az örökség pásztor és betyár balladákat. Nem vette észre a tudó-

mány, nem segítette a magyar állam, kiadta maga, hogy közkincsévé váljék a magyarnak. Csak a pásztor, a paraszt nép figyelte, várta, ha egy új nóta megjelent, megtanulta és dicselkedett vele, hogy újat tud. Ime, Ecsedy útján az elfeledett nóta visszajutott a pásztorhoz és újra megtanulta a fiú, amit az apja elfelejtett. A néplelektől jött, a néplelek vette fel legegőbb.

Amde már az irodalom is kezdi méltányolni az egyszerű nótákat. Móricz Zsigmond „Uri muri” c. regényében és a szindarabban is előjön a hortobágyi nóták egyike-másika, sőt egész ballada is az Ecsedy gyűjteményéből. Ez folytatódik tovább és ez is a helyes.

Ecsedy István dr. tanár által összegyűjtött népdalokból több százat kottáztott már le Bodnár Lajos zenetanár, aki a tudós tanárral dolgozik a gyűjtemény összeállításánál.

Dr. Ecsedy István gyűjteménye, mely több száz oldalra terjed, a jövő évben már sajtó alá is kerül, száznál több ismeretlen dal kottájá-együtt.

A gyűjtés pedig még nincs befejezve. A hortobágyi nóták eljutottak a Hortobágy pusztáival szomszédos legelő területekre is. Ecsedy tanár megy a nóták után északra, a bősörményi nagy legelőkre, dél felé, a kun-

Bodnár Lajos

Nemcsak az a gazda...

Tempo giusto Min. 76 =

Nem csak az a gazda, Ki nek hat ok-re van. Ha nem az is gazda. Ki nek szip já-nyá van.

Andante Min. 72 = Hej de bajos...

Hej' de bajos, ki nek nincs a des any-nya

Nin-csen a-ki m-gem ga-tyám ki-mos-sa

(a) Most ki ba-bam in-geni ga-tyám, só-hajj fe-jir-re.

Hó-nap me-gyek a csend-biz-tos e-li-be.

Két eddig ismeretlen debrecenkörnyéki népdal.

Tegla é-cserép legolcsóbban kap-ható Yoth és Sebestyén Rt. tégla-gyárától Etlak Bimouffy u. Ia. II. e. Telefon 610

Itt is segíteni kellene. Az ideális munkát is meg kell becsülni, hogy legalább az anyagi feltételeit biztosítsák.

Debrecen a múlt század végétől kezdve a kulturális tevékenységben visszamaradt. Más városok előre törtek. Most itt az alkalom, hogyhamosan fejlődő kulturális életének egyik pillére a szép és modern egyetem. Itt fejlődik a tudomány. Az irodalmi életnek is megvan a kerete. Ez is nagyokat alkothat, ha segíti a munkálkodót és irányt ad a munkának.

A nótagyűjtés tudományos munka, de olyan, hogy az irodalom és a zene nagy hasznát veheti és a többi fajta nótagyűjtésben egy új, érdekes és értékes gyarapodást jelent.

Beszélgetés Vásáry polgármesterrel

a szegényház elhelyezéséről, a régi Téglavető rendezéséről, a kislakásépítő akcióról és a városi közigazgatás decentralizációjáról

Karácsony hetében általános érdeklődést keltett dr. Vásáry István polgármesternek az a bejelentése, hogy polgármesteri székfoglalójához híven, amelyben működésének gerincéül a szociális problémák megoldását jelölte meg, gondoskodni kíván a városi szegényház megfelelő elhelyezéséről, olyanformán, hogy a szegényházat más szociális intézményekkel együtt a volt bábaképzőben helyezik el, az így felszabadult szegényházban pedig lakásokat létesítenek. A Debreceni Független Újság munkatársa kérdést intézett dr. Vásáry István polgármesterhez, hogy miként gondolja a lakásinségben való segítség módjait és hogy a közel jövőben milyen intézkedések várhatók ebben a tekintetben Debrecen városból. A polgármester a következőkben volt szíves válaszolni:

Többször rámutattam már arra, hogy az egész kérdés rendezését a szegényház megfelelő elhelyezésével kívánom megkezdni. A Kishegyési uton levő szegényházat át fogjuk telepíteni a Bábaképzőbe és így, miután a szegényház felszabadulna,

ott helyeznénk el a hajléktalanok menhelyét.

A szegényházban a menhely legfeljebb 2-3 helyiséget venne csak igénybe, a többi lakásokká alakítanánk át. Az így nyert lakásokban kapnának elhelyezést elsősorban a fekete barakkok lakói, azután pedig a Régi Téglavető lakóinak egyrésze.

A Régi Téglavetővel tudniillik az a tervünk, hogy ezt a területet rendezzük,

uccákkal fogjuk ellátni és azok az épületek, amelyek az alakítandó uccavonalakra figyelemmel meghagyhatók lesznek, meg fognak maradni s megfelelő telket fogunk hozzájuk kiméríteni, amely telkeket természetesen a tulajdonosoknak meg kell váltani. Tulságos árat a város nem fog kívánni a telkekért, azonban viszont ingyen sem adhatja ezeket a területeket. Azoknak a házaknak a lakóit pedig, akiknek az uccavonal mellett nem hagyható meg a házuk, el fogjuk onnan telepíteni és azok a szegényházban fognak helyet kapni. Természetesen a legkisebb igényt támaszthatják a várossal szemben azok, akik a téglavetőbeli házakat nem maguk lakják, hanem évről-évre bérbe adták és így szükség nélkül üzérkedést folytattak a város telkével.

A szegényházban így alakítandó lakások előreláthatólag nem lennének elegendők mindenkinek az elhelyezésére, ezért gondolunk arra, hogy

még újabb egy szoba-konyhas kislakásokat fogunk építeni és pedig a terv szerint nem bérkaszányaszerű lakásokat,

hanem négy, vagy legfeljebb hat lakást egy épületben, amelyek cirka 4-500

terhezőképességét. Azt mindenki tudja, hogy

egyelőre további kölcsön felvételéről nem lehet szó,

csak azt a kevés összeget áll módunkban felhasználni, ami az eddig felvett kölcsönökből még rendelkezésre áll.

Ezenkívül fog a város parcellázni, úgy, amint az a folyó évben is volt, magános embereknek fog rendelkezésre bocsátani a város területeket, akik valami kevés anyagi erővel is rendelkeznek, hogy így maguknak kisebb családi házakat építhessenek. Az elmúlt évben 90 családi ház létesült azon a területen, amit a város nemrégiben parcellázott fel, az ugynevezett Kincseshegyen, most pedig a Kónya következik.

Munkatársunk kérdést intézett dr. Vásáry István polgármesterhez afelől is, hogy várható-e a közel jövőben a közigazgatás decentralizációja. Vásáry István dr. ugyanis még főjegyzőként nagyszabásu tervet készített arról, hogy miként lehetne Debrecen város közigazgatását a város óriási határához és a mai kor követelményeihez alakítani. A terv megvalósítása megoldaná a közigazgatás decentralizációját s hangsúlyozni is felesleges, hogy ez milyen előnyökkel járna abból a szempontból, hogy a közigazgatás könnyen hozzáférhető lenne, az ügyek elintézése pedig gyors, hiszen mindenki közel találná magához a hivatalokat.

Vásáry István dr. polgármester erről a következőkben nyilatkozott munkatársunk előtt:

A város nagy határára és annak egy részén mutatkozó sűrű lakosságra tekintettel indokoltnak látszanék az, hogy a közigazgatásnak ama része, amelyik a lakossággal állandó érintkezésben van, működése során decentralizáltassék, hogy ilyen módon a város külső területein lakók ne lennének kénytelenek ügyes-bajos dolgaik elintézése végett mindig bejönni a városba.

A város határában véleményem szerint három helyen kellene ilyen közigazgatási központot szervezni.

Az elsőnek a területe volna a Macs, Szepes, Ebes és Ondód puszták területe, a másodiké a hajdusoboszlói és bősörményi törvényhatósági uttól nyugatra eső puszták, a harmadiké pedig a város keleti négyszögletes területen lesznek építve, úgy, hogy mindenki a lakásához 80-100 kvadrát területet is fog kapni azzal a céllal, hogy azt, mint házikertészetre alkalmas területet használja fel.

Ezeknek a kislakásoknak a helye még nincsen kijelölve, azonban arra igyekeznünk lehet, hogy olyan területen helyeztessenek el, amelyek egyrészt a közműveknek, másrészt a villamosnak a közelében fekszenek.

Körülbelül 40-60 lakásról lenne szó. Egyelőre úgy látszik, hogy egyrészt a

szegényházban alakítandó kislakásokkal megoldható lesz a Régi Téglavető és a fekete barakkok kérdése.

Az azonban ki van zárva, hogy az ugynevezett lakásinség, amit konkrétan meg sem lehet állapítani, minden igénynek megfelelően kielégíthessék.

Egyelőre örülünk, ha csak a legégetőbb szükségleteket ki tudjuk elégíteni. Mind-ezeknél a kérdéseknél nem lehet természetesen figyelmen kívül hagyni a város részén levő erdős puszták.

Ez a közigazgatási kirendeltség a maga területén ellátná mindazokat az ügyeket, amelyeket az elsőfokú közigazgatási hatóság az illetőségi osztályban, az iparügy, a közegészségügy, a tűzrendészet, az építésrendészet, az állategészségügy és az általános közigazgatás terén ezeken a területeken is ellát. Ezekon kívül a saját területén ellátná az adóügyi igazgatást,

az anyakönyvezést, a haláleset felvételét és a hagyatéki leltározást.

Minden egyes kirendeltség megfelelő fogalmazási tisztviselő személyzetből, irodaszemélyzetből, egy tisztí orvostól, adótisztból stb. álló személyzettel rendelkeznek.

A megvalósításhoz szükséges egyrészt a hivatalok elhelyezésére szolgáló,

Nem volt karácsonyi vásárlás az ünnep előtt

Sok hosszú esztendő óta keserves csalódást hoz a kereskedőknek a karácsonyi vásár. Lehet ugyan, hogy nem is hozhatna elég eredményt a hajdan kincsesbányának bizonyult nagy het, hiszen az egész esztendő nagy sivatagsága, általános üzleti pangása után ma ammit var a kereskedő a nagyvétel, amennyit csakugyan nem kaphat. Az életosztón jelentkezése ez a nagy várakozás és reménykedés abban a bizonyos számszámokban, amely talán megmenti a futuokó életét. Akik a helyzetet nem ismerik, azok a tele üzletek láttán azt hitték volna a mostani nagyvétel alatti, hogy soha busasabb nyereséget nem sörörtek be kereskedőink, mint most. Tagadhatatlanul sokan látogatták az üzleteket, de szerfölött kevés volt ezek között a vásárló. A rendkívül nehéz gazdasági helyzet, a pénztelenség eredménye az, hogy a közönség sokkal többet válogat mostanában, mint ez előtt. A gondos háziasszony felkutatja a város minden boltját s annak karácsonyi apróságának a kedvéért órák hosszat jár, így takarítva meg pár fillért. A kereskedő esténként holtfáradtan állapítja meg, hogy az egész napi lötás-futás, az alkalmi munkaerők igénybevétele mellett igazán nem volt

másrészt a hivatali személyzetnek természetbeni lakásként rendelkezésre bocsátandó lakásokat magában foglaló épület-tömb.

Egy-egy kirendeltséghez szükséges épületek előállítási költsége mintegy 300,000 pengőre tehető. Természetesen ezeknek a kirendeltségeknek a létesítése attól függ, hogy a szükséges összeg az építkezések céljára rendelkezésre bocsátható lesz-e?

A kirendeltségek létesítése a személyzet számában lényegesebb szaporítást nem fog igényelni, mert az I. fokú hatóság munkájának egy jelentékeny része levállalásával a ma meglévő személyzetet lehetne igénybe venni.

A fejlődés további menete az volna, hogy

ugyanilyen kirendeltség — talán lehetne nevezni: kerületi előjáróság — szervezetnek a kerteségek területére

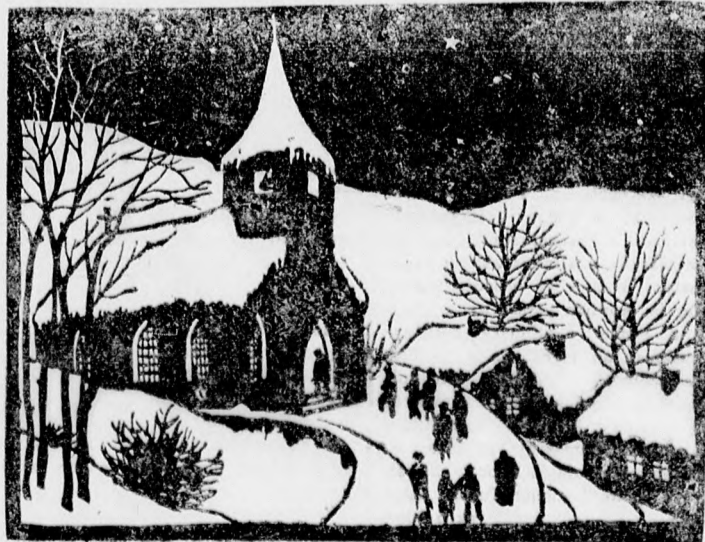
és pedig gondolatom szerint egy a Csapokert és környékére, egy a Károly Ferenc József és a Szoboszlói-ut közötti részre, egy a Szoboszlói és a Mikepércsi ut közötti részre, egy a Homokkert és környékére és végül egy a gépjavitó műhely és környéke számára.

Mindaz azonban csak a jövő terve és megvalósíthatása a pénzügyi megoldás lehetőségétől függ.

hasonlítható bevételük azokéhoz a régi karácsonyi vásárokhöz, amelyek ugy-latszik, örökre eltűntek a régi, jó béke-világgal. Mindezt persze egy kereskedő sem mondja szemrehányásképen, hiszen ők maguk is belátják a vásárló-közönség helyzetének minden nehézségét. Csak helyeslik, hogy a közönség alaposan megnézzze, mit vásárol a pénzért, ha már egyszer amúgy is olyan kevés van abból a pénzből. Az ő panaszuk sem más, mint a közönségé, nem szól más ellen, mint a kegyetlen viszonyok ellen.

A karácsony előtt hirtelen beállott hideg időjárással függ össze az, hogy igen nagy keletjük volt a téli szöveteknek, kész, ruháknak, szőrméknek. A teljesen elnéztelenedett emberek az utolsó pillanatra halasztották a téli bevásárlást, megvárták, hogy csakugyan beáll-e a komoly téli hideg. Mindenesetre igen sok embert lehet mostanában új télikabátban látni, ami csakugyan a legkelendőbb karácsonyi ajándék a kemény, fagyos széllel még jobban lehűtött időben.

A divatcikkek közül is az kelt, ami hasznos volt. Sok meleg sál, bélelt kesztyű, téli sapka fekszik majd az idej karácsonyfák alatt. A drága nyakken-

Karácsony-est falva.

fényében ragyogott...
 Krompachi re...
 is, külön meg...
 ásnak, hogy nem...
 g értékéből sem...
 a két esztendei...
 t egykor másfél...
 hetetlen Környe...
 i tenorális bari...
 enő alatt, határo...
 al ma már s pár...
 pompás hőstenor...
 ben is nyert a...
 en is. Nagy si...
 t már bizonyos...
 őjébe ismét bele...
 a foglalkoztatott...
 színházak. Első...
 a színház kö...

olyan boldog családi életet él kedves felesége és kislánya körében, hogy azóta oda sem szagol este a vendéglők, kávéházak környé...

Remete Géza

Minden szabály alól van persze kivétel s így történt, hogy a napokban alaposan megveszített egy fiatal színésznőt, aki szerinte túlzott mértékben birtokolja azt a kincset, ami bizony szükséges a színész boldogulásához: az önbizalmat. Remete Géza is ott volt a társaságban, amikor a fiatal hölgy önértékes hangon panaszkodott arról, hogy nagy művészetéhez képest nem fizeti meg eléggé a színház.

— Bizony — mondta a színésznő —, nem helyes rendszer ez. Egyik tag nagyon sok gázsit kap, a másik nagyon keveset...

— Csakugyan — vág közbe Remete Géza, — annyit kellene kapni mindenkinek amennyit a tehetségéhez képest megérdemel. Akkor például maga...

— Ugy-e, én legalább a háromszorosát, vagy a négyszeresét kapnám a gázsimnak? — Akkor magának, fiam, vissza kellene adni.

Csanak Béla, a színház fiatal karmestere, nemcsak észbontó bajuszáról nevezetes a színháznál, hanem arról is, hogy atyai jószággal tud elbeszélgetni kis tanítványaival, a kar tagjaival. Az egyik tag régen hízelt már neki, vizsgálná meg barátójének a hangját, akit nagyon szeretne görlicének behozni a színházhoz.

— Hát hozza fel, fiacskám — mondta Csanak — valamelyik délelőtt, majd kipróbáljuk a zongoraszóban.

Másnap csakugyan beállított a görlicejelölt. A kinézése ugyan nem volt valami nagyon biztató, de hát Csanak Béla mégis tartotta magát az ígéretéhez és a zongoraszóba invitálta a lányt. Nem énekelte vele túlságosan sokat, aminek az oka nem rejtett másban, minthogy füléértően hamiskás volt az ifjú művésznő éneke. A karmester végre elbocsátotta, persze biztató ígéretekkel, azzal, hogy bereferálja az ügyet Kardoss igazgatónak s az ő jóindulatán nem mulik a szerződötetés.

Csanak Béla

Este azonban megfogta a protezsáló karhölgy és mindenáron az igazi véleményét akarta tudni.

Eléinte ötölt, hatolt Csanak Béla, amikor azonban ez már nem használt, kijelentette, hogy bizony ő csakugyan nem tartja alkalmasnak a hölgyet a szini pályára.

— Sokkal jobbat tudnék én az ő számára. — Mit? — Alkalmasabb lenne önagysága zongorához.

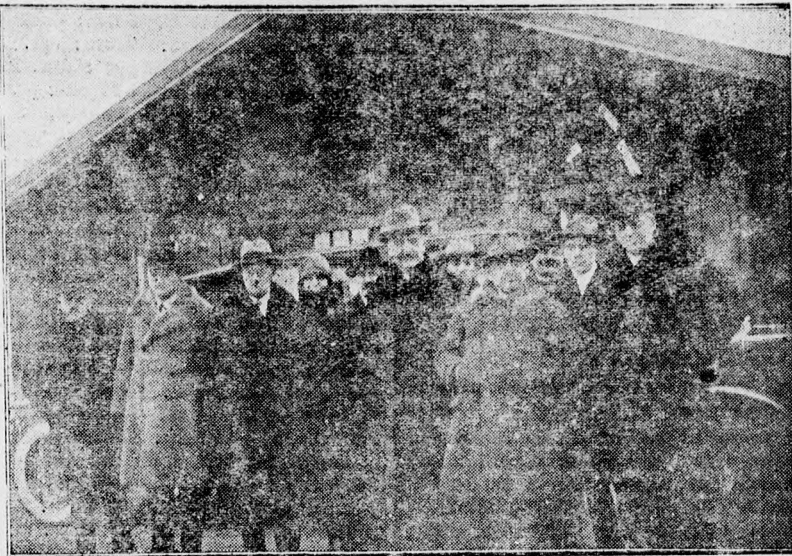
— Zongorához? Persze, ahhoz hozzau, nagy skálát átogni képes kezek kellene. Miből gondolja ezt, kedves karnagy ur. Ugy-e a kezéről? — Dehogy. A lábáról.

FRANÇOIS PEZSCÖ
 Crémant Rosé Transylvania sec

A debreceni szegények legszegényebbejeinek, a fekete barakok lakóinak a Rotary Klub rendezett gyönyörű karácsonyfaünnepélyt

Debrecenben az idén talán a legmeghatóbb karácsonyfaünnepély zajlott le ma a fekete barakokban, pedig az inségesek szomorú tanynyáa aligta számított arra, hogy ott is felgyul a karácsonya gyertyája, hogy lesznek olyanok, akik arra is gondolnak, hogy ezek a debreceni szegények legszegényebbejei is ré-

bot Hegedűs Lóránt volt pénzügyminiszter hívta létre s annak Itt Debrecenben megalakult csoportja eddig — mintegy huszan — jöl- eső és szívből jövő kötelességüknek kösznek eleget, amikor most megajándékozták és felruházzák a klub alapítójának szülőhazájában a nyomorgók egy nagy csoportját.

A Rotary-klub tagjai megérkeznek a fekete barakokhoz. Balról jobbra állnak: Bujdosó Gábor irodaigazgató, Márffy Ede dr. egyetemi tanár, Radó Rezső dr. kamarai főtitkár, Vajna Aranka, Sesztina Jenő felsőházi tag, kamarai elnök, Gál Samu elnökgazgató, Kardos Zoltán.

szeszüljenek a szeretet ünnepének melegében.

Hétfőn délelben félegy órakor két hatalmas autó gördült a barakok elé s abból a Rotary Klub debreceni csoportjának tagjai szálltak ki, élükön Sesztina Jenő felsőházi taggal, a kamara elnökével. Sok száz, többnyire rongyos gyermek, akik közül nem egy meztelű volt a csikorgó hidegben, fogta körül a vendégeket, akik látható megindultással igyekeztek a felőlük repkedő sok kérdésre feleletet adni.

Az ajándékok kiosztása közben alkalmunk volt beszélni Gál Samu elnökgazgatóval, aki elmondotta, hogy a Rotary Klubnak ez a karácsonyi ünnepség az első nyilvános szereplése s hogy ennek a klubnak mik a céljai, Intenciói és törekvése, az talán éppen abban a jelenségben nyilvánul meg legjobban, hogy ezt az alkalmat használta fel arra, hogy a nagy nyilvánosságnak bemutatkozzék. Egyébként az ünnepséget teljesen csendben, minden előzetes

A Rotary-klub a fekete baraktelepen állított karácsonyfát. Sesztina Jenő felsőházi tag, a klub debreceni csoportjának elnöke kiosztja a szeretetadományokat. (Berzéki felvétele.)

A karácsonya egy hatalmas barakban volt felállítva, dusan megrakva csillogó cukorral és egyéb édességgel, míg az asztalokon hatalmas kenyerek, meleg ruhák, ajándékosomagok százal sorakoztak. A vendégek érdeklődéssel nézik azt a munkát, amelyet megbízásukból Vajna Aranka, a Rotary Klub agilis technikai Intézője fáradságtalan agilitással végzett Bujdosó Gábor igazgató és a kamara tisztikarának segítségével.

A karácsonya alatt állottak Sesztina Jenő kamarai elnök, a Rotary Klub elnöke s a klub két titkára Radó Rezső dr. kamarai főtitkár és dr. Márffy Endre egyetemi tanár, továbbá Gál Samu a Helyiérdekű Vasut elnökgazgatója és Kardos Zoltán dr. A kép, mely eléjük tárult megrendítő volt. Sesztina Jenő alig tudott szólni a meghatottságtól, amikor a bethlehem-i játék előadása után elmagyarázta az egybegyűlt közönségnek, hogy a Rotary Klubi-

bejelentés nélkül rendezték. Gál elnökgazgató még meleg hangon emelte ki, hogy elsősorban dr. Radó Rezső főtitkár érdeme a klub taglalnak áldozatkészsége mellett az, hogy ehhez a szépen sikerült karácsonya ünnepséghez szükségelt anyagi eszközök ily nagy mértékben álltak rendelkezésre.

Az ünnepség végeztével a barakkok telkesen tüntettek jótevőkkel mellett.

Biró-sporttelep jégpálya megnyílt.

Oleó bérlet- és napijegyek, buffet, melegedő, villanyvilágítás. Külsővásártér 18/a. Arany János u. végén.

Dr. Lencz Géza előadása a Függetlenségi Körben

Az elmúlt vasárnap dr. Lencz Géza, a tudós professzor és kiváló szónok tartott előadást: „Egyházaink közelmúltja és a karácsony” címen. Történelmi visszapillantást vetett az előadó protestáns egyházaink közelmúltjának eseményeire. Előadta, hogy a patens-kor elmúlásával egy jobb kor adventjét várta mindenki elkövetkezni a magyar protestáns egyházakra

Dr. Lencz Géza.

is az alkotmányos éra elérkezésével. Az egyházakra vonatkozó kiegyezési törvények hibái azonban e reményeket nem engedték teljesen beváltani. Pedig az egész magyar közvélemény a reakció nyomása alatt álló protestantizmusban látja a valóság szabadság és a nemzeti alkotmány érdekeinek biztosítását. Hiszen például a katolikus I. ar. báró Baldácsy Antal minden vagyonát protestáns célokra adományozza éppen ebben a korban. A klerikalizmus harcai különösen kiélesednek a meg megismétlődő elkeresztelési vitákban és tetőpontjára jut az 1894/95. egyházpolitikai törvények (polgári házasság) parlamenti tárgyalása idején. Végre az 1904. zsinat, amely tulajdonképpen megalakította egyházalkotmányunkat, jelzi a nyugodt jövő hajnalát. A hajnal azonban alig pirkadt s már is lángra lobbant a világ s protestáns egyházainak darabokra tépte szét Trianon. Az egységesítés érdekében csak a legutóbbi időben indult meg éppen Debrecenben a mozgalom. Az eredményhez azonban a lelkek egységesítése szükséges elsősorban. „Vissza tehát a Krisztushoz!” Csak ez hozhatja el ismét a küzdelmes advent után az újra egyesített magyar protestáns egyház új karácsonyát.

Az örvendetesen nagy számú hallgatóság előtt lefolyó előadói gyűlést megnyitotta Behán Pál, bezárta Rábold Gusztáv.

Megjelent a karácsonyi amnesztia rendelet

Budapest, december 24. A karácsonyi ünnepek alkalmából 248 elítélt részeseül kegyelemben. A kegyelemben részesültek között van 6 politikai elítélt is, akik sajtóvétség miatt kerültek börtönbe. A többiek jórészt közönséges bűncselekményeket követtek el, köztük 48-at 1918. évi október 31. előtt ítélték el hosszabb szabadságvesztésre. A kormányzó jórészt a büntetések hátralevő részét engedte el, de az amnesztia megnyilvánul abban is, hogy börtönbüntetés pénzbüntetésre változtathatók. Akik a proletárdiktatura alatt követtek el bűncselekményeket — többnyire gyilkosságokat — nem részesülnek amnesztiaiban. Ezeknek száma mindössze 16. — Az a 248 rab, akiknek hátralevő büntetését engedte el a legfelsőbb kegyelem, ma délután mind szabadlábra került.

SINGER
 varrógépek
 reg bevált jó tanácsadók

Darabon, Piac-utca 79.

Amatőrfényképpályázatunk díjai

Amatőrfényképpályázatunk első ciklusára, amely 1929 január végén jár le, eddig a következő díjak érkeztek be:

- I. díjak.
 - a) Berzéki fotobörze díja: Tíz tucat angol Imperial lemez;
 - b) a Wellington angol papírgyár díja debreceni lerakata a Berzéki fotobörze útján; 10x10 gáztény levelezőlap;
 - c) a Wellington angol papírgyár díja debreceni lerakata, a Berzéki fotobörze útján; 10x10 Seltona naplópapír.
- II. díj. Bleyer Ernő műszaki és elektrotechnikai vállalat díja: egy Musik Alpha selyembatkolással ellátott hangszóró.
- III. díj. Hegedüs és Sándor r.-t. díja: egy amatőr fényképalbum.
- IV. díj. Forgács Antal fodrász: egy írtéltégy tetszés szerint a női, vagy férfi fodrászat részére.
- V. díj. Kransz Zoltán nyakkendő.

A betegség, baleset, öregség, rokkantság, özvegyesség és árvaság esetére biztosításra kötelezettek általános bejelentése

Megjelent a népjóléti és munkaügyi minisztérium rendelete az 1929 január hó 1-én életbe lépő öregségi, rokkantsági stb. biztosításról szóló 1928. XL. t.-c. végrehajtása tárgyában. A rendelkezések a munkaadókat érdeklő és a közeli napokban esedékessé váló általános bejelentésre vonatkozó részét tájékoztatásul az alábbiakban közöljük:

Az 1928. XL. t.-c. értelmében 1929. január hó 1-től kezdődően mindazok az alkalmazottak (a háztartási alkalmazottak kivételével), akik betegség és baleset esetére biztosításra kötelezettek, egyben öregség, rokkantság, özvegyesség és árvaság esetére is biztosítási kötelezettség alá tartoznak. Mindazokat az alkalmazottakat, akik 1929 január 1-én alkalmazásban allanak, legkésőbb 1929 január 15-ig be kell jelenteni, tekintet nélkül arra, hogy előzőleg már be volt-e jelentve, vagy sem.

A szükséges bejelentő lapokat és részletes tájékoztatót a debreceni kerületi pénztár postán és díjmentesen fogja a munkaadók rendelkezésére bocsátani. Amennyiben valamelyik munkaadó december 31-ig nem kapná meg a szükséges nyomtatványokat, úgy azokat a pénztártól köteles beszerezni.

Ezeket az általános bejelentő lapokat a kerületi pénztárnál (vidéken a megbízott-nál) kell benyújtani, vagy postán beküldeni. Az ipari alkalmazottakat, kerestük nagyságára tekintet nélkül, mind újból be kell jelenteni, a magánalkalmazottakat (tisztviselőket, kereskedősegedéket stb.) pedig, ha javadalmazásuk a havi 500 pengőt (ötszáz pengő) meg nem haladja. Az általános bejelentési kötelezettség a háztartási alkalmazottakra nem terjed ki, ugyisintén nem kell általános bejelentőlapokat kiállítani azoknak az ipari munkaadóknak, akik alkalmazottaikat ezidőszerint heti vagy havi bejelentési jegyzékkel jelentik be.

Az általános bejelentés csak a kerületi pénztár által rendelkezésre bocsátott „általános bejelentő lapon” eszközölhető érvényesen, más nyomtatványon, vagy levélben tehát nem.

Ismételjük, hogy fentiek csak az általános bejelentésre, tehát az 1929 január 1-én tényleg alkalmazásban levők bejelentésére vonatkoznak, mert 1929 január 2. napjától kezdődően munkát vállalók bejelentése már rendszeres egyénenként történik, még pedig nem az eddig használatban levő nyomtatványokon, hanem azoktól eltérő új űrlapokon.

Ugyancsak teljesen új lesz 1929 január 2-től a változást, kilépést, önkéntes biztosítást és önként továbbfizetéssel biztosítást jelentő lap is, ezen időtől tehát a régi szövegezésű nyomtatványokon eszközölendő bejelentések nem érvényesek.

Kincseshegyi töről jégberaktározást
vállalok.
Waldmann mészáros
Széchenyi uca 1. Telefon 9-36.

gyár (Piac u. 79.): két darab valódi nőhöz selyem divatnyakkendő.

VI. díj. Békés István ifjúsági díja: egy kis fényképezőgép.

VII. díj. Neumann Testvérek cipőáruháza (Piac u. 43.) egy pár férfi vagy női házi papucs.

VIII. díj. Földes illatszertár (Piac u. 30.). Egy modern fényképezőgép körrel. A díjak közzétételét beérkezésük sorrendjében folytatjuk.

Amatőrfényképpályázatunkra a felvételek, vagy kidolgozott lemezek a Debreceni Független Újság kiadóhivatalában (Piac u. 49.), fiókiadóhivatalunkban (Széchenyi u. 2.), a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében (Piac u. 34.) és a Berzéki fotobörzén (Piac u. 38.) adhatók át.

A kidolgozandó lemezek díjmentes előhívás céljából csak a Berzéki fotobörzén (Piac u. 38.) adhatók át.

Közölt bejelentéseket a kerületi pénztár nem fogadja el.

A debreceni kereskedők és kereskedelmi cégek, akik és amelyek a kereskedelmi betegségyelőző pénztárnál jelentik be alkalmazottaikat, a fent ismertetett általános bejelentést ott tartoznak megtenni.

A miniszteri rendelet az általános bejelentést elmulasztó, hiányosan eszközölt, vagy nem a kitűzött határidő alatt teljesítő, avagy valótlan adatokat közlő munkaadókkal szemben szigorú megtorlást tartalmaz. Nevezetesen a kerületi pénztár a szükséges adatokat a helyszínen a munkaadó közlésére szerzi be s ezenkívül a mulasztó munkaadót kihágás miatt 2 hónapig terjedhető elzárással és 1000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetneti.

Baltazár püspök nyilatkozata a debreceni szegény-ügy rendezeséről

Vásáry István dr. polgármester néhány nappal ezelőtt illetékes ténylek előtt részletesen ismertette egy tervezetét, amely a debreceni szegény-ügy rendezése hatalmas lépéssel járhatna előre. A polgármester elmondása az, hogy Debrecen 600 lektóbb adó fizető polgára egy akció keretében rendszeres havi támogatással járuljon hozzá a perifériák nyomortanyákon lakó páriai szociális viszonyainak megjavításához. Munkatársunk ma beszélgetést folytatott Baltazár Dező püspökkel, aki többek között a következőket mondta a tervezett nagyszabású akcióról:

— En megvagyok róla győződve, hogy a debreceni társadalom átérzi ezt a kötelességet és kellő felvilágosítás után minden bizonytalanság nélkül a téli 4 hónap folyamán elvállalja a szegényes családok élelmiszer és fűtőanyag tekintetében. Legelőször látnám, ha pontosan kiszámítanák a létszámukat a népességhez viszonyítva a létminimumot és egy-egy ilyen kiválasztott szegény családnak létminimumához szükséges összeget ismétlik be a jómódúak a város pénztárába, ahonnan minden kezelési költséggel való megterhelés nélkül esetleg élelmiszerré vagy fűtőanyagká a város által átváltoztatva kapnak meg a szegény családok.

Öngyilkos lett egy Simonffy ucai cipőkereskedő a rossz anyagi viszonyai miatt

Vasárnap délelőtt a Simonffy ucai városi bernázbán Elfenbein Adolf 50 éves cipőkereskedő és cipész az üzletében felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. A Simonffy ucai üzletből délután szállították el a holttestet. A rendőri vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Elfenbein Adolf az öngyilkosságot felfedezése előtt néhány órával akasztotta fel magát. Egyesek vallomása szerint a rossz anyagi viszonyok lúzták a halálba. A várostól is kérte az üzletbér leszállítását, arra hivatkozván, hogy a magas bért nem tudja megfizetni, kérését azonban visszautasították és ezután határozta el magát az öngyilkosságra.

HIREK

A DEBRECENI FUGGETLEN ÚJSÁG telefonszámait

- Kiadóhivatal — — — — — 18
- Fiókiadóhivatal és kölcsönkönyvtár 5-75
- Szerkesztőség nappal — — — — — 10-20
- Szerkesztőség éjjel — — — — — 18 és 812

Karácsonyi istentiszteletek a református templomokban

Karácsony első napján, kedden, 1928 december hó 25-én.
Nagytemplom: 10 óra: pr. dr. Révész I., ág. dr. Baltazár D.; 5 óra: Csefő József. — Kistemplom: 9 óra: pr. Uray Sándor, ág. Szele György; 5 óra: Szabo Tibor. — Kossuth uca: 10 óra: pr. Csikcsesz Sándor, ág. Baja Mihály; 5 óra: Szabó József. — Arpad tér: 10 óra: pr. K. Kiss L., ág. Magyar B.; 2 óra: Lukács László. — Ispótyai: 10 óra: pr. Molnár F., ág. Nagy Sándor; 5 óra: Nagy Lajos. — Homokkert: 10 óra: pr. és urv. oszt.: Márki Kálmán; 3 óra Nagy Lajos. — Szegényház: 10 óra: pr. és urv. oszt.: Mókus László. — Nyilas-telep: 10 óra: pr. és urv. oszt. Mezey Béla; 3 óra: Surányi Zoltán. Nyulás barak: 10 óra: pr. és ág. Hegedüs Kálmán. — Bánk: Siposs Imre. — Fancsika: Vajda László. — Macs: Konrád Zoltán. — Hegyes és Elep Papp Imre. — Haláp: Kántor József. — Onod-Kádár dülő: Kardos Lajos. — Szepes: dr. Erdélyi S. — Pallag: dr. Dancsházy S. — Ohat-Telekháza: Rialás András. — Köntösgát: 3 óra: pr. és urv. oszt. Kardos Lajos. — Hármashegy: 10 óra: Bagdy Dániel. — Ebes: dr. Erdős Károly.

Karácsony második napján, szerdán, 1928 december 26-án.

Nagytemplom: 10 óra: dr. Révész Imre; 5 óra: Lukács László. — Kistemplom: 9 óra: Nagy Lajos; 11 óra: Csefő József; 5 óra: Szabó József. — Kossuth u.: 10 óra: Baja Mihály; 5 óra: Nagy Lajos. — Arpad tér: 10 óra: Szabó József; 2 óra: Szabó József. — Ispótyai: 10 óra: Hegedüs Kálmán; 5 óra: Csefő József. — Nyilas-telep: 10 óra: Madar Zoltán. — Csapókert: Magyar Bertalan. — Egyetem klinikai: pr. és urv. oszt. Uray Sándor. — Nagycsere: Mezey Béla. — Pac: Kántor József. — Vedres dülő: Halász András. — Tégláskert: 10 óra: Nagy Sándor.

Unitárius istentisztelet. A hatvan ucai unitárius templomban 26-án délelőtti 10 órakor istentiszteletet tart és urvacsorát oszt dr. Csiki György misztérius lelkész.

Nagy képes irodalmi naptárunk kézbesítését ma kezdtük meg és legkésőbb e hó végéig befejezzük. Kérjük előfizetőinket, hogy a naptár kézbesítésének akadálytalan lebonyolítása érdekében ennek sürgetéséről eltekintjen sziveskedjenek. Reklamációt csak abban az esetben kérünk, ha december 31-ig nem lenne keze között a képes irodalmi naptárunk.

Esküvő. Klek Ignác és neje özv. Hajdu Mórné tisztelettel meghívják Böszöke és Jenő gyermekeiknek 1928. évi december hó 25-én délután 2 órakor Debrecenben Jókai uca 1/b. sz. házuknál tartandó esküvőjére.

Vásáry István dr. polgármester hazaérkezett. Vásáry István dr. polgármester, aki Budapest a minisztériumokban Zöld József th. főjegyzővel és Ary Lajos főszámvevővel együtt tanácskozásokat folytatott a költségvetés ügyében, hazaérkezett és a városi tanács hétfői rövid ülésén már elnökölt. A tanács az ünnepek miatt legközelebbi ülését szombaton tartja.

Gyönyörű karácsonyfaünnepélyt rendezett alkalmazottai részére a világi vállalat. Szép sikerrel zajlott le a hét- fón a világi vállalat karácsonyfaünnepélye. Az ünnepség egyike volt a legszebbeknek és annak sikere Rimanóczy Béla igazgatónak és Lóránt József titkárnak köszönhető elsősorban. A gyönyörű karácsonyfa nemzetiszínű díszítéssel, pazar villanyfényben uszott s alatta a vállalat tisztviselői és alkalmazottai családtagjaikkal gyűltek össze. Mintegy 250 gyermeket részesítettek ajándékban s minden tíz évet betöltött gyermek egy 5 pengős takarékkönyvet kapott. Azok, kik tavalyi betétkönyvékhöz maguk is gyűjtöttek valamit, külön jutalomban részesültek. A gyerekek ruhát, játékokat, édeséget kaptak ajándékul s nevökben Kollár Lili és Fekete Manci köszönték meg a vállalat agilis igazgatóságának azt a sok kedves meglepetést, amelyben részesültek. Az ünnepélyt a Himnusz zárta be.

Selyem gummifüzo

25 pengő, csipőfüzo 12 pengő, haskő 16 pengő, csipőfüz 4 pengő garantált minőségben „Elisee” lüzóteremben, Piac u. 73.

A vér fölrfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszerterekben, drogegyriákban és fűszerüzletekben.

— LEGOLCSÓBB és legszebb karácsonyi ajándék a könyv. Ifjúsági irodalom legjava, képeskönyvek, mesekönyvek, kalando utleírások, stb. gazdag választéka Hegedüs és Sándor R. T. könyvkereskedésében, Ferenc József ut 34.
— Arcképet mladig örömmel szemlélő, ha azokat Liener fényképez készíti.
— A debreceni munkások eszperantista egyesülete karácsony első és másodnapján az iparostanonciskolában és a Munkás Otthonban propaganda eszperantó kiállítás rendez. Belépődíj nincs.

Ejegyzés. Gortva József és Hermann Böszöke karácsony elsőnapján tartják elegyzését. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Karácsonyfaünnepély az iparostanonciskolában. A városi iparostanonciskola Otthon olvasóköre szép karácsonyfa ünnepélyt rendezett az iskola tornatermében vasárnap délután 5 órakor. Az ünnepélynek, amelyen megjelentek a szülők, munkaadók és a tanári kar nagy számban, első száma Nagy Rózika sikerült szavazata volt. Az elszavalt verset, amelynek címe „Magyar karácsony”, maga Nagy Rózika írta. Elek Erzsébet és Barna Ilona ügyes táncra arott még nagy sikert is ezen kívül egész sor szavalt, egyfelvonásos tréfa és egy háromfelvonásos irredant színdarab. A szereplők ügyességükkel és buzgalommal tüntek ki.

Mikor az egész család együtt van, használja fel az alkalmat, készítsen egy szép családikepet Liener műtermében Csapó uca 1. alatt.

Karácsonyfa-ünnepély a Munkás Otthonban. A Munkások debreceni Gyermekbarát Egyesülete f. évi december hó 26-án, szerdán délután fél 4 órakor a Munkás Otthonban karácsonyfa-ünnepélyt tart, amely alkalommal az egyesület által támogatott szegény gyermekek között alándekeket osztogat ki. Az egyesület vezetősége eztona is felkéri az érdeklődőket, hogy az ünnepélyen megjelenni sziveskedjenek s az egyesület működését ezzel is támogatassák.

Mezőgazdasági munkások kültentése. A földművelésügyi miniszter dr. Hadházy Zsigmond főispán előterjesztésére Farkas András hajdusoboszlói juhász, Sebestyén László hajdunánási pástort, Bereczky Sámuel balmazújvárosi bivalyost, Birta József hajduhadházi, idősebb Geló Sándor tetletleni, Sain Gedeon hajduszóvati és Máté Imre hajdunánási mezőgazdasági munkásokat, akik hosszú idő óta szolgáltnak becsülettel egy gazdát, 100—100 pengő jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. Az oklevelek, a pénzjutalmak most érkeztek meg a főispáni lívatalba; a kiosztás ünnepélyes keretek közti történik meg.

„Neotechnikum” állandó kiállítás nyílt meg a napokban, ahol teljesen külföldi mintára a különböző külföldi és hazai gyárak és nagy cégek üzemben mutatják be az egészségügyi gáz és villamos felszerelési cikkeit. A kiállítást igen előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében Becsey Antal kormányfőtanácsos nyitott meg és jelen voltak Borvendég Ferenc fővárosi tanácsnok vezetésével a székesfővárosi územek vezetői, valamint a szakma és az ipartestületek vezető urai. A fényes kiállítás igen nagy fontosságu lesz különösen az építészek és építetők részére, de azok tanulságos udonságot mutattak be a nagyközönség tájékoztatására. A kiállítás kibérelte a Budapest, VII. Vörösmarty uca 5. sz. bérházat, ahol a nagyszámú kiállítóra való tekintettel a tavasszal újabb helyiségeket fognak megnyitni.

A Molnár-táncművészet ünnepl rende. Molnár Józsefnek, a kiváló képességű táncosnának a Munkás Otthonban levő táncintézetében karácsony első napján már d. u. 6 órakor kezdődik a gyakorlati óra s ez alkalommal a leckejegy személyenként 1 P. Szerda és csütörtökön este pedig a rendes gyakorlóesték tartatnak, amelyeken a tanulók kivételével a gyakorlati növendékek személyenként 80 fillért fizetnek.

mmifüzo

2 pengő, haskóti pengő garantiált fűzőteremben.

ből ajánlatos négygel egy pohár zsef" keserűvizet rendelik az orvosok víz használatát, erőműködést, erővért, megnyugtató új életrét teertárakban, drogekben.

s legszebb karácsonyi ifjúsági irodalmi mesekönyvek, mesekönyvek, stb. gazdag vádór R. T. könyv-József ut 34.

mel szemlél, ha szűz. A nők eszperantista és másnapokban és a Munda eszperantó ij nincs.

és Hermann Bortartják eljegyzés helyett.)

z Iparostanoncs-oncsikola Otthon ünnepélyt rendez vasárnap délután, amelyen megkés és a tanári kar Nagy Rózsi szíveszavalt verset, "arácsony", maga zsebet és Barnaég nagy sikert s alát, egyfelvonásos irredenta színűkkel és buzgal-

együtt van, használ- Csapó ucca 1.

Munkás Otthon- Gyermekebarát hó 26-án, szerdán as Otthonban ka-ly alkalommal az szegény gyerme- ki. Az egyesület az érdeklődőket, enni sziveskedje- zettel is támo-

nkások kitént- miniszter dr. an előterjeszté- majduszoboszlói ló hajdunánási el balmazujvá- zsef hajduhad- dor tetőtlen, i és Máté Imre ági munkáso- szolgálnak be- 0-100 pengő oklevéllel tün- a pénzjutalmak páni livatalba; retek közli tor-

kiállítás nyílt a külföldi mintára gyárak és nagy az egészségügyi kikketek. A kiáll- mu közönség Je- ormányfőtanácsos Borvendég Fe- tésével a székes- mint a szakma és A fényes kiáll- sz különösen az de sok tanulás- a nagyközönség ibérelte a Buda- 5. sz. bérházat- való tekintettel a fognak meg-

mepti rendle. Mol- sségű táncotár- ó táncintézetében u. 6 órákor kez- alommal a lecke- rda és csütörtö- korlóresték tar- vételével a Gyá- ent 80 fillért fi-

As érvényesül és titka

a nőnél nemcsak a szépségben, hanem a csinos alakban rejlik. Csinos lesz, ha fűzőt, melltartót a Goldstein Karolin cég műterméből visel, mert szabása utólréhetetlen.

Nagy Ibolya fényképészeti műterme Rákóczi ucca 35. szám. Vasárnap is egész nap felvételek.

Menyasszonyi fényképek modern művész kiállításban Ruzicskánál ké- szülnek Piac u. 32.

A Rojkó-féle Tiszaujvári bajuszpedró mindenütt kapható.

Gondoljon rá, Olvasóink emlékeztetőbe szeretnénk idézni, hogy influenza és sok más baj rendszerint mindig csak egyszerű meghülés alakjában lép fel. Okvetlen szükséges tehát, hogy semmilyen meghűlést, bármily ártatlan látszata is volna, figyelmen kívül hagyjunk. Amint az első tünetek mutatkoznak, szedjünk néhány aspirin-tablettát és ismételjék ezt minden 3-4 órában. Az eredmény igen rövidesen látható lesz. Aspirin-tabletták — a kórokozó oriolentolódására legyen mondva — minden gyógyszerárban eredeti „Bayer” csomagolásban a zöld szalaggal kaphatók.

Szepessy Ferenc tánciskolájában ma este osztály, holnap este este téncevizsga. 1929 jan. 2-án, este 8 órákor új tanfolyam veszi kezdetét Degenfeld tér 2. sz. a délutáni órákra szintén lehet iratkozni. Különórák egész nap.

Llener Béla műterme az ünnep mind a két napján nyitva.

Kitűnő sajtótermésű bor Szentannapuzsai literje 1 pengő. Homok ucca 29.

Kladó elegánsan burtozott szoba központi fűtéssel, fürdőszoba használatmal a központi ban. Cim a kiadóban.

A képes „Debreceni Független Újság” újví ajándékküldje a magyar újságitás egyedülálló teljesítménye.

A képes „Debreceni Független Újság” újví ajándékküldje a magyar újságitás egyedülálló teljesítménye.

Ruzicska gyermekfényképész-cia- lista műterme állandóan fűtve, felvételek reggel 9-től.

Amatőrök felvételeit kidolgozza, megnagyítja. Szakszerű munka, olcsó árak. Berzéki Fotóbörze, Ferenc József ut 38. Az udvarban.

HA FONTOS Önnek gyermeke jövője, gondoskodjék jó ifjúsági könyvekről. Karácsonyra a legnagyobb szeretettel ajánlunk az Ön számára is néhány könyvet, melyek az ifjúsági irodalom remekei. Adja ezeket gyermekei kezébe és boldog karácsonyuk lesz. Gazdag választék Hegedüs és Sándor R. T. könyvkereskedésben. Ferenc József ut 34.

BERZÉKI fényképészeti műterme Ferenc József ut 38. az ünnep alatt is egész nap nyitva.

Központi fűtés Csatornázás Vízvezeték Légszesz berendezéseket készít, átalakít, javít

GYENES ANTAL DEBRECEN, ARANY JÁNOS UCCA 27. SZÁM.

Alapítva 1905. Telefon 937.

Januar 13 az iparosbal napja

Megírtuk, hogy a Debreceni Iparoskör a jövő évi januar hó 13-án, este 8 órai kezdettel reggelig tartó nagyszabású iparosbált rendez a pazarul felszított Arany Bika dísztermében.

A serény munkálkodást kifejtő nagyszámú rendező bizottság élén az agilis Bessenyei Gyulával és társelnökeivel, minden törekvésével azon van, hogy a bál mulatság megrendezésének előzetes munkáit a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel elvégezzék.

A rendező bizottságra buzdítólag hat az a nagy és általános érdeklődés, mely a bál iránt eddig is megnyilvánult. Mivel pedig iparosbál csak egy van évente, ahol az iparosársadalom összetalálkozik egy szép est keretében, mindenképen remélhető, hogy e bál est hatalmas méretével ki fog tenni a tarsangi mulatságok sokaságából.

Megtörténtek már a jelkérek is s lehetjük, hogy a báányai tisztégeket Sesszina Jenőné, Bizó Gyuláné, Varyassy Imréné, Vég Gyuláné, dr. Radó Rezsőné, Nagy Józsefné és Tóth Lajosné urasszonyok töltik be. A bál fővédnökei a rendező bizottság elnöksége dr. Hadházy Zsigmond főispánt, dr. Vasáry István polgármestert, Sesszina Jenő kormányfőtanácsos, főrend, kamarai elnököt, dr. Magos György ny. polgármestert, dr. Vargha Flémér polgármesterhelyettes főlegyzőt, dr. Baltázár Dezső püspököt, dr. Lindenberger János apostoli kormányzó helynököt, dr. Schlesinger Sámuel főrabbit, Rapos Viktor esperest, Békés Lajos és Zelinger Ede kamarai alelnököket, dr. Radó Rezső kir. tanácsos, kamarai főtitkár, Rásó István ny. főispán, felsőházi tagot, Varyassy Imre ipar- testületi és Bizó Gyula iparoskört elnököket kérte fel, hogy a védnökök sorában ott látjuk a hatóságok, intézmények többi kiünőségeit.

A rendező bizottság lehetőleg gondoskodni kíván arról, hogy a megjelenő hölgyek értékes és csinos ajándékban részesüljenek, hogy ezáltal is a visszaemlékezés kedvesebb legyen. Viszont arra is törekedni fog a rendezőség, hogy a táncolni vágyó ifjúság télen ne maradjon. Egyébként erről a kitűnő zenész: Rác Laci nagy zenekarával gondoskodni fog.

Közöltük azt is már, hogy az Iparosbál zártkörű lesz s így jegyet csakis a meghívó előmutatása mellett lehet váltani. Erre való tekintettel aki meghívót esetleg elnézésből nem kap, de arra igényt tart, kérelemre a rendezőség iró-dája (az Iparoskörben, esti időben) készséggel küld.

Tájékoztatóul közöljük a jegyek árait: 6 személyes páholy 26 P, 4 személyes páholy 18 P, családjegy (3 személyes) 10 P, személyjegy 4 P és táncosjegy 2 P a vígalmi adóval együtt. Jegyeket a meghívón, illetve a hirdalokban közölt helyeken lehet majd váltani.

Mielőtt szőnyegszükségletét beszerzi, érdeklődjön Jablonszky né szőnyegszövő üzemében. Gyönyörű magyar perzsák. Darabos u. 38.

Mutassa meg rossz fogát, műfogát Váry fogműtermében, Darabos ucca 18. Kollégium mellett.

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegknél a természetes „Herkules” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja. Kapható mindenütt.

Csillárait legolcsóbb árban a Földvári-féle csillárgyárban szerezheti be. Nikkelez, ezüstöz, barna színre galvanizál. Széchenyi ucca 55.

A világhírű amerikai Warner's fűző a kulturálmok elegáns hölgyeknek nélkülözhetetlen fűzője. Debrecen és környékén egvedelárusító: Biri Rózsa, Ferenc József ut 42.

Értesítés! Az ékszer, óra és ezüstszakma speciális különlegességei megérkeztek a azok legolcsóbban kaphatók Sándor Armin ékszerésznél.

Kedves ajándék egy művészi fénykép Szipál műterméből, Piac u. 44. 3 nagy művész kép, nem levelezőlap, tíz pengő.

Ruzicska műterem november hó első felében új kirakatot állít ki Piac u. 32. alatt.

Hócipők, női 10.80 pengőtől, gyermek hócipők szintén igen olcsón beszerezhetők Emerich-cégnél, Degenfeld tér.

BERZÉKI fényképészeti műterme Ferenc József ut 38. az ünnep alatt is egész nap nyitva.

Hosszú turákra készülnek a debreceni motorosok

A debreceni motorosoknak ez évben jó hírnevet szerzett két szenvedélyes motoros, dr. vitéz Kiss József, a TIAC motorszakosztályának titkára és Bodnár József, Oldalkocsis AJS. gépeikkel május 29-én nekik egy 6000 kilométeres hosszú túrát szerveztek Debrecenből a szlovén városain át a Földközi tenger paráig. Visszafelé jövet Ausztrián Bécsen át jöttek haza. A túra utat 6000 kilométer. A motorosok az egész uton nagyon jól megúszták, sőt a páduai motoros szövetséget rendezett a nagy utat megtett motorosok tiszteletére és dr. vitéz Kiss Józsefet tiszteletbeli tagjának. A ik-

vidékeken való átszáguldasón láttak Hazafelé tért útjukban átrobogtak az olasz harctereken, az Isonzó völgyén, ahol a hősi halált halt magyarok ezrei fekszenek sziklasírjaikban. A debreceni motorosok hegyi virágokból koszorit fontak és bedobták az Isonzó hidról a mély folyómederbe, melyben hónapokon át hőmpolygotta a víz a magyar bakák összeroncsolt holttesteit. Arra a kérdésre, hogy féltek-e a hosszú ut alatt, amelyet egyedül száguldoztak végig, kijelentették, hogy sehol sem érezték magukat kellemetlenül, csupán akkor, midőn az Olaszország felé vezető uton a Balatont elhagyva egy 27 kilométeres

Dr. Vitéz Kiss József, dr. Dobler Ferenc, dr. Bodnár József.

tátra. A szlovén olasz vidékeket megkerülve a túra időztek hosszasan a szlovén vidékben töltöttek el 2 napot.

Bodnár József dr., aki 6000 kilométeres túra előtt motorjával minden baj nélkül futott le 4000 kilométert, csodálatos módon már a túra elején defektet kapott s egyre-másra érte az egész uton a kellemetlenség.

Lánesczakadások, gumidejektek, motorhibák egymást érték, szerencsére minden súlyosabb következmény nélkül. Nagy fáradtságot jelentett az erős kitartást kívánó túra, de a két motoros, kiket megkerdeztünk útjukról, kijelentette: háromszoros fáradtságot is vállalnának azokért az élményekért, amelyeket részük volt s azokért a szépségekért, melyeket a mesés szépségű

füldra kanyarodtak le Szentgyörgynél és sűrű, vad erdőknél haladtak át. Az erdei tisztásokon tömegével tanyáztak a félig meztelen cigánykaravánok és kulturált vidékre alig tudtak kivergődni. A vad vidéken csak egy örömlök volt, a cigánylányoknak egy olyan gyönyörű, festői csoportját látták egy tisztáson, melyet elfelejtetni nem tudnak.

Értesülésünk szerint a két debreceni motoros hatalmas túrájának sikerén felbuzdulva újabb négy hetes túrára indul a jövő évben. A 6000 kilométeres túra, melynek megtétele dicsősége a debreceni motorosoknak is, buzdítólag hat a hosszabb utat eddig még meg nem tett motorosokra és már többen tervezgetik, hogy átrobognak részint Olaszországon, részint pedig az osztrák Alpek vidékén.

Vasárnap este helyett csak hétfőn éjjel 3 órákor érkezik a Bocskay csapata Szalonikiba Galambos Sándor első tudósítása a Bocskay turájáról

Minden alap nélküli, légből kapott hírek jelentek meg egyes debreceni lapokban arról, hogy a Bocskay csapata vasárnap este megérkezett Szalonikiba. A terv tényleg ez volt, de a vonat Belgrádba elkésve futott be s így a csapat Belgrádba volt kénytelen vesztegelni vasárnapig, ami 24 órával késlelteti a Szalonikiba való érkezést.

Az utazásról Galambos Sándor, a Bocskay alelnöke, a következő levélben számol be a Debreceni Független Újság olvasóinak.

Belgrád, 1928 december 23. Belgrád állomásán bekövetkezett az amlótól előre féltünk. Vonatunk ugyanis este 10 óra helyett csak éjjel után fél 2 órákor érkezett be és így a csatlakozástól elkéstünk. Most már csak délelőtt 10 óra 30 perckor indulhatunk innen tovább és

egy szállodába sem mehetünk. Ugyanis nekünk csak átutazó szerb vízumunk van és így nem hagyhatjuk el a vasut területét. Az itteni inspekciós detektív a tekintetben hajthatatlan és igen barátságosan invitál bennünket a vasuti étteremben. Ez utóbbi hely kritikan aluli és a fiuk is annyira törődöttek, hogy a közeli „Petrograd” szállodába való megszállhatóság engedélyezése céljából a diplomáciai tárgyalásokba bocsátkoztunk. Ez aztán eredményre is vezetett és már is vonulunk a közeli hotelba.

Reggel frissen és jó hangulathoz ismét együtt vagyunk, a fluk lapokat írunk.

Meg kell írnom még azt is, hogy a Szőke-Markos-féle szépségverseny trappáns befejezést nyert. Markos ugyanis még Belgrád előtt a vonatban egy utitárs urhölgyet kért fel döntőbíróul, aki is őt tartotta a szabíknak. Így aztán alkotmányosan is győztes lett azzal a kijelentésével, hogy: Szőke, de ronda szépség vagy.

Galambos Sándor.

A futball hatalmas térhódítása mellett minden más sportág háttérbe szorul Debrecenben

A debreceni ifjúság érzéketlen a sport iránt

A háborút követő években járványszerűleg lepett fel a sportláz Magyarországon és természetesen Debrecenben is.

Máról holnapra új sportlakulatok támadtak és az egyesületek közötti nemes versengés eredménye sem maradt el.

Debrecenben tombolt a rivalizálás az egyes táborok között. Meccenások irányították a formális harcokat és ezeknek örökös lincolata ebren tartotta a közönség érdeklődését is.

Ez az aranykorszak azonban csak addig tartott, amíg a gazdasági jólétet nem váltotta fel az általános pangás, ami a terveket és az ambíciókat derékba törte ketté.

Minden sportág megérezte a gazdasági pangást, de közöttük mégis a futball volt az, amely a nehezebb viszonyok között is meg tudta tartani a közönség érdeklődését.

Különösen a vidéki városokban érezhető a futball térhódítása, mert egy-egy városban csak egy proficsapat működik és e körül csoportosul a város egész sporttársadalma.

Debrecenben sem más a helyzet. Az elmúlt év statisztikája azt mutatja, hogy míg az uszás, vívás, atlétika, birkózás és a többi összes sportág alig tudott közönséget vonzani — addig a Boeckaynak standard publikuma volt.

Nem azt jelenti ez, hogy a Boeckaynak rózsás helyzete van, mert a profil mérkőzések terhére ilyen látogatottság mellett szintén elvisehelhetlenek. Pusztán csak arról van szó, hogy a többi sportágak együttesen sem voltak képesek annyi erkölcsi tökélet teremteni, mint a Boeckay egymagában.

A közönség teljes elfordulása e szép és nemes sportoktól könnyen magyarázható. A futball kivételével ma Debrecenben egyetlen sportág sem tud felmutatni tehetséget és a közönség érthetően nem kíváncsi a harmadrendű attrakciókra.

a siker vágyát. Az iparosok, a munkások még sportolnának, de ehhez nincs fizikai idejük, míg az „url osztály” fiataljai mérőszám alulnak tartják, hogy a szerény sportöltözettel alá

rejtsek származásukat és alávassék magukat az egyesületi és szövetségi sportfegyelemnek. Kívétel képez a tennisz, amely népszerűségét annak köszönheti, hogy alkalmat nyújt az eleganciára és az udvarlásra, amely mellett maga a sport rendszerint háttérbe szorul.

Kellner Károly távozásával például a debreceni birkózósport nemcsak egy aktív sportembert veszített el, hanem vele együtt a közönség jelentős részét is. Hasonló módon vesztették el közönségüket a többi sportágak is.

Tehát nem is annyira az egyesületeknél van a hibá, mint inkább a mai fiatalságnál, amely a könnyű szórakozásban leli örömet és a sportból csak mint passzív szemlélő veszi ki részét.

Ital, kártya és tunc a mai fiatalság szórakozása. Közömbös a testi kultúra iránt, nem fűti

SZÍNHÁZ MŰVESZET

MŰSOR: HÉTFO délután kivételesen 4-kor: Csillagszemű királyleány. Gyermekeleődás.

KEDD este: Nincs előadás. KEDD délután fél 4-kor: Régi nyár. — Mérsékelt árak!

KEDD este: Eltörött a hegedűm. Bérletszűnet. SZERDA délután fél 4-kor: Régi nyár. Mérsékelt árak!

SZERDA este fél 8-kor: Eltörött a hegedűm. Bérletszűnet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

A 1. bérlet szíves figyelmébe ajánlja a színház igazgatósága, hogy az ünnepekre való tekintettel a bérleti napok e héten következésként változnak: December 27. csütörtök D) bérletben, december 28. péntek A) bérlet, dec. 29-én, szombaton B) bérletben, december 31. hétfőn C) bérletben 7 órai kezdettel.

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM Ünnepi előadások: Kedden és szerdán délután fél 4-kor: RÉGI NYÁR

Kovács Terus, Tihanyi Jutka, Dinnyési Rózsai, Antók, Unger, Sugár, Tamás és Misoga felléptével. Misoga grandiózus groteszk táncal!

Minden este a szenzáció, zsufolt házakat vonzó új sláger: ELTÖRÖTT A HEGEDŰM Nem lehet a színházi jegypénztárhoz jutni, annyian váltják meg egész hétre az

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM sorozatos előadásaira a jegyeket! Évek óta nem volt ilyen sláger a Csokonai-színházban! Kovács Terus grandiózus alakítását naponta tapsolják! Ferenczy Marian pazar tolettjeit, frappáns táncait végkiemelésig újrazzák!

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM előadásán. Misoga László és Tamás Benő vállvetve buzgólkodnak az Eltörött a hegedűm-beli szerepeikben a forrá sikerért, melyet méltán kiérdemelnek!

Nagy Szilveszteri este december 31-én Jegyek már válthatók.

MOZI Vígyszínház

Kedd—csütörtök: Világfilm! Főszerepben: Pola Negri és Beregi Oszkár.

A SZEPLŐTLEN ASSZONY dráma 8 felvonásban. Megelőzi: A KEDÉLYES KÖRHÁZ. Vigjáték 7 felvonásban.

Főszereplők: Bébe Daniels és Rthard Arlen. A polió

Csak felnőtteknek! Világatrakció! Főszerepben: Harry Liedtke, Vivian Gibson és Lia Eihenschütz.

MODERN CASANOVA vigjáték 10 felvonásban. Kísérő: Chaplin és a banánhéj, a texasi

MICHELIN EXPRESS LUCIFER GRIFFON kerékpár Minden jobb szaküzletben kapható.

forvókura, bohózatok. A Faraók orszá gából Genualg és Ufa bíradó.

Urania

Kedd—szerda: Jack London világhírű regénye Olmen! TÜZES NAPSUGÁR Alaskai történet 8 felvonásban.

RIN-TIN-TIN, AZ ÁRVÁK APJA Egy emberlelkű kutya története 7 felv. Előadások kezdete kedd, szerdán 4, 6 és 8 órakor, csütörtökön 6 és 8 órakor. Péntek, vasárnap: Vígyszínház: Főszerepben Claudia Victrix: A NEVA LEÁNYA, Henry Kistmaccers drámája 9 felvonásban. Apolló: Főszereplők: Dolores Costello és Conrad Nagel: A CSÁSZÁR CSÓKJA, szerelmi történet 10 felvonásban. Zombat, vasárnap: Urania: JÁTEK AZ ÉLETTTEL, egy artista-szerelmi története 8 felvonásban Főszereplők: Mary Johnson és Werner Fütterer.

„METEORBAN” kedden, karácsony napján. „Virtuál” világatrakció 12 felvonásban Janet Gaynor és George O. Brinuel és a fényes kíséző műsor. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Szerdán, karácsony második napján: „A hetedik mennyország”. Világatrakció, 12 felvonásban. Charles Farrel és Janet Gaynorral és a fényes kíséző műsor. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

CSÖDTÖMEG ELADÁS.

A debreceni kir. törvényszék C. 7205/1928. sz. végzésével kapott felhatalmazás alapján a vb. Weismann Gyula csödtömegehez tartozó árukat (u. m. festékek, olajok, zománkok, lakkok, meszelők, esetek, szappanok) és üzleti berendezési tárgyakat közados Hatvan ucca 2. sz. alatti üzlet helyiségében december hó 28-án, pénteken délelőtti 9 órakor kezdődő és folytatódó megartandó nyilvános árverésen eladom. Az árverés alá kerülő ingók leltára Irodámban (Ferenc József ut 70. sz.) megtekinthető.

Dr. Rényi Andor ügyvéd, mint vb. Weismann Gyula csödtömegegondnoka.

Vh. 2237—1928. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak 1928. PK. II. 34788. számú végzése folytán hátr. 500 P. tőke a fizetett összeg betudásával, ennek 1928 szept. 3-tól 10 százaléka megillet kamatai 59 P. 53 fill. eddigi és amíg felmerülő költségek behajtása végett (r. Hegedüs Jenő ügyvéd által képviselt Pánsodmiskolci és Debreceni István gőzmalom rt. javára az 1928. évi december hó 27. napjának délután 2 órakor Hajdúszámsomban 224. számú házban 1200 P. becsült ingók u. m.: 50 q buza bíró árverésen a legtöbbet igézőnek esetleg becserón alul is eladtnak az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §. értelmében. Debrecen, 1928 november hó 28. napján.

Bakóczy László bír. végrehajtó.

RADIO

Kedd, december 25.

Budapest, 9.00: Református istentisztelet a Kálmán téri templomból. 10.00: Egyházi zené és szentbeszéd a belvárosi plébánia — templomból. 12.00: Harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.10: A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangv. Vez.: Berg Ottó karnagy. 1. Nicolai: Windsori vig nők — megnyitó. 2. Bachner Antal Karácsonyi pasztorale. 3. Mozart: Török induló. 4. Haydn: Szimfónia esz-moill. 3.40: A „Tündérvásár” meseórája. 1. Mendel: D. s. Herrn Einzug. Előadja Nemesné Oppler Elza és művésznövendékel. 2. Karácsonyi mese. Irta és előadja: Altay Margit. 3. Karácsonyi vers. Szavallja Szombathelyi Sajtó Blanka. 4. a) Mennyből az angyal; b) Stille Nact; c) Oh Tannenbaum, karácsonyi énekek; d) Ave Maria (Bach—Gounod). Éneklé Schmitzler Klári, hegedűn kíséri Rosenák Margit. 5. Karácsonyi szindarabok. Irta: Altay Margit, rendezel Gyarmathy Sándor, a Studió rendező.

Sütő- és cukrászipari gépeket, közintézetli, kórházi és sanatóriumi kenyérgépeket és keltőket jutányos áron elsőrendű minőségben szállít Kecskeméti Árpád

Nagyobb belföldi kötőszöveggyár keres a Duna-Tisza közére, valamint a Tiszántúrra egy a szakmában hosszabb idő óta működő csakis elsőrangú referenciákkal bíró képviselőt.

Mélyen leszállított árak! PADLÓKÁRPIT linoleum 67 cm széles P 4.— PADLÓKÁRPIT linoleum 87 cm széles P 5 40 PADLÓKÁRPIT linoleum 200 cm széles P 12 20 VIASZOS VÁZON kitűnő minőség 78 cm P 4 80 Futó- és nagy szőnyegek függönyök, ágycarniturák órlási választékban. MOKETT ASZTALTERITŐK gyönyörű mintákban P 31.— HÓCIPŐK jó minőségben P 12 40 TŐL VALÓDI ARGAMAN szőnyeg 200/300 cm P 240.— Valódi külföldi porzsa összekötők különböző minőségben Haas Lipót Linoleum és Szőnyegáruháza Ferenc József ut 58. sz. Megyeház mellett. Telefon 9-63.

Szilveszter éjszakáját ha kellemesen és családi körben akarja eltölteni, keresse fel Kemény János „Kis Pipa” vendéglőjét.

zöje. 6. Maria Wiegenslied. Geistliches Wiegenslied (Brahms). „Das ist der Tag des Herrn Mendelssohn). 7. Karácsonyi vers. Szavajla: Szombathelyi Sajó Blanka. 8. Mese a fenyőfáról. Irta és előadja S. Bokor Malvin. 4.40; Balázs Árpád magyar nótadéklantja. 6.00; Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 6.15; Hangjáték-előadás a Studióból. „Melyiket a kilenc közül” Jókai Mór karácsonyi novellájából, írta: Bosin Endre. Rendezi: Hegedűs Tibor, a Vígyszínház rendezője. 7.00; Operett-előadás a Studióból. „Paganini”. Operett három felvonásban. Írták Knepler Pál és Jenbach Béla. Zenéjét szerzte Lehár Ferenc. Személyek: Mária Anna Eliza — Lőrinczy Vilma. Felice herceg, a férje — Hajagos Károly, Paganini — Szedő Miklós. Bartucci, impresszárió — Sik Resz. Hedouville gróf, tábornok — Kertész Kálmán, Pipinelli márk — Pallós János. De Laplace grófnő, udvarhölgy — Fekete Marcsa, Bella Giretti operatőrnő — Lakatos Ilonka. Szárnysegéd — Abay Gyula. Coralina — Vándory Margit. Anita, a leánya — Páris Il. Marco — Puskás Dániel. Filippó — Bodor Imre. Antónió — Krasznay Elek. Korcsmáros — Márkus János. Foletto — Kertész Ilés. Tafolo — Pécsi Lajos. Beppo — Krasznay Elek. Öreg csempész — Kalocsay Ferenc. Előadás után, körülbelül 10.00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények. Utána: A Dunapalota nagyszálló-ból Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Külföld: Barcelona. 9: Operaközvetítés. Bécs 10.20: Orgonahangverseny. 11: Hangv. 6.20: Kamarazene. Bern. 10 és 1: Hangv. 3.30: Hangv. Berlin. 9: Egyházi zene. 11.30: Hangv. 4.30: Zene. 7: R. Strauss: A rózsalovag, opera. Daventry. 4.30: Szimf. zene. 6.45: Katonazene. 9.45: Táncezene. Frankfurt. 8.30: Egyházi zene. 10: Karácsonyi mise. 12: Gramofon. 5: Hangv. 8: Hangv. Utána táncezene. Hamburg, Hannover és Bremen. 11.30: Délelőtti zene. 1.30: Mandolin-hangv. 3.30: Gramofon. 4.30: Délutáni hangverseny. 8: Népszerű karácsonyi hangv. 10.45: Táncezene. Königsberg és Danzig. 9: Egyházi zene. 11.15: E. Humperdinck: Böhéms Weibnachtstraum, hangjáték. 5: Hangv. 8: Opera. Utána táncezene. Langenber. Münster és Köln: 6: Mise. 9: Harangjáték és mise. 1: Hangv. 4.40: A st. Jans Catedrálisból harangjáték és kórusok. 6.40: Karácsonyi dalok. 8: Karácsonyi hangv. Utána tánc- és éjeli zene. London. 4.30: Karácsonyi hangv. 6.15: Zongorahangv. 7.30: Karácsonyi mise. 8.35 és 11.30: Hangv. 12.15: Jazz. Milano. 12.30: Kvarrett. 6: Karácsonyi hangv. München és Nürnberg. 10: Egyházi zene 11.30: Karácsonyi dalok. 12: Katonazene. 3: Kamarazene. 6.05: Wagner: Lohengrin, opera. 10.30: Zene. Oslo. 10.20: Hangv. 10.30 és 6: Mise. 7.30: Egyházi zene. 8: Karácsonyi oratórium. Prága. 9.00: Egyházi zene. 11.00: Maginé. 12: Hangv. 3: Smetana: „Das Geheimnis” vigopera. 7.00: Karácsonyi zene. 7.30: A cseh filharmonikusok hangv. 10.20: Zene. Róma. 1: Trió. 5.30: Hangv. 8.10: Hírek. 8.45: Zenekari hangv. Quartetto di Roma közreműködésével. Utána részletek Gounod Faustjából. Stuttgart: 11: Egyházi zene. 12: Táncezene. 3.30: Hangv. Toulouse. 12.45: Tánccok. 1.05: Német dalok. 1.45: Zongora-hegedűhangv. 8.30: Csajkovszky: Diótörő. 8.45: Részletek a Hamletből (Thomas) és a Mikronból. 9.40: Táncezene. Zürich. 11: Hangv. 5: Kvintett. 6: Gramofon. 8: Karácsonyi est. Linnepey.

Szerda, december 26.

Budapest. 9.00: Hírek. 10: Egyházi zene a budavári koronázó főtemplomból. Vavrincez M.

Karácsonyi mise. 11.30: Evangélius istentisztelet a Bócsikapu téri templomból. 12.35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 12.40: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangv. 1. Weber: Bűvös vadász. megnyitó. 2. Salm-Saens; Phaton. 3. a) Bocherini; Menuett. b) Pierre: Kis ólomkatonák. 4. Mozart: Jupiter szimfónia. 3.30: Schindthoffer Gyula dr.: A lépiene elleni védekezésről. 4.15; Tarnay Alajos gyermekdélutánja. Közreműködnek: Báthy Anna és a szerző. Zongorán kísér a szerző. 1. Reggeltől estig. Gyermekdarabok zongorára. 2. Mesék. 3. Virágos réten, ifjusági zongoradarabok. 4. a) Palika. b) Megvalósult álom. E műsor szünetjében, kb. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.15: Rádió Szabad Egyetem. 1. A mi mindennapi kenyerünk, Soós Aladár dr. 2. A református egyházi kar karácsonyi énekeket ad elő. 3. A székelyekről: Müller Vilmos dr. 6.25: Zenés vígjáték-előadás a Studióból. 1. Palu végén kurta kocsmá. Zenés jelenet. Petőfi verséből jelenet a lakított Hevesi Sándor. Zenéjét szerzte Nádor Mihály. Személyek: Panni — Berky Lilly. I. legény — Gózon Gyula. II. legény — Berki József. III. legény — Telek Sándor. Cimbalmos, egy erős hang, egy gyenge hang. 2. Palóc a kávéházban. Vidám jelenet. Irta Somly Károly. Személyek: Pityera Bera — Gózon Gyula. Borsca, a felesége — Bedky Lilly. A pincér — Berky József. A kaszárny — Horváth Éva. Laji primás — Somló István. Az előforduló dalokat Kurina Simi és cigányzene-

kara kíséri. 7.20: A m. kir. Operaház előadás szereplőinek közlése és tartalmának ismertetése. 7.30: A m. kir. Operaház Turandot előadása. Dalmi 3 felvonásban és öt képben. Szövegét írták G. Adamí és R. Simoni. Zenéjét szerzte Gioacchino Puccini. A második felvonás után kb. 9.20: Üzletverseny- és sporteredmények. Az előadás után kb. 10.30: Pontos időjelzés. Utána a Britania nagyszálló étterme-ből Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Külföld: Barcelona. 1.30: Trió. 5.30: Operaközvetítés. 8.20: Hangv. 8.40: Hírek. Bécs. 10.20: Orgonahangv. 11: A bécsi filharmonikusok hangv. 6.30: Kamarazene. 7.55: Paul Busson: Winterlegende, slonjáték. Utána könnyű zene. Bern. 12.30: Gramofon. 4: Hangv. 8.30: Zenekari hangv. Berlin. 9: Egyházi zene. 11.30: Táncezene. 4.30 és 8: Zenekari hangv. Utána: táncezene. Daventry. 4.30: Katonazene. 5.30: Táncezene. 7.30: Könnyű zene. 10.15: Kamarazene. 11.15: Táncezene. 12: Jazz. Krakó. 12.10: Szimf. hangv. 10.30: Kávéházi zene. Laibach. 9.30: Egyházi zene. 11: Hangv. 3: Előadás. 8: Koplék. Milano. 12.30: Kvarrett. 8.30: Egy opera előadása. München és Nürnberg. 12: Hangv. 2.30: Citerahangv. 8.10: Zenekari hangv. 10.45: Zene. Nápoly. 5: Zenekari hangv. 9: Hangv. szőlők és kórusok. Róma. 1: Trió. 5.30: Zenekari hangv. énekszólamokkal. 8.50: Zene és Liberatti vígjátéka. Stockholm. 11: Mise. 2: Szimf. zene. 3.30: Paraszti zene. 4: Zene. 5.35:

11: játék és mise. 7.05: Vígjáték. 8: Kamarazene. 9.40: Énekes dráma. 11: Táncezene. Toulouse. 12.45: Wagner: Tannhauser, részletek. 8.30: Operarészletek. 9: Orsz zene. 9.10: Operarészletek. 9.55: Hangv. Zürich. 11: Gramofon. 12.30: Hangv. 4: Táncezene. 7.30: Katolikus mise. 8: Hangv. 8.30: Der arme Heinrich. énekes játék. 9.10 és 10.10: Hangv.

Csütörtök, december 27.

Budapest. 9.15: A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 1. Rubinstein: Balletzene a Démon-ból. 2. Lindsay—Theimer: Walter, Rapszódia. 3. Clemus: Palusi kép. 4. Rimsky—Korsakow: Suite. 6. Morena: Quintes senec. 5. Johnson—Bibó: Am I waiting my time on you. 6. Gilbert: Pok-trott. 7. Translateur: Ke-ringő. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Horangzó az egyetemi templomból és hírek. 12.20: Bodrics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 1: Időjelzés, időjárás. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3.30: A Magyar Rádió Ujság Morse-tanfolyama. 4: Siklós Ferenc: Hogyan készülnek a filmtrükkök. 4.45: Időjelzés, időjárás és hírek. 5.10: Karácsony egyházi zenéjéről tudt előadást Koudela Géza dr. egyházzenei igazgató. 6.15: Gyorsírás tanfolyam. 6.50: Angol nyelvtanítás. 7.25. Az Orsz. Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye. Közreműködnek: D. Szerény Magda hegedűművész. M. Ulbrich Sziszv gordonkaművész és Kolay Gyula zongoraművész. 1. Pethoven: Zongoratrió, G-dur. 2. Schumann: Zongoratrió D-moll. 8.45: Időjelzés, hírek. 9: A m. kir. I honvédegyalozeszed zenekarának hangv. Vez.: Fricsay Richárd. 1. Fricsay: Hündenburg-induló. 2. Strauss: Ahol a citromfa virágzik. 3. Glöck: Iphigénia Aulisban, megnyitó. 4. Verdi: Troubadour, nagy ábránd. 10: Időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A Dunapalota nagyszálló-ból Bachmann jazz-band.

LEGJOBBAK
GRÜN WALD CIPŐ ÜZEM
GYÁRTMÁNYAI
DEBRECEN, SAS UCCA 4. Kölcsegyelőző palota. Munkatárs: Darabos ucca 7. sz

A szép festését és vegytisztítását
BUDAPEST
is pra-nyéremmel tüntette ki!
BIRÓ
FESTŐ ÉS VEGYTISZTÍTÓ MŰINTÉZET
BIKA UDVAR
Üzletem elve:
JÓ MUNKA
SZOLID ÁRAK

Vági ékszerei és ezüstjei
a legszebb karácsonyi ajándékok.
Piac ucca 69 szám alatt. Bördiszmű leszállított árban.

Korcsolyák
nagy választékban
Sesztina Lajos
vasnagyszerű kereskedésében
Debrecen.
Telefon 6 és 15-48.

Fischer Adolf és Fia cégnél
3 méter szövet hozzávalóval **30-54 P.ig** a legalkalmasabb ajándéknak.
Piac ucca 61. szám.

BÉLYEG
Rovatvezető: **BÉKÉS ISTVAN**
A Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesületének hivatalos közleményei
Magyar magánbélyegek
Irta: *Biró Marcel*.
A magyar speciális gyűjtés egyik legérde-
sebb, de egyben legismeretlenebb és talán leg-
költségesebb része a magyar magánbélyegek
gyűjtése. Olyan bélyegekről van itt t. i. szó,
melyeket nem a postakincstár, hanem hatósá-
gok, vállalatok, fürdőtelepek bocsátottak ki
igen korlátozott mennyiségben és melyeket a
posta nemcsak hogy megtűrt, hanem igen
gyakran a hivatalos postai lebetűző haszná-
latával egyenesen hivatalos jellegűnek el-
ismert.
Kétféle ilyen magyar magánbélyeg van és
pedig:
a) Olyanok, melyeket, vállalatok, hatósá-
gok vagy magánosok azon célból adtak ki
olyan helyeken, hol állami postahivatal nem
volt, csak postaügynökség, hogy a legköze-
lebbi postahivatalból a rendelési helyre
való szállítási díját ilyen bélyegek után szed-
jék be, vagy
b) melyeket hajózási vállalatok bocsátottak
ki azon célból, hogy a hajókon szállított pos-
tai küldeményeket ezekkel bérmentesítsék.
Az a) osztályba tartoznak:
1. a Bisztra-telepi;
2. a Hohe-Rinne, és
3. a Magura (Szamosfői) bélyegek;

Karácsonyi Vásár! Hihetetlen leszállított olcsó árak!

Tiszta selyem georgette	—	P	7.50	Mintás mosóselymek	—	—	P	2.60	
Tiszta selyem crepe de chine	—	—	P	7.30	Csikos kascha	—	—	P	2.80
Mintás foulard selymek	—	—	P	4.60	Gyapjú trikó 150 cm széles	—	—	P	8.—
Nyersselymek	—	—	P	5.30	Kávégarnitúra 6 személyes	—	—	P	9.80

Kérjük az igen tisztelt vásárlóközönséget, hogy minden vételkötelezettség nélkül személyesen meggyőződni sziveskedjék, hogy hirdetett leszállított áraink a valóságnak megfelelnek.

Nagy maradékvásár! Estélyi ruhakülönlegességek naponta érkeznek! — Állandóan nagy raktár párisi selyemujdonságokból!

Ecker, Klein, Sugár Nagyáruháza
Debrecen, Ferenc József ut 48. (Szent Anna ucca sarok)

Felfújás

a nőket gyakran gyöttri és sok kellemes órától fosztja meg őket.

Segítenek ezen az Aspirin tabletták

a bevált fájdalomcsillapítók, melyek mindig kéznél legyenek.

Minden gyógyszerárban kaphatók

a b) csoportba pedig:

4. a Zala-somogyi gőzhajózási r.-t. és
5. a Dunagőzhajózási társaság bélyegei.

Az 1. alatt megemlített bizstratelepi (2 filléres sárga és 6 filléres fehér papírra barna színben nyomott) bélyegeket, melyek állítólag 1912-ben voltak forgalomban, sok oldalról „csinálmány”-nak (mache) minősítik és így azokat mindaddig, míg eredeti, postát megjárt levelen nem láthatom, egyelőre mellőzöm, a többiekre nézve az alábbiakban adok vázlatos ismertetést.

2. A Hohe-Rinne bélyegei.

Ezen bélyegeket az Erdélyi Kárpát Egyesület nagyszabedű fiókja, a kereszténység postahivatala és a Hohe-Rinne szanatórium között működő küldőposta részére bocsátotta ki, amennyiben a kolozsvári postaigazgatóság a szanatórium részére külön postahivatalt nem akart felállítani. Ezen küldőposta 1905-ben kezdte meg működését és azóta ez minden nyáron rendszeresen megismétlődik, sőt hír szerint még most is fenntartja magát. A trianoni szerződés óta azonban Erdély román impérium alatt lévén, az ezen idő óta kibocsátott bélyegeket már nem tartoznak a magyar bélyegek közé.

Katalógizálás:

I. TIPUS:

Bélyegrajz: Alló téglány, duplán vonalkázott szegélyben „Kurhaus auf der Hohen-Rinne” felirattal, egyszerű vonaldiszítésekkel, értékelés nélkül.

Kibocsátási év: 1895. Sárga papíron fekete nyomás, vágott szegély, az érték 2 hellert (fillért) képviselt.

II. TIPUS:

Bélyegrajz: Mint fent, de értékeléssel. Kibocsátási év: 1900.
2 f. (Heller), fekete nyomás piros papíron, vágott, vagy 12 $\frac{1}{2}$ fog.
4 f. (Heller), fekete nyomás kénssárga papíron, vágott.
4 f. (Heller), fekete nyomás narancssárga papíron, vágott.
4 f. (Heller), fekete nyomás halvány karnárisárga papíron, vágott vagy 12 $\frac{1}{2}$ fog.

III. TIPUS:

Bélyegrajz: Mint az előző emisszióknál, de évszámmal.
Kibocsátási év: 1903. 2 f. (Heller), fekete nyomás rózsaszín papíron, vágott vagy 12 $\frac{1}{2}$ fog.
1906. 2 f. (Heller), fekete nyomás sötétvörös papíron, vágott vagy 12 $\frac{1}{2}$ fog.
5 f. (Heller), fekete nyomás zöld papíron, 12 $\frac{1}{2}$ fog.
1909. 2 f. (Heller), fekete nyomás piros papíron, 12 $\frac{1}{2}$ fog.
5 f. (Heller), fekete nyomás zöld papíron, 12 $\frac{1}{2}$ fog.

IV. TIPUS:

Bélyegrajz: fekvő téglány, a nyaralótelep egy uccai részletével, felül a felírás: „Kurhaus auf der Hohen-Rinne”, alul a két sarokon az értékelés.

Kibocsátási év: 1910. 3. f. (Heller), barna nyomás fehér papíron, 12 $\frac{1}{2}$ fog.

5 f. (Heller), zöld nyomás fehér papíron, 12 $\frac{1}{2}$ fog.

Szabályszerint ezen bélyegeket mindig a levelek vagy levelezőlapok hátlapjára, vagy a csomagok, értékelemek stb. pecsétoldalára voltak ragasztandók, de előfordult az is, hogy ezen bélyegeket az előlapra kerültek. A lebetűzés egy kerek bélyegzővel történt, melynek külső körzetében „Siebenbürgischer Karpathen Verein Section Hermannstadt”, belső körzetében „Kurhaus Hohe-Rinne”, középen a nap, hónap és évszám volt feltüntetve.

3. A Magura (Szamosfői) bélyegei.

Ezen bélyegeket a fenti fürdőtelep gondnoka bocsátotta ki ugyanazon okból, mint ahogy a Hohe-Rinne bélyegeket ki lettek bocsátva, természetesen azzal a különbséggel, hogy ez a küldőposta a Maguratelep—Rekettő, illetve a maguratelep—jósikafalvai postajárlaton működött.

Katalógizálás:

Bélyegrajz: Színes álló téglány, benne többsoros fehér dombornyomással: „M. kir. kincstári nyaralótelep”; értékelés és „Magura”.

Kibocsátási év: 1903. 2 fillér, sötétzöld.

durva kivitel, 11-es színes, hullámos fogazás.

4 fillér, sötétpiros, durva kivitel, 11-es színes, hullámos fogazás.

1911. 2 fillér, világoszöld, finomabb kivitel, éles, tiszta 16-os fogazás.

4 fillér, világoszöld, finomabb kivitel, éles, tiszta 16-os fogazás.

A 2 filléres bélyegeket levelező-lapokra, a 4 filléres pedig levelekre ragasztattak, rendszerint a rendes postabélyegeket mellé és azokkal együtt lettek a hivatalos lebetűzővel lebélyegezve.

4. A Zala-Somogyi gőzhajózási r.-t. bélyegei: Ezen bélyegeket a legritkább magyar magánbélyegeket. Ritkaságukra a legjellemzőbb az, hogy komplett sorokat még egyetlen egy gyűjteményben sem láttam és az alatti 8 válfajt 6 különféle gyűjteményből állapítottam meg és így nem is merem határozottan állítani, hogy az alatti összeállítás teljes és végleges-e, annál kevésbé, mert ezen emisszióra vonatkozólag sehol semmi írásbeli adat sem létezik.

A fenti bélyegekkal a Balatonboglár és Révfülöp között közlekedő 2 gőzhajón továbbított postaküldemények lettek ellátva. Hogy ezen bélyegeket a rendes levélbélyegeket pótolták-e, vagy pedig csak a Balatonon való átszállítás díját igazolták, ép oly bizonytalan, mint a bélyegeket színváltozásai, melyekről még máig sem tudjuk, hogy értékelést, vagy emisszió változást jelentenek-e.

Katalógizálás:

Bélyegrajz: Alló téglány, rácsozott alap, benne: Z. S. G. T. betűk és középen 1 horgony.

Kibocsátási év: Ismeretlen. A szájhagyomány szerint a fenti gőzhajózási vállalat 1874-től 1878-ig állott fenn és így ezen bélyegeket forgalmi ideje ezekre az évekre tehető. A kibocsátási év szerinti katalógizálás így tehát lehetetlen lévén, ezen bélyegeket a színek szerint csoportosítottam.

1. Értékszám nélkül, kék színű könyomat, vágott.

2. Mint fent, 11 $\frac{1}{2}$ fog.

3. Értékszám nélkül, zöld színű könyomat, vágott.

4. Mint fent, 11 $\frac{1}{2}$ fog.

5. Értékszám nélkül, piros könyomat, vágott.

6. Mint fent, 11 $\frac{1}{2}$ fogazás.

7. Értékszám nélkül, kék könyomat, vágott.

8. Mint fent, 11 $\frac{1}{2}$ fogazás.

Ismétlem, hogy a bélyegeket színváltozására vonatkozólag semmiféle adat nem áll máig rendelkezésre és így ezen emisszióknál a legteljesebb sötétségben kell tapogatódznunk.

5. A Dunagőzhajózási társaság bélyegei.

Ezen bélyegeket kizárólag a román és bolgár (esetleg még a török) Aldunán voltak használhatók. Osztrák, vagy magyar területen használatuk szigorúan el volt tiltva. Mint-hogy az ilyen bélyegekkal bérmentesített levelek vagy postai küldemények egy Magyarországon, mint Ausztriában büntetés-portó nélkül lettek lekézbesítve, ezen bélyegeket félhivatalos jellegűeknek tekinthetők.

Katalógizálás:

Bélyegrajz: Fekvő téglány, benne színes alapon fehér elipszis-szalag, ebben: Erste k. k. priv. Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft felirat. Az elipszisben két jobbra-balra dülő horgony között színes körmezőben: 17.

Kibocsátási év: 1866. 10 Soldi, lila, 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

10 Soldi, halványviolet 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

17 Soldi, élénkpiros 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

17 Soldi, élénkpiros, 12 fogazás.

1868. 10 Soldi, világoszöld, 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

10 Soldi, sötétzöld, 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

10 Soldi, szürkészöld, 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

1871. 10 Soldi, piros, 9 $\frac{1}{2}$ fogazás.

Fogazatlan példányok kicsempézett félkész darabok. Az ugynevezett ujnymatok igazában csak hamisítványok, durva vastag papíron nyomattak, fogazásuk 10, vagy egyáltalában nincsenek fogazva.

A fenti társaság ezen bélyegeken kívül számos másfajta bélyeget is hozott forgalomba, ezek azonban tulajdonképpen csak rag-cédulák, minden filateliai érték nélkül.

Az összes magánbélyegeket csak egyes darabokban ismeretesek; párok, tömbök vagy csikok eddig teljesen ismeretlenek. Ezen bélyegek eredeti, a postát megjárt levelezéseken lényegesen értékesebbek, mint a használatlan példányok.

Kevés pénzért

jót, szépet és praktikusat ajándéknak **karácsonyra** egyedül

HAVAS

harisnyaáruházban, Bádogos ucca 1. szám vásárolhat.

1 darab körül mintás divat gyapju pulover	—	P 9.90
1 pár valódi selyemharisnya	—	P 3.90
1 pár eredeti angol meleg harisnya	—	P 1.40
1 pár eredeti angol gyapjuharisnya	—	P 3.30
1 pár csikos selyemnadrág, női	—	P 2.90
1 pár valódi nappa bőr bélelt keztyű	—	P 9.80

El ne mulassza Ön sem vigyázni a „HAVAS” névre!

Mellékucában kisebb a rezszi, olcsóbbak az árak!

Szenzáció!

Szenzáció!

A legmodernebb rádió!

Nem kell többé akkumulátor!

A rádiókészülék egyszerűen dugóval a konnektorba kapcsolandó, mint egy asztali lámpa és hangszóróval egész Európát veszi. Sem fűtő, sem anódkakkumulátor nem kell többé.

Kapható:

Földes Sándor

legrégibb rádióüzletében, Hatvan ucca 18 szám

Ha siet

hálás egy jó borotvapengeért — leghálásabb

azonban akkor lesz, ha

az — Rotbart penge

ROTBART
MOND-EXTRA

FIGYELEM!

Ha olcsón és jól akar szőnyeget, függönyt, ágy- és asztalterítőt, hencsertakarót, linoleumot, bőrvásznat, stb. vásárolni, keresse fel

Molnár Lipót

szőnyeg- és linoleumüzlet és

Ferenc József ut 40. szám, szemben a Hungaria kávéházzal

és győződjék meg árui minőségéről és olcsóságáról.

Kedvező fizetéssel feltöltök! 10%-kal olcsóbb mint hitelkönyvekre!

Lusztig Ernő asztalosmester

Debrecen, Deák Ferenc ucca 10.

Készít
mű- és egyszerű asztalosmunkákat.

Patkányt, egeret,
poloskát, svábhogart azonnal írthat törvényesen védett kiváló minőségű irtószert Nagyon olcsón kapható:
STERN FÉSTÉKÜZLETÉBEN, PIAC UCCA 0. SZ. BIKÁVAL SZEMB. N.
Saját órákban győződjön meg.

Prima száraz, bükk és tölgy
TÜZIFA
hasábosan vagy felaprítva, porosz kőszén, banya koksztelenen vagy hazaszállítva legolcsóbb a
FAFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL
Vágo 1. Ft. leplombált zártkosztban szállítunk
Telefon 196. Salétrom ucca 5.

„Universale” Általános Biztosító Társaság

foglalkozik a biztosítás minden ágával.
Üzletszerzők magas jutalékkal esetleg fixfizetéssel felvétetnek.
Vezérügynökség
Debrecen, Fűvészkert ucca 12. Telefon 6-17.

Leghasznosabb karácsonyi ajándék

egy prágai, kassai vagy debreceni módra készített
sonka
Legjobb minőségben kapható
Dr. Szabó Mihály, Hunyadi ucca 23.
szám alatti üzletében. Telefon 5-51.

Karácsonyra gramofont, zongorát
és mindenféle hangszert legelőnyösebben szerezheti be
SZENDRŐ SÁNDORNÁL, BATHYÁNY UCCA 22. SZ. ALATT.
Karácsonyi művészi és új lemez ajándékok nagy választékban. Kérem lemezjegyzéket. Telefon 739. „His Mast” gramofon és lemez nagy raktár.

Butorszükségletét

mielőtt a nagyérdemű közönség beszerezné, ne mulassza el minden vélelkenyszer nélkül megtekinteni
KILLER EDE butorgyáros cég
PIAC UCCA 68. SZÁM (Telefon 12)
elatti dusan felszerelt raktárát, hol mindennemű butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden igénynek megfelelően előnyös fizetési feltételek mellett a legolcsóbban beszerezhetők.

Halottszállítás autón vidékre is!

M. kir. Tisza István tudományegyetem klinikai szállítója
Fehértói Dániel
temetkezési vállalkozó
Debrecen, Dégenfeld tér 4. Telefon nappal 11 85. éjjel

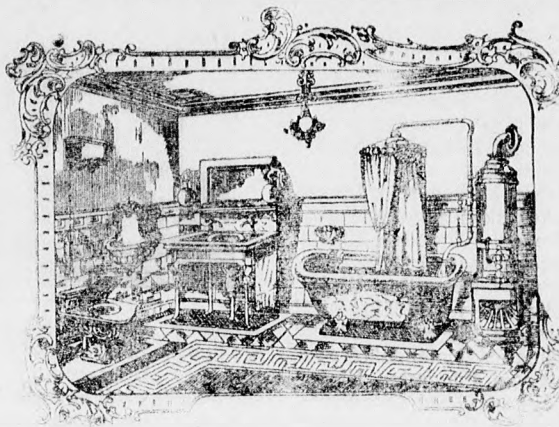
Világceg

írógép és villamos háztartási
cikkeinek eladására
helyiképviseelőket keres

Ajánlatok „Elektron” jellegre Budapest 82. postafiók 234. küldendők.

Kovács Gyula

vízvezeték és fürdőberendezési vállalata
DEBRECEN.
Iroda és mintaraktár: Varga u. 1. Műhely: Szent Anna ucca 2.
Telefon 16-79.

Állandó raktár mindennemű felszerelésekben!

Az Északmagyarországi Kőbánya és Magyar Tarmac Rész.-Társ.

szállít a Tokaj hidegoldali kőbányájából elsőrangú faragott utburkolati anyagokat úgymint: kockakövet, fejkövet, nyers kockát, kis kockát, idomított terméskövet és mindennemű zuzott követ

szerencsi bányájából épületek alapozására

és külső burkolatozására, sárga és vörös színezett és ereztet elsőrendű fagyálló terméskövet faragott és faragatlan állapotban

Debrecen, Miklós u. 4.
Telefon 676. szám. Üzletigazgatóság.

EL SEM KÉPZELHETŐ

ma már egy modern, a korrallal haladó, előfizetőit, olvasóit lelkiismeretesen informáló

jó napilap képek nélkül.

Épen ezért talált megérdemelt, hatalmas visszhangra Debrecen város egész közönségénél társadalmi és pártállásra való tekintet nélkül a

Debreceni Független Újság

fővárosi nivóju, nagy áldozatokat igénylő uttörő kezdeményezése, melynek révén lapunk

 naponta képekkel jelenik meg.

Mióta az előző napi, sőt a késő esti vagy éjszakai eseményekről készült felvételek másnap reggel már megjelennek a Debreceni Független Újságban, mióta

**minden tömegmegmozdulást
minden világszenzációt
minden érdekes eseményt
minden híres ember vagy
szereplő egyéniség képét**

közöljük s így minden 24 óra rohanó eseményeit **képekben örökítjük meg**, hatalmasan megnövekedett előfizetőink és olvasóink tábora és

minden kávéházban, vendéglőben, társaskörben és borbélynál

egymás kezéből veszik ki az emberek a Debreceni Független Újságot, de türelmetlenül várják lapunkat minden egyes házban is.

Lelkes olvasóközönségünk kitartó hűsége viszonzásul **az ujesztendő alkalmából jelentős kedvezményekben** fogjuk részesíteni s ennek következtében a rendes előfizetési díj lefizetése ellenében a következőket nyújtjuk:

Naponta:

egy eleven, mindig érdekesen írt, képekkel illusztrált, ügyesen szerkesztett lapot, a Debreceni Független Újságot.

Havonta:

egy 10 szavas apróhirdetés díj-talan közlését a Debreceni Független Újságban.

Ujévkor:

a Debreceni Független Újság 1929. évi nagy képes irodalmi naptárát teljesen ingyen.

Állandóan:

lizezer kötetes kölcsönkönyvtárunk kedvezményes díj ellenében való használatát.

Éves előfizetőink teljesen ingyen tehetnek igénybe kölcsönkönyvtárunkat.

Az előfizetési díj befizetésekor:

Az alábbi ajándéktárgyakból előfizetőink választása szerint valamelyik:

Havi előfizetőink:

(Előfizetési díj 3 P.)

1 ananász korsó, vagy 1 opál pohár, vagy 2 Edison vizes pohár, vagy 3 Edison boros pohár.)*

Negyedéves előfizetőink:

(Előfizetési díj 9 P.)

1 drb két részes vajtartó préselt üvegből, vagy 1 drb gyümölcsös tál, vagy 6 drb Edison vizes pohár,*) vagy 3 drb művészi kivitelű vizitkép.**)

Féléves előfizetőink:

(Előfizetési díj 18 P.)

1 drb hét részes fayance tuzsonna készlet 6 tányérral, vagy 6 drb Edison vizes pohár egy Edison-korsóval, vagy egy likőrkészlet, amely áll: egy tálcából, egy palackból és hat likőrös pohárból,*) vagy hat drb művészi vizitfénykép.

Egész éves előfizetőink:

(Előfizetési díj 36 P.)

Egy rendkívül finom égetett üvegváza, vagy egy művészi kivitelű égetett festésű virágtartó, vagy egy színes, égetett festésű művészi kivitelű gyümölcstál,*) vagy két fényképtelvéttel s azokról egyenként hat-hat drb művészi fényképet, avagy ezen 12 vizitkép helyett 1 drb művészi fényképnagyítást 18×24 cm. nagyságban.**)

*) Az ajándéktárgyak az Üvegkereskedelmi r.t.-nél vehetők át az előfizetési nyugtán levő ajándékszelvény ellenében.

***) A felvételeket Berzéki műterme készíti az előfizetési nyugtán levő ajándékszelvény ellenében.

Mindezen kedvezmények csak az előfizetési nyugtán levő szelvények alapján vehetők igénybe.

Az ajándéktárgyak a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedés és az Üvegkereskedelmi r.-t. kirakataiban láthatók.

Aki január 1-től már most előfizet, december 31-ig ingyen kapja lapunkat karácsonyi mellékleteivel együtt. A **Debreceni Független Újság** naponta kora reggel eleven, ötletes szerkesztésben, érdekesítő cikkeiben és szenzációs képekben számol be — mint Magyarország egyetlen vidéki képes napilapja — minden helyi, országos és világeseményről.

Fizessen elő Ön is még ma a mindig nivós, jól informált képes Debreceni Független Újságra!

Alakulási év: 1884. Tagok száma: 10.000
!! 4 év alatt mindenki tőkét gyűjthet !!

heti vagy havi befizetéses könyvecskével a

Kölcsönös Segélyező Egylet

mint szövetkezetről

1 törzsbetét heti fél pengő 1 törzsbetét heti fél pengő

Takarékbetétek a legmagasabbban **kamatoztatnak**

Kihelyezett tőke 2.000.000 pengő.
 Kérjen a befizetésekről és kölcsönökről részletes tájékoztatót.

Lukács Vilmos és Testvére

műkő- és cementáru gyára Debrecen
 Iroda: Hatvan u. 15. Gyártelep: Karoly Ferenc József ut 3/b

Műkőlépcsők, cementlapok, betonsövek
 és mindennemű építkezési anyagok

legolcsóbb beszerzési forrása

Magyar Aszfalt R. T. képvisellete.

Praktikus karácsonyi és újévi ajándék-
 tárgyak kaphatók
FÜSTÖS DEZSŐ
 olényomda, kézimunka és ruha idáruüzletében
 Piac ucca 2.
 Mintázáshoz szükséges bürönyök és zsi-
 nörök minden színben.

Tóby István
 ujlétai fajborainak
 kimérése
 Kossuth ucca 9. kapu alatt.
 Ujbor 1 liter 1 P. Óbor 1 liter 1.40 P.

Magyar Általános Hitelbank

debreceni fiókja

Piac ucca 45. sz. Saját házában

Fiókok és affilialt intézetek a nagyobb városokban.
 Foglalkozik: a banküzlet minden ágával,
elfogad betéteket. Folyószámlai hitelek, váltó-
 leszámítolás, finanszírozások, értékpapírüzlet. Vásá-
 rol: mindennemű külföldi pénzeket és devizákat.
 Tőzsdei megbízások keresztülvitele. **Áruosztálya**
 foglalkozik mezőgazdasági termények vételével.

Az intézet saját tőkéje: **68 millió pengő.**

Telefon: 3-70, 14-54

Alapított 1867.

Leghasznosabb

karácsonyi ajándékok

legolcsóbban

BOSZNAY J. és TÁRSA

Kossuth ucca 5.

divatüzletében szerezhető be, hol az ideit

66 ik karácsonyi és újévi vásár keretében

kiváló minőségű szövet, bársony, divatflanel, selymek, harisnyák stb.
feltűnő olcsó árban kerülnek eladásra.

Árainkat itt felsorolni lehetetlen. Kérjük azok olcsóságáról sze-
 mélyesen meggyőződni!

Külön nagy maradékvásár!

Korcsolyát karácsonyra vásároljon **BÉSZLER és DAVID** vaskorcsodá-
 sában. Hástartási cikkek, alumínium és szemécsények

ANGOL MAGYAR BANK

DEBRECENI FIÓKJA

Alap és tartaléktőke 31 millió P.

Foglalkozik
 a banküzlet minden ágazatával
 Legelőnyösebb feltételek mellett
 nyújt rövid- és hosszulejártatú
 kölcsönöket

Takarék és folyószámla betéteket min-
 dentéle pénznemben a legelőnyösebben
k a m a t o z t a t

Hasznos ajándékok karácsonyra!

Zsebkendő, harisnya, tűzmentes végváznak, magános fehér-
 neműek, asztalneműek, ágyneműek, valamint minden maradék

karácsonyig rendkívüli leszállított árakon

KARDOS LÁSZLÓ-nál

DEBRECEN KOSSUTH UCCA 9.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

Hitelközvetítő ügynökség kőtelékébe nem tartozunk. Hiteligényléseket csak közvetlenül
 magunk intézünk.

RADIOSOK

Az eddigi szives támogatás viszonzásául

karácsonyra

olyan áreszállítást nyújtunk, hogy a tisztelt vevőink áfakban is lényeges
 összegeket takaríthatnak meg és azonnal megkímélhetik magukat a Buda-
 pestre utazással járó fáradságtól és költségtől.
 Tájékoztásul alant közöljük néhány cikkünk

KARÁCSONYRA

leszállított árát és kérjük, hogy a kedvező alkalmat kihasználni szivesked-
 jenek, mivel ezen árat karácsony után is tartani nem lesz módunkban.

Az itt fel nem sorolt cikkek árai is hasonló mértékben szállítottak le.

Philips A 410-es cső . . . P 6-80	60V-os anodtelep, Oroszlán' P 7-
" A 409-es " . . . P 7-65	Y condensator 500 cm. . . P 7-
" A 442-ös " . . . P 18-	T. R. T. 100 cm.-es skála P 1-60
" A 443 as " . . . P 21-25	1 lámpás T. R. T. Alfa
90V-os anodtelep, Oroszlán' P 10-40	készülék . . . P 48-

3 lámpás Philips csodakészülék alkatrészei, mellyel egész Európa vehető
 3 db és pedig A. 442, A. 443, és B. 443 lámpával együtt P 1-35 stb. stb.

HASZNALJA KI A KEDVEZŐ ALKALMAT!

Studio Radió, Bleier, Debrecen, Piac ucca 41.

Olcsóbb lett a hús!

Tisztelettel értesítjük a húsvásárló közönséget, hogy a mai naptól üzletünkben
1 kg. I. rendű marhahús P 1-30
1 kg. II. rendű marhahús P 1-—

KOHN J. és FIAI
SZENT ANNA UCCA 10 (UJ BÉRPALOTA) ÉS EGYHAZ TÉR 10 SZ.
Egész nap nyitva!

MIELŐTT SZÖRMÉT VÁSÁROL
vagy javíttat nézze meg
KÖVÁRY SZÜCSMŰHELYÉT
JÓZSEF KIR. HERCEG U.3.

Száraztüzifa

és I. o. külföldi porosz és hazai
SZÉ
a legolcsóbb napi árban beszerezhető
BARTHA
tüzfifa, szén és építkezési anyagtelepén
Debrecen, Ispótlány u 2/b Telefon 7-05.

ACCUMULÁTOROKAT
tökéletesen és megbízhatóan javít és
tölt, accumulator savat raktáron tart
FÖLDVÁRI Debr. I-od Elektrotechnikai Gyára
Széchenyi ucca 65. Telefon 168
Gyakornok felvételt.

WEINSTOCK HENRIK
BUTORÓZLETÉBEN
elsőrendű
ebédlők és háló
nagyon olcsón
kaphatók.

Fischer Julia és Társa R.-T.
Budapest, IV. Ferenciek tere 4. sz. I. emelet.
Osszról visszamaradt
modelljeink kiárusítása
jutányos áron megkezdődött.

Gönczy Gábor
cserépkályha és takaréktűzhely vállalata
Debrecen, Csapó ucca 19. sz.
Telefon 568.
Elvállal: cserépkályhák átrakását, tisztítását, javítását. Hardtmuth cserépkályhák egygyűjtésére.

SZÖNYEG

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁS I FORRÁS I

Bonelle futószőnyeg 90 cm. széles —	5'30 P-től feljebb
Bonelle futószőnyeg 70 cm. széles —	4 — P-től feljebb
Spárga futószőnyeg 90 cm. széles —	3 — P-től feljebb
Spárga futószőnyeg 65 cm. széles —	2-10 P-től feljebb
Nyírott velour 90 cm. széles —	9 — P-től feljebb
Nyírott nagy ebédlőszőnyeg 300x400 —	180 P-től feljebb
Nyírott nagy ebédlőszőnyeg 250x350 —	145 P-től feljebb
Nyírott nagy ebédlőszőnyeg 200x300 —	95 P-től feljebb
Bonelle nagy ebédlőszőnyeg 250x50 —	72 P-től feljebb
Bonelle nagy ebédlőszőnyeg 200x300 —	45 P-től feljebb

Mindenféle hencserátvetők, ágykiszételek, ágycelk, függönyök nagy választékban kedvező részletfizetésre is.
FENYVESI BUTORÁRUHÁZ
K i s t e m p l o m n á l.

Debreceni Első Takarékpénztár

Debrecen

Foglalkozik a bankszakma minden ágával

ALAPITTATOTT: 1845-BEN

ALAPITTATOTT: 1845-BEN

Szöyegek legolcsóbbba szerzési forrás. Kedvező fizetési feltételek.
LŐRINCZ SZÖNYEGÜZEM
Szoboszlai-ut 11/E.

HÁZTARTÁSI CIKKEK és KEFEÁRUK
legolcsóbb bevásárlási forrás
SARKADI DEZSŐ Debrecen, Széchenyi u. 1.

Ilföldi Takarékpénztár Debrecenben

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK LEÁNYINTÉZE E
Telefonszám: 232. és 970. Alapított 1872-ben. Téglyári telefon: 14-01.

Betéteket a legjobban gyümölcsöztet. Kölesönöket a legjutányosabban folyósít. Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Ajánlja téglagyára elsőrendű gyártmányait. Raktárházában tároló árukra kölesönöket nyújt.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

debreceni fiókja
DEBRECEN,
Piac ucca 26. és 28. szám (Városi bérpalota).
Alakult 1869. évben
Alap és tartalékai öke 21,000 000 — pengő

Bankosztálya

elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- és csekk számlára a legelőnyösebb kamatozás mellett. Folyósít törlesztéses jelzálogkölcsönöket dollár záloglevelekben, betáblázott váltó- és folyó számlahiteleket. Leszámitol tárcaváltókat. Átutalásokat eszközöl az összes külföldi piacokra. Devisákat és valutákat vesz és elad a legelőnyösebb napi áron. Elfogad tőzsdei megbízást értékpapírok vételére és eladására.

Áruosztálya

Piac ucca 26. szám, városi bérpalota, foglalkozik mindennemű mezőgazdasági termékek nagybani vételével és eladásával naplárón.

Bankosztályi telefonszámok 35 és 941
Áruosztályi telefonszámok 11-66, 11-67

Karácsonyi árleszállítás!

Mettonkabát szőrmegallér és kényelővel — 42— P
Posztókabát szőrmegallér és kényelővel — 50— P
Fekete creppkabát helyesre készült — 130— P
Seal bunda — 220— P
Nutriette bunda 250— P
Szövetruha — 23— P

Estélyi ruhák és mell-kalapok
melyen leszállított árban!

Rózsa Áruház

Alföldi-palota.

MEGHÍVÓ.
Magán- vagy üzleti ügyekbeni utasok alkalmával
BUDAPESTEN
a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalán szembe fordítva
GRAND HOTEL P A R K NAGYSZÁLLODA
Budapest, VIII., Baross tér 10. sz., mert
20% engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárakból,
10% engedményt kap olcsó éttermi árakból. (Általán három konyha.)
5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog jöhet egy perc alatt a pályaudvarról. Nálunk ott van az első! Elsőrendű kiszolgálás szigorúan családi jelleg. Saját érdek ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegbeszélés ajánlatos. Új telefonos szobák.

Cipő gyári lerakatot

létesítettem Tartók elsőrendű minőségű és legdivatosabb
cipőket.
Jutányos áron árusítom.
GUTTMANN DÁVID
Csapó ucca 33-35. (Ipariskola épületben)

Gazdák figyelmébe!

Bächer-Melichar
szabadalmazott
2 méteres műtrágyaszórója
minden tekintetben felülmúlhatatlan.
Ára 480 pengő.
Kizárólagos képviselőlet és raktár:
Ráhmer Sándornál
Debrecen, Piac ucca 43.
Telefon 962.

APRÓHIRDETÉSEK

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG HARMINC FILLÉR... DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG... BUDAPESTI ÚJSÁG... HAJDÚBŐLŐ... MÁTIATTANAK... ÜZLETI IRÁDEK... MÁSI TÁRIFA.

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: P. KIADÓHIVATALUNKBAN... FERENC JÓZSEF UT. PIAC UCCA 49... SZ. M. FÜGGETLEN ÚJSÁG... SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁJ... HEGEDŰS... SÁNDOR... RÖNYVÉRKESEK... PIAC UCCA 34. SZÁM... AZ ELŐR... KÉT LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Levelezés

„Lelkiismeretes” jellegre levél van a Független Újság kiadásában. Kérem átvenni.

Szerény igényű nővel közös háztartásra lépnek, kinek lakása és kevés pénze volna üzlethez. — „Barna 30” jellegre a kiadóba. 4615—b

Egy szoba konyha azonnal kiadó. Mikes Kelemen ucca 15. szám. 1382—b

Külföldi fiúk levélsatát kívánják fiatal leányokkal. Cim a kiadóban. 4702

Házasság

Arvany vagyok, készpénzem, föld-birtokom megelhetésünket biztosítja, férjhezmennek. Megbizottam Kincses. 4622

Gyermekeklen özevgyűző 40 holdas tanyával férjhezmenne. Bővebbet Kincses. 4623

Szerencsétlenül járt leányomat ötvenezer pengő végkielégítéssel férjhezadám. Válaszbélyegért bővebbet: Kincses kiscsiga, Orosháza. 4624

Házasság céljából szépen mondott gyöngéd, finomlelkű ur-asszony megismerkedne ugyanilyen uriemberrel. — Budapesti Újság kiadó-hivatalába kérek „Mókus” jellegre. 1636

Kiadóhely

Egy szoba, konyha, kamara azonnal elfoglalható. Sámsoni ut 9. Szoták. 517—h

Forgalmas helyen két udvari szoba különbejáráttal, rendelőknek, irodának alkalmas, január 1-re kiadó. Hunyadi ucca 24. sz. 4591—c

Különbejárati butorozott szoba és egy üres szoba kiadó. Széchenyi ut 10. 4604—b

Forgalmas helyen két udvari szoba különbejáráttal rendelőknek, irodának alkalmas, kiadó január 1-re. Hunyadi ucca 24. 412—b

Központban vízvezetékkel, gázvezetéssel felszerelt különbejárati szoba elegánsan butorozva, — vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. Telefon 9-61. 415—b

Irodának, raktárnak, műhelynek alkalmas helyiség kiadó. Értekezhetni Piac u. 19., házmesternél. 1662—c

BUTOROZOTT uccai parkettes szoba különbejáráttal kiadó. Miklós ucca 21. 327—b

Szép világos padlós pince szoba, konyha, gyermekeklen házaspárnak azonnal kiadó. Nagyvárad ucca (ezelőtt Sziv ucca) 20. szám. 4558—c

Különbejárati kényelmes 2 ablakos uccai butorozott szoba egy vagy két személynek január 1-re kiadó. Miklós u. 22., balra.

Különbejárati butorozott szoba kiadó. — Bundi u. 15., Weisz. 1565—c

Szerény igényű nővel közös háztartásra lépnek, kinek lakása és kevés pénze volna üzlethez. — „Barna 30” jellegre a kiadóba. 4615—b

Egy szoba konyha azonnal kiadó. Mikes Kelemen ucca 15. szám. 1382—b

SZOBA, konyha, gyümölcsös kerttel Boldogkerten kiadó. Értekezni Hunyadi u. 12. 375

Butorozott uccai szoba kiadó. József kir. herceg u. 44. 1534—c

Kapu alatti különbejárati uccai butorozott szoba magános ur részére kiadó. Arany János u. 8. 2—4 között. 4647b

Kiadó szoba, konyha január 1-re. Diószegi ucca 10. 4664—b

Darabos ucca 17. számú házban egy udvarra nyíló szoba lakásnak vagy műhelynek bérebeadó. 4594—b

Udvari helyiségek lakásnak, csendes műhelynek kiadók. — Batthyány ucca 7. 495—b

Egy szoba, konyha kiadó, azonnal elfoglalható. Sámsoni ut 9., Szoták. 1649—c

Kiadó egy udvari szoba, konyha. Perccs ucca 15. sz. 365—c

Kiadó február elsejére egy üvegezett terras, kettő szoba, kis konyha, konyhakert, — pince. Kishegyesi ut 19. sz. 390—b

Csendes butorozott szoba esetleg teljes ellátást keres lehetőleg magános idős házaspárnál szolid fiatal férfi. — Ajánlat levél útján a kiadóba „Lakás” jellegre kéreztik. 1582—c

Kiadó egy szoba, konyha azonnal. Honvéd ucca 55. sz. 4605

Uccai szoba, konyha, speiz kiadó. Jóságirtás megengedve. Székely u. 8. 438—b

Két szoba, konyhás lakást a Böszörményi ut környékén keresek. Cim a kiadóhivatalban. 4607—c

Különbejárati butorozott szoba kiadó. — Piac ucca 58., II. lépcső, II. emelet, 29. ajtó. 1676

Első emeleten 4 szoba hall, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel kiadó, ugyanott fehér butorok, — matracok eladó. Kossuth u. 39., házmester. 432—b

Lakások, egy, kettő, három modern emeleti szobákkal, boltok, műhelyek, betonos pincék azonnal kiadók. Sümeginél, Csapó 11. 430—c

SZÉP uccai pincelakás kiadó. — Garay ucca 6. 4472—b

Két szoba, konyha, speiz kiadó. Hatvan ucca 50. 4546—b

Különbejárati uccai parkettes szoba fürdőszoba használattal kiadó. — Simonffy u. 38. 4542—b

Világos szoba szabóműhelynek berendezéssel kiadó. Wesselényi ucca 93. 4506

IRODÁNAK alkalmas 4 ablakos világos különbejárati butorozott szoba azonnal kiadó. Szent Anna ó. 4513—i

KÜLÖNBEJÁRATU kétágas butorozott szoba azonnal kiadó. Széchenyi ucca 8. szám, második ajtó. 4477—b

KIADÓ különbejárati csinosan butorozott szoba. Arany János 41. 4497—b

KÉT egymásbanyíló butorozott szoba esetleg házaspárnak is kiadó. Weisz, Bundi u. 15. 4496—c

Két uccai szoba Kécskeházi bejáráttal irodának, orvosi rendelőknek vagy garzonlakásnak kiadó. Cim a kiadóban. 4681—d

Ingatlan

Ujévi ajándék! 10.800 pengővel meg lehet venni debreceni nagyállomásnál a Wesselényi ucca 93. sz. házat. 4682

Házhelyek Cecília telepnél, nyíregyháza vasút mellett, Bocskayban állomásnál 1300 négyszögöl szőlő sok jól termő gyümölcsfával, 2 szoba, előszoba, alapincézve, mellékhelyiségekkel eladó. Értekezhetni Deák Ferenc u. 13., ügyvédi iroda. 1678—c

MONOSTORPÁLYI ut 80. sz. ház hely eladó. — Tiszántúli Bankban, Kossuth u. 8. 1627—b

Ház sürgősen eladó központban 5 szobás, májusban elfoglalható lakással, 42.000.— pengőért. Tulajdonos Hadházi ucca 23. 1583—b

Eladó föld, 6 és fél hold, Ondód Gaál dűlőben. — Értekezni Teleki ucca 53. II. ajtó. 529

Eladó három uccára nyíló sarokház forgalmas helyen. Van rajta egy 16 év óta fennálló jóforgalmu kétség két kemencével, egy sütőház, egy kenyérelárusító üzlet, továbbá egy kisebb üzlettel, — egy nagy szoba, előszoba, két nyári konyha, egy kisebb szoba, két főkamara. Értekezni lehet a háztulajdonossal, Mester u. 44. 4690

ADOMENTES házat vennék 60.000 pengőig. Kizárólag háztulajdonosok ajánlatát „Házvevő” jellegre kiadóhivatal továbbítja. 4514—c

Nagyerdőnél három villatelek eladó. Értekezni Hadházi ucca 26-a. kertészethen. 1497—c

Eladó a Téglaskertben, Létai ucca 92. számú ház, 1000 négyszögöl föld, két szoba konyha, kamara, istálló stb. 4627—b

Ujévi ajándék! 8.500 pengővel meg lehet venni csapókeri megálló-nál Kinizsi ucca 49. sz. házat. Postának, patikának alkalmas. 4653

Eladó új ház. Bajnok ucca 1. sz. — konyhás lakással. Értekezni Erzsébet ucca 33. Ugyanott 3 HP fűtőmotor, 620-as cséplővel eladó. 1691

64 kat. hold fekete talaju tanyaszerű Eszter határában, kövesuttal eladó. Értekezni: Kandia ucca 8. 1633

Eladó szoba, konyha, üvegezett veranda, gyümölcsös. Honvédtető u. 17. — Ugyanott 14 pár postagalamb eladó. 1643

Vincellért, kifogástalan szőlőmunkást, dolgozó családjával együtt keresek gazdaságba, azonnali belépésre. Cim: Békés Gyula, Széchenyi ucca 21. 4695

Bejárónót, kinek könyve van, 15-re felveszek. Özv. Vargáné, Mester u. 29. 302—b

Egy tanuló fizetéssel felvétetik. Mayer divatruház, Piac u. 18. 1622—c

Házmestert keresnek a Kétmalom u. 15. számú házhoz. 1587—c

Tanulót fizetéssel felvesz Bészler és Dávid-cég, Piac u. 7. 1584—c

Jó bizonyítványokkal rendelkező minden cseléd azonnali felvételre jelentkezhet Bethlen u. 49. szám alatt. 1580—c

Mindenes szakácsnó felvétetik. Gábor Dezső, Hatvan u. 1., II. 5. 4645—b

Kiszolgáló leány, intelligens, jó megjelenésű, fiatal leány, vendéglőbe — azonnal felvétetik, ki üzletben gyakorlott és varrni tudók előnyben. Halász, Simonyi ut 2. 4573—b

Bejáró leányt könyvvel 15-től délelőtre elfogadok. Bartha, Wesselényi tér MÁV. palota, I. lépcső, 4. 1624—b

Jól főző mindencs szakácsnót keresek. Szent Anna u. 25., — emelet. 425—b

Kifutóleányt, aki takarít is, felveszek. — Szent Anna u. 6. sz. Kemény, félelelet.

Gépiróhőgyet felveszek. Debrecen és Vidéke Diszaluba, Szent Anna u. 6. sz., keresztépület, félelelet.

Mindenes főzőnő jó bizonyítvánnyal január elsejére felvétetik. Arany János ucca 8. szám, uccai lakás. 4646b

Perfekt könyvelő és magyar-német levelező kereskedelmi vállalatához — felvétetik. Írásbeli ajánlat eddigi működés és fizetési igény megjelölésével „Agilis” jellegre a Debreceni Független Újság kiadóhivatalába küldendő. 4650—a

Házmestert még nem fogadtam, megbízható tisztességes családot háztartásbeli segítségért jövedelemmel felveszünk. Arany János 20. 514—b

Tanulóleányt felveszek. Szabó Kata nődivatterme, Piac ucca 63., I. emelet.

Házmestert, szobalányt és a kertészt minden ágában jártas kerestés felveszek. Miklós u. 37. szám. Farkasné.

Kifutóleányt felvétetik. Goldstein Karolin, Miklós ucca 5. 4692

Nyugdíjas hivatalnokot pénzbeszedésre keresek. Kaucióképes előnyben. Cim a kiadóban. 4691

Cselédkihurcolónót fogadunk azonnali belépéssel. Jelentkezni Klein Testvérek cselédintézetében, — Csapó ucca 6.

Elektrotechnikai műhelybe tanuló felvétetik. László, Hatvan u. 58. 1642

Keresek éves, családös komenciós kocsiat, vagy majorost január hó 1-től. Jelentkezni: Nyil ucca 24. 1638

Tűzfű és szénügyönköt keresek. Adler, Hatvan u. 13.

Jégvágókat és fuvarozókat felveszünk. Reichmann, Széchenyi ucca 22. 4701

Kertészt, aki a gyümölcsfa kezelését, konyha- és virágkereszetet egyaránt érti, keresek gazdaságba azonnali belépésre, dolgozó fiával együtt. Cim: Békés Gyula, Széchenyi ucca 21. 4694

Két szobás lakást lehetőleg fürdőszobával — február elsejére keresek. Spira és Beregi, Piac u. 45. 4590—c

ÖNT NEM KELL MEGGYŐZNI. Ön saját maga is jól tudja, hogy milyen előnyt jelent, ha a DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁNAK tagja. Iratkozson be tehát M&G MAI Előfizetőnk kedvezményt élveznek. — Felvilágosítást a 18. 8-12 vagy 3-75. számú telefonokon is készséggel adunk.

Négyszobás irodahelyiség kiadó. — Simonffy ucca 1-a, II. em. Dr. Kenyeresnél. 533

Egy szoba, konyha, kamara elsejére kiadó. Nyugati u. 26. 440

Kiadó 2 szobás lakás, gyümölcsös, kertészetre is alkalmas, — február 1-re. Honvédtető ucca 17. 1643

Különbejárati csinosan butorozott uccai szoba kiadó. József kir. herceg u. 8. 4703

Butorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 14. 4704

Uccai szoba butorral vagy butor nélkül azonnal kiadó. Kécskeházi ucca 53. sz. 4705

Egyszobás egyszerű lakás kiadó. Épületfa eladó. Libakert, Szegfű ucca 12. 4699

Póráz

Zálogkölcsonöket folyósítunk mindenféle kereskedelmi árukra és ékszerre a legelőnyösebb feltételek mellett. Zalogház, Hunyadi ucca 14. 4685

200 holdas prima birtok vételhez 30-30 ezer P készpénzzel két társat keresek. 265 kat. holdas birtok 32.000 P-vel bérletre azonnal átvehető 500 és 600 holdas bérletek. 200-3600 holdas prima birtok felszereléssel eladó. Megbizott Nádasdy ingatlaniroda, Miskolc, Széchenyi u. 18. 1569—c

Miklós uccán 5 szobás családi ház minden modern kényelemmel, nagy kerttel eladó. Felvilágosítást ad dr. Sebestyén ügyvéd, Piac 49. 4352—c

Háboru előtt épült legnagyobb fötéri, majdnem teljesen szabadforgalmu emeletes bérház, tizenhét lakás, három óriási bolt, 3 raktár, nyolc betonos pincével. Továbbá három szabadforgalmu lakásból álló alapincézett belvárosi ház, elköltözés miatt olcsón eladó. Telefon 13-60. 431c

Eladó Ujkert, Lehel ucca 51. sz. — latti szőlő, azonnal beköltözhető két szobás lakással. Esetleg két parcellában (2 drb cca 400 négyszögöl). Kedvező fizetési feltételek. Felvilágosításokat nyújt: Berger, Piac ucca 72. sz. 4685

APRÓHIRDETÉSEK

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG HARMINC FILLÉR... DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG...

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FÜGGETLEN ÚJSÁG...

Éltetés

TELJES ELLATASRA elfogad két iskolás lányt... Cím a kiadóban.

Vátelek

Hajduszoboszlón VII. tized 5. alatt korcsma... 1368-c

Üzlethelyiség 45 P havi lakbérért kiadó... 4464-c

Püspökklágyban Fejér Sándor-féle tizen-négyszeres tehermentes... 4596-b

Ezer évben egyszer ilyen alkalmi vételi! A Halász-féle vendéglo... 4572-b

Kiadó egy fűszerbolt és egy korcsma... 414-c

FODRASZÜZLET elutazás miatt olcsón eladó... 300

EGY jókarban levő fűszerberendezés... 4475-c

ÜZLETHELYISÉG forgalmas helyen kiadó... 4520-c

Üzlethelyiség és uccai léjárati pincehelyiség... 4618-c

Kiadó Csapó kert, Jánosi ucca 19... 1669-c

Legforgalmasabb helyen levő üzlethelyiség... 4626-c

Fűszerüzlet, jó forgalmu, vezetési hiánya... 4685-b

Üzlethelyiség fűszer, hentes, mészáros... 1590-b

Vendéglo eladó vagy kiadó betegség... 4689

Vétel

Gyógyszertart megvétele, esetleg bérbe... 4452-c

Könyveket, könyvtárt keresünk... 1565-c

NAGYOBB SZABASU üzletet vagy vállalatot... 4625-c

Szalmát veszünk olcsózára... 1598-c

Oláh Gábor „Almodó magyarok”... 4609-c

9x12, vagy 6x9 fényképezőgépet... 4609-c

Három és fél lóerős villanymotort... 1672-a

Kutat szivó-nyomó szerkezettel... 1672-a

Kerések 1 fiu- vagy lánygyermeket... 1674-b

Palackokra, 1/2-1-1 1/2-2 literesekre... 613-a

Használt szekrényt megvétele... 4614a

Kerések tisztviselő porosz szent... 4700

Sofför állást keresek... 1592-c

Komoly fiatal, gyermekszertető... 1667-b

Bor, jóminőségű, izletes... 4616-c

Kerések, egylovas, jó állapotban... 387-c

Szép ólomkeretezett szines... 4541-c

Sirkövek műköből, termésköből... 303

Mérlegképes könyvelő hosszú, részben bank-gy... 4452-c

Jömegjelenésü jól számoló fiatal... 1639

Perfekt könyvelő órakönyvelést... 4625-c

Öt éves kis fiammal együtt... 4629-c

Fiatal fűszerkereskedő segéd... 1557-c

Függönyök, dupla ágyterítő... 350-b

Eladó egy 351 cal. öntöltő... 1585-c

Finom pecsényebor eladó... 4360-c

Ujlétai 50 hektó, tisztán kezelt... 1648

Ujlétai homoki fajboraimat... 1641c

BLATTNER GYULA üvegezési és képkeretelési... 1531

Óbor, házibor, zamatos... 1557-c

Függönyök, dupla ágyterítő... 350-b

Eladó egy 351 cal. öntöltő... 1585-c

Finom pecsényebor eladó... 4360-c

Ujlétai 50 hektó, tisztán kezelt... 1648

Ujlétai homoki fajboraimat... 1641c

BLATTNER GYULA üvegezési és képkeretelési... 1531

Óbor, házibor, zamatos... 1557-c

Függönyök, dupla ágyterítő... 350-b

Eladó egy 351 cal. öntöltő... 1585-c

Fajtisza fél éves komondor eladó... 1616-c

KUTSZIVATTYU és öt darab méteres... 376

Eladó jó zamatu bor... 512-a

Természettudományi könyvek... 496-b

Homoki 6- és ujjborok... 1680-c

Női és férfi kalapok legolcsóbban... 1686-a

Zsirosbödön, káposztáskád... 4665-a

Csaknem teljesen új hálószoba... 4673-a

Rádió 10 havi részletre... 4687

Csipőfűző 12 pengő... 4686

Parkett-fa, 1 szobára... 4684

Pedireés apától és anyától... 4683

Gázályha, légtűtés rendszerű... 1635

Bor, 5 liter vételnél... 1641

Fajalma, 3 darab... 1635

Egy pár alig használt... 1641

Török és angol begyes... 1644

Vadászfegyver, 12. és 16-os... 4697

Eladó 180 kgr. zsirsértés... 2000

Hencserek, diványok... 1333

Eladó jókarban levő fényezett... 4570-b

Tokaj-hegylajai bor Rákóczi... 516-c

Bor! Uradalmi bor... 4632-a

Regények eladók... 4628-b

Saját termésű elsőrendű... 4620-c

Fekete férfi télikabát... 4576-c

Rózsa dióbél... 4638-b

Alig használt szmoking... 4587-c

Nagyobb mennyiségű kőr... 4636c

Egy liter kitűnő... 4637-c

Télikabátok férfiruhák... 437-b

Marhabus kilója... 439-b

Gramofon szép új... 441-b

Eladó 3 darab... 110 klg-os

Kitűnő homoki zamatos... 1675-c

Saját termésű Szentanna... 441-b

Vámospércsi fajbor... 435-c

Bor, kitűnő zamatu... 528-b

Eladó jó állapotban... 527-b

Olcsó tűzifa! Mig a... 4569-c

A figyelem felkeltésének eszköze: a feltűnő forma, sok fehér tér, szép lisszitráció

Könyvelésben, pénztárkezelésben... 4137-c

SZÉP masszív ebédlo... 329-b

KARACSONYFA 80 fillértől... 44383

ELADÓ divány... 1647

Télikabátok, férfiruhák... 1612

MARVANYMOZAIK, cementlapok... 303

Hőcipőket, sárcipőket... 1343

ÜNNEPEKRE, dísznőtorokra... 331-b

Éltetés
TELJES ELLATASRA
Vátelek
Hajduszoboszlón
Üzlethelyiség
Püspökklágyban
Ezer évben egyszer ilyen
Kiadó
FODRASZÜZLET
EGY
ÜZLETHELYISÉG
Üzlethelyiség
Kiadó
Legforgalmasabb
Fűszerüzlet,
Üzlethelyiség
Vendéglo

Vétel
Gyógyszertart
Könyveket,
NAGYOBB SZABASU
Szalmát
Oláh Gábor
9x12,
Három és fél lóerős
Kutat
Kerések
Palackokra,
Használt
Kerések
Sofför állást
Komoly
Bor,
Kerések
Stráfkocsi,
Szép
Sirkövek

Eladás
Bor,
Bor,
Bor,
Stráfkocsi,
Szép
Sirkövek

SZÉP
KARACSONYFA
ELADÓ
Télikabátok,
MARVANYMOZAIK,
Hőcipőket,
ÜNNEPEKRE,

Gázályha,
Bor,
Fajalma,
Egy pár,
Török,
Vadászfegyver,
Eladó,
Hencserek,

Eladó
Tokaj-hegylajai
Bor!
Regények
Saját termésű
Fekete
Rózsa
Alig használt
Nagyobb
Egy liter
Télikabátok
Marhabus
Gramofon
Eladó
Kitűnő
Saját termésű
Vámospércsi
Bor,
Eladó
Olcsó tűzifa!

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT (PIAC UCCÁ 49) SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCÁ 2 SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RÉGNYVÉRSZERKEZÉSÉBEN PIAC UCCÁ 34. SZÁM ÉS AZ ÉRŐR EMLITETT KÉT LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG HARMINC FILLÉR ÉS EGY-ERRE HÁROM REGGELI LAPBAN JELENIK MEG: A "DEBBRENYI FÜGGETLEN ÚJSÁG"-BAN, A "DEBRÉCSI ÚJSÁG"-BAN ÉS A "HAJDUFÖLD"-BEN. VASTAGABB BETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITTATNAK. CÍZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARTIFA.

Eladó antik szekreter. Értekezni: Koczka József műasztalos. Libakert, Szegfü u. 4. 1683—a

Olcsón eladók 1.7, 3.9, 5.5 lóerős, teljes vulkanizáló berendezés, 10 m²-es álló kazán, 8 m²-es Wothington szivattyú. Erdős főmérnök, Simonffy ucca 32. Telefon 12-64. 510—b

Eladó két darab alig használt réz-ág sodronybetéttel és matracokkal. Telexi u. 13. 513—a

Kályha, zománcoz, folytonégő, két-sütős, vízmellőző asztalkonyha eladó. Bösörövényi ut 22. 4669—b

Otengeri kapható termelől kisebb mennyiségben is. Zöldfa u. 11. szám. 238

Ugorka ecetes és vizes kapható. Darabos u. 20. Telefon: 6-68. 4433—c

Alumínium edényvásár 2 hétig Kovács Gyula vasüzletben. Minden darab két pengő 6

Bor! Igen jó sajáttermésű borokkármérését megkezdem. Farkas, Rákóczi u. 9. 4602—b

Figyelem! Kitünő zamatu rizlingbor kihordásra 1 pengő. Saját érdekében vegyen kóstolót. Vadász korcsma, Varga ucca 35. 4579—c

Szép masszív ebédő jutányosan eladó. Sas ucca 4., II. 3. 1356—b

Eladó egy férfi fekete télikabát jó állapotban. Guttmann, — Arany János ucca 42. 4600—b

KIARUSITAS beszerzési árban. Miután cégem csak kizárólag üvegezési és képkerekezési szakmával fog a jövőben foglalkozni, ezen üzletágak megnagyobbitása céljából az összes porcellán- és üvegárúkat hatóságilag eng. kiarúsításra kerülnek. — BLATTNER GYULA üvegezési és képkerekezési vállalata, Ferenc József ut 89. sz. (Royal szállóval szemben.) 1531

Bélyeggyűjtők! Régi magyar, osztrák, mindenféle külföldi bélyeg olcsón kapható. Porozsly ut 51. 1603—c

FAJBORÉLADÁS! Saját termes édes magas foku 6 és uj, literenkint is a legalacsonyabb napi áron 1923. évi megint kapható. Blazsek, Arany János u. 30. szám. 1628—c

ELADÓ egy női szürke télikabát jó állapotban. Török Bálint ucca 18., I. emelet. 300

Mesterhedgü egész és háromgyedes eladó. Szent Anna 29., kerestéputlet. 406—b

Negyvenes ezüst, harmincnyves arany cipő, uj, olcsón eladó. Péterfia 74. 4568—c

"HORTOBAGY"-malom telepen liszt, korpa, tengeri és darák eladása. — Megrendelések házhhoz szállítva. Telefon 179.

Eladó 140 kg. sulyu fiatal zsirsertés. István ut 15. 1521—c

Vendéglősök, kereskedők, korcsmárosok! Id. Molnár Lukács borgazdasága eladásra bocsát: saját termésű elsőrendű palack érett 100 hektoliter rizlinget, ugyanannyi ezer-át, 1921—1922—1924. év-beli mértést, ezenkívül új borokat, nagyobb tételben, esetleg hordónkint is a hely-beli k. kath. gimnázium alatti pincéből. Értekezni a Kossuth uccai üzletben, — vagy Péterfia ucca 46. 407b

Aliatmérleg, 20 mázsáig mérő, vetőgép 17 soros, tartós borona, fúkaszó, kaparógép, járgányos szecsavágó, repavágó, tengerimorzsoló, 16-szerszámok, tehénláncok, szekerek, kisebb mázsák és egyéb gazdasági és kerti szerszámok mind jókarban, olcsón eladók. Engel, Piac ucca 52. Ékszerüzlet. 389—c

Zamatos házibor tisztán kezelet, erősen bakáros 1.20 P. öt liter-nél házhhoz szállítom. — Porozsly ut 81. Telefon: 1636. 1653—c

PARENTHESY ingatlanokat értékesítő irodája, az OFB. által engedélyezve, Piac u. 63. Telefon: 5-64.

Eladó házak: Miklós uccán családi ház. Tisztviselő-telepen emeletes és földszintes uri házak. Hunyadi és Deák Ferenc bérházak. József kir. hercegen ur-és bérházak.

Eladó házak: Andrássy uton családi ház.

Vigkedvün 5 lakásos bérház. Ispotály uccán olcsó kis ház. Arany János uccán komfortos uriház. Bösörövényi uton 600 négyszögletes ingatlan olcsón. Széchenyi uccán családi ház. Simonffy uccán családi ház. Budai Ézsaiás uccán olcsó családi ház. Csapó uccán nagytelkű bérház. Maróthy György ucca sarkán uriház. Sinay Miklóson kis családi ház olcsón. Szent Annán bérház és kis családi ház. Nyil, Homok, Virág, — Szepességi uccán kis olcsó házak.

Eladó földek: Nyírségben 240 és 150 hold, Fancsikán 45, Tetélen 17, a város alatt 15, Ondódon 8 és 4, Cserén 9, Ebesen 18, Halápon 25, Hosszapályi utfélen 51., Mikepércsen 20 és 2000 négyszögletes szőlőskert lakással.

Eladó telkek: Ferenc József uton 600, 800, 1200 négyszögletes telkek.

Porozsly uton 900 négy szögöl és 1800 négyszögöl. Andrásyn 300 négyszögöles. Borsovai uccán 2000 négyszögöl gyümölcsös.

Kiadó lakások. Komlóssy uton, Kossuth uccán, Szent Annán többrendbeli komfortos. 3—4 szobás.

Bérletek. Hajdu, Szabolcsban, — Nádudvar mellett 24, 26, 50 holdas tanyás, Püspökkladány mellett 150 holdas.

DIENES JÓZSEF községi főjegyző országos földbirtokrendező bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és biztosítási irodája, Fűvészkeret ucca 16. (Saját ház.) Telefon: 14—98.

Eladó házak: Központban emeletes ház. Simonyi uton villa. Nagy üzletes ház. Porozsly uton hatszobás villa. Málusztéren nagy családi ház.

Gróf Tisza István 10. Késes 76. Torday Gábor 7. Gróf Leiningen 6. Árpádtér 29. Nyil 15., 21., 94. és 37. Dévai 1, 4, 11-a, 21. Jerikó 33. István 31-b, 37. Sinay Miklós 42. és 14-b. Budai Ézsaiás 15. Kerekes Géza 23. Klapka 7. Acél 2. Beke 24. Epreskert 17. Lónyai 10. Keresztési 28. Puskástelep 56. és 21. Csalogány 5.

Videki házak: Derecskén. Nyirlugoson. Pest mellett. Házhelyek: Simonyi uton. Erdőoron. Porozsly uton. Kinizsi uccán. Diófa uccán. Rigó uccán. Dévai uccán. Rázsó Gyula uccán. Kondor uccán. Kuczik-telepen.

Keresek: eladó házakat, házhelyeket, kiadó lakásokat, eladó földeket és földbérleteket.

Pénzkölcsönt ajánlok előnyös feltételek mellett.

Biztosítások irodám útján a legelőnyösebben köthetők. Dienes József OFB ingatlanforgalmi irodája, Debrecen, Fűvészkeret u. 16. 1322

MATÉ SÁNDOR ny. m. kir. államp. tanácsos Országos Földbirtokrendező Bíróságtól engedélyezett ingatlanirodájának (Piac ucca 30.) hirdetései.

Eladó házak: Kétemeletes — kittiőnen épített bérház modern lakásokkal a város központján. Emeletes házak Szent Anna, Kossuth, Fűvészkeret, Csapó, Hatvan és Piac uccán.

Ötszobás családi uriházak beköltözéssel Széchenyi uccán, Arany János és Miklós uccán.

Hét szobás igen szép családi uriház, parkettes, termes szobákkal, beköltözéssel, istállóval, kerttel Hatvan ucca legszébb helyén.

Kereskedőknek rendkívül alkalmas bérház Csapó ucca legforgalmasabb részén. Értékes házak Bethlen uccán, József királyi herceg uccán és Kinizsin.

Rákóczi ucca 37. számú nagytelkű ház ötszobás azonnali beköltözéssel.

Cegléd ucca 7. számú többlakásos — nagyudvaru ház beköltözéssel. Egymalom ucca 9. számú ház üzletekkel, négyszobás akással.

József királyi herceg ucca 41. számú ház öt lakással.

Verecs ucca 23. számú ház tizenhataly pengőért. Pacsirta ucca 17. számú ház tizenhataly pengőért. Virág ucca 42. számú ház tizenhataly pengőért. Sarok ucca 12. számú ház tizenhataly pengőért. Kinizsi ucca 90. számú ház hataly pengőért. Jerikó ucca 20. számú ház öt hataly pengőért.

Eladó földek: Nagyszepesen huszonkettő holdas tanyásbirtok, Belleglön ötvenholdas tanyásbirtok, Szovátó száz holdas. Iroda Piac ucca 30.

Kis lakáshoz fiatal minden azonnali felvétetik. Fischer, Csapó u. 23. 398—a

Kutyámat, nagy, harapós, ingyen odaadnám. Lehotai. Kincses-hegy. 4588—a

Elveszett 1 darab zöld iróttól. Kérem a megtalálót hozzám, Széchenyi u. 1. sz. megszártésbe beadni. Illo jutalomban részesül. 4592—c

Értesitem a n. é. huszgyasztó közzönséget, hogy a Simonffy uccai huscsarnok 29. számú fülkéjében Ia tejjenge borjuihus 2.20 pengő. Szivessp ártfogást kér: Kláár Gábor. 4584—a

UJ KENYERARAK a Korona lerakataiban: KIRÁLY KENYER . 40 f HOFEHER 36 f FÉLBARNA 32 f BARNA 30 f Ogg LISZT 38 f

MŰHELY, raktár, istálló, központ, üresen kiadó. Csapó ucca 19., házfelügyelőnél. 334—a

Kárpitos javításokat jutányosan vállal, kivánatra háznál dolgozik. Oláh, Bethlen ucca 48. szám. 385—a

Kiadó egy hold körülkerített konyhakertészeti jó föld, azonnal beköltözhető 2 jó szobás lakással, a vágóhid mellett. Bihari telepen, vilamos megállóhoz közel. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 396—a

Ötvenhat holdas biharmegyei buzatermő tanyásbirtok köves-uton, állomásnál buzavetéssel eladó. Nemes Dezső László, Kossuth u. 16. 418a

Copfok, hajmunkák készen kaphatók és készíttetnek Boczán fodrásznál, Hatvan ucca 2. 4599—a

Borotválás 20 f, hajvágás 30, fazonra 40, eton babihajvágás 40 f, 7 személyre berendezve, mosdóval, elsőrendű munkakerő. Miklós ucca 53. Toma. 4574—a

Borotválás 20 f, hajvágás 30 f, fazonra 40 f, bumi és babi hajvágás 40 f, elsőrendű munkakerő. Miklós ucca 53. Toma. 411a

Huszfűtölést és sertésölést elvállalok. — Papp Mihály hentes, — Batthyány 22. 420—a

Bérbe vennék 3—4 szobás lakást, lehetőleg azonnali beköltözésre. Ajánlatok a kiadóban. 4595—a

Társat keresek teherautó fuvarozáshoz, lehetőleg soffört. — Örház, nagyerdő elágazásánál. 386—a

Keresek egy fiatal embert 3 második elemista tanítására. Kezdetleges hébert is tanítsom. Bihari, Ujléta. 4582—a

Bejáró leány felvétetik. Kinizsi ucca 14. 400—a

Éves szolómunkást 3 hold szőlőm teljes munkájára, kis családut, lakással vidékre felveszek. Lorántffy 42. 384—a

Tanuló lány fizetéssel felvétetik. Merkur könyvnyomdávalalot, Hatvan ucca 34. 4603—a

Mindenes január 1-re felvétetik. Breider Györgynél, Lorántffy ucca 42. 410—a

Megbízható főzni tudó asszony felvétetik két személyhez. Springer könyvkereskedésében, főposta mellett jelentkezen. 409—a

Fűszerüzlet áruval, berendezéssel azonnal átadó. Vargakert, K. Tóth ucca 30. 4555—a

Two large identical boxes for 'AZ APRÓHIRDETÉS' (Small Advertisements) with decorative borders and central text.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN; FERRUC JÓZSEF UT. (PIAC UCCA 49. SZ. M.) FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR UT. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM ÉS AZ ELŐBB EMLETT KÉT LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG HARMING FILLÉR ES NYGYS ERRE H. RON. HEGGELI LAPBAN JELENIK LEGT A „DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG”-BAN, A HERR. CENI ÚJSÁG”-BAN ÉS A „HAJDUFÖLD”-BEN. ASIAGABB RTÜVEL SEDETTI SZAVAK DUPLÁN ZÁMITTATNAK. ÖZLETI HIRDETÉSERE MÁS TARIFA.

Köser
fűstölést vállalok. Waldmann mészáros. Széchenyi u. 1. 4634-c

KARACSONYFA
díszítést vállalok. Címeket a kiadóba kérünk „Karácsony” jellegre. 4511—a

Kettő
esetleg 4 lóra való istálló kocsiszimmel, 1 szobás, konyhas lakással kiadó. — Miklós u. 51. 1665—a

Kincseshegyi tórol
jégberaktározást vállalok. Waldmann mészáros. Széchenyi ucca 1. 4621—c

Bor,
uradalmi bor 1 liter 90 fillér, ezerjő, rizling 1 liter 1 pengő, őrizing, kiváló minőség, 1 liter 1.40. Gerstner Kálmán italkereskedésében, Széchenyi ucca 37. sz. 4601—a

Elveszett
egy női ernet szombaton délután a Kossuth uccai temető csöszhától. Megtaláló sziveskedjék a Hajdúföld kiadóhivatalába behozni.

Mulatságokra,
minden igényű táncestélyekre, műkedvelők bármely ösztönjére megkapható a Városház Éttermének külön terme. Előjegyzéseket már elfogadjunk. 1619—c

Facementtetők
javítását szakszerűen végzi Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Hatvan ucca 15. 961

Keresek
január 1-re csinosan berendezett különbejáratú butorozott szobát. Lehetőleg központban. Címeket „Tiszta” jellegre a kiadóba kérek. 4543—c

Csapó uccai
postától a pénzügyi palotáig elveszett 27 pengő fehérborítékban, összehajtv. Megtaláló a kiadóhivatalban jutalom ellenében szolgáltatassa be.

Hópehely
burgonya és egy hordó bor van eladó. Erzsébet ut 26. 4454—b

Poloskairást
ciángázzal és szabadalmazott szerrel felelősséggel vállalok. Poloskaszer és patkányszer kapható. 8-11. telefonsz. tessék hívni. Kossuth ucca 47. Nánassy. 4190—c

Izletes
olcsó orth. köser jó házikoszt akár kihordásra is kapható. Ugyanott egy nagy tyukretéc eladó. Simonffy u. 12. sz. 4417—c

Uradalmi
rizlingbor 5 liter vételnél 80 fillér. Petőfi tér 3. 4451—c

Agyhuzatok,
ujak, olcsón eladók és kisebb asztal. Málusz-tér 15. balra. 4450—b

HASZNALT
szalongarnitúra vitrinrel olcsón eladó. Simonffy u. 13., földszint 1. 4529—b

Elsőrendű
köser házikoszt olcsón kapható. Özv. Weiszné, Hatvan u. 61. 4421—d

ALKALMI
vételi Családi okból viszamaradt szép keményfa háló berendezés olcsón eladó. Honvéd u. 7. 4485—c

SAJÁT TERMESÜ
bor kapható, literje 80 fillér. Piac ucca 9. 4476—b

KARACSONYI
ajándéknak legszebb, legolcsóbb: „Anny” kalap. Öt pengőtől pazar választékban. Csapó u. 47. 4489—c

ZONGORAZNI
akadémiai módszerrel tanítok magyar nótákat. Püspöki palota, házmaster igazít utba. 378

URAKNAK
pontos kiszolgálás. 20 bérlétszám 5 pengő. Kékedy, Király u. 5. 4480—c

Elveszett
rövdszörű német vizsla, Ella névre hallgat, 9 hónapos, nőtény, barnásszürke, foltos. Nyakasziján 7.032. számú ebvédjegy van. Kérem a megtalálót, értesítse a Mihalovits gyógyszerteret. 307—b

Hűsfűtőles
olcsón, kifogástalanul — Zöldfa ucca 3. szám alatt.

Korcsolyát
szakszerűen csakis Bartha és Kun közzörül. Széchenyi ucca 1. 4657—b

Gallérisztítás
tükörfénnyel 8 fillér. Libány, Péterfia 4. 1687—a

Jól jövedelmező
iparüzem megindításához társat keresek. Cim a kiadóban. 4675—b

Táncmulatság
karácsony első napján este 6-tól a „Gazduram” csárdában, Hosszupályi kövesutnál. 435—c

NŐI HAJVAGAS
manikűrrel együtt 1 pengő. Kékedy, Király u. 5. 4479—c

Forgács
hölgy- és urifodrásznál figyelmese és pontos kiszolgálással végzünk hennázást, hajvágást, ondulást és manicürt. Olcsó ár. 4547—c

TEKINTSE MEG
az Ingóságkövetítő nagyszabású karácsonyi kiállítását és vásárját. Legszebb ajándéktárgyak a legszertényebbtől a legmagasabb igényekig. Legjutányosabb alkalmi árak! 346—c

Cementlapok,
betoncsövek, — kutyűrük legolcsóbban beszerezhetők Lukács Vilmos és Testvére cementárúgyárban, Debrecen, Hatvan ucca 15. 961

Társat
keresek jövedelmező vállalkozáshoz 1500 pengő tőkével. Tőke és jövedelem garantálva. Cim a kiadóban. 4644—b

NŐIHAJAT
izlésesen és olcsón nyír, külön terem hölgyeknek. Kékedy, Király u. 5. 4478—c

Sikerült
egyik legkiválóbb pesti hölgyfodrász Debrecenbe lekötni. Páratlanul olcsó árak mellett áll a hölgyközönség rendelkezésére Károli hölgyfodrászszalon, — Werbőczy u. Iparkamara. 4593—b

Kiadó
egy üzlethelyiség. Árpádter 26., 2. ajtó. 1230—c

Forgács
hölgy- és urifodrásznál figyelmese és pontos kiszolgálással végzünk hennázást, hajvágást, ondulást és manicürt. Olcsó ár. 4547—c

GYAPJUT VESZEK
Gazdálkodók új gyapját elvételben azonnali fizetés mellett vásárolok. Földes, József kir. herceg u. 36. Telefon 11-79. 4508—c

Mányi
hölgyfodrász, Király u. 2. Ondulást, manikürt, Hajvágást, hennázást minden árnyaltban. Olcsó ár. 4639b

Elárverezek
Debrecenben, Wesselényi tér 2. sz. alatt 1928. december 27-én d. u. 3 óraor 1130 pengőre becsült korcsma berendezést, borokat, kutorokat, stb. Tihanyi bír. végrehajtott. 4698

Kovács
lakatos munkát, készíték takaréktüzhelyet bármely kitételben. Molnár, Pacsirta u. 10.

Fizetés
nélkül bejárné koztért bármilyen munkát elvállal. Cimét a kiadóba kérem. 4589—c

TANULÓLEANYT
felveszek. Szabó Kata nődivatterme, Piac ucca 63, I. em. 4501—c

Söfför,
józanéletű, minden szenvedélytől mentes, volt gazdasít, izr. vallású, családös, az összes motorokhoz értő, kitünő vezető, — személyvagy gyorsteherautó vezetői állást keres. Szives megkeresés Engländer Lajos, Szoboszlói ut 20. sz. 4567-a

Intelligens
asszony, ki 10 évig volt alkalmazva egy üzletben, állást keres. Piac u. 26., IV. 23. 405—a

Aranybányához
hasonló jó üzlet, elsőrangú jövedelmi forrás, melyhez 10.000 pengő pénz kell. — 50% társas rész. Családi

Eljáró pénzbeszedő
irodászolgának felvétetik. Széchenyi u. 22. 4552—a

Zongora,
bécsi gyártmányu, rövid, olcsón eladó. Piac u. 58., házfelügyelővel. 4548—a

600
száraz akácküllő olcsón eladó. Nyomtató u. 22. Csapónál. 4397—b

Kulcsár
jó bizonyítvánnyal ajánlkozik. Irodai teendőket véggez. Tudakozódní Kleinféle céledintézet. Csapó u. 6. 4544—a

MONOGRAMHIMZÖ-SZALON,
dr. Szücs Andorné, Szent Anna ucca 6. 4495—c

Borotválás
20 f. hajvágás 30 f. fazonra 40 f. Bubi és babi hajvágás 40 fillér. Miklós ucca 53., Toma. 4443—a

Kiadó
vagy eladó Egyletkert 18. sz. ház. Értekezni 24. sz. Kiss Gyuláék. 1654—a

Eladó ház
Széchenyi uccán, hatszobás uccai, négy szobás udvari lakással. Ingtalaniroda, Kossuth u. 16. 404—a

Eladó ház
Széchenyi uccán, hat szobás uccai, négy szobás udvari lakással. Nemes Dezsó László, Kossuth 16. 417-a

Villa
a Nagyerdő alatt, komfortos, adomentes épület, közbejött okok miatt eladó. — Fábrián, Csapó u. 23. 392-a

Varrógépek
eladók. Széchenyi ucca 30. Mechanikai fehéreműgyárnál. Értekezés 12—3-ig. 382—a

Ötvenhat
holdas bihariemgyei buzatermő tanyásbirtok kövesuton állománál, buzavetésel eladó. Nemes Dezsó László, Kossuth 16. 403-a

Szépen éneklő
harci kanári madarakat eladók. József királyi herceg u. 1. Vigmozgó házfelügyelő. 418—a

Eladó
szép fehér nagyobb gyermekbunda. Boldogfalva ucca 21. Horváthné. 1663—a

Megbizásból
teljesen új börgarnitúra, 2 fotel, 1 kanapé olcsón eladó. Précz kárpitosnál, Simonffy u. 4. 4633—a

Meglepő
olcsó árban kaphatók hencserék, diványok, afrik. 16-szórmatracok stb. Précz kárpitosnál, Simonffy u. 4. 4631—a

Eladó
egy házhely Mester uccai sorompónál. — Vasöntőde mellett. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 395—a

EGY
pedálos cimbalom eladó. Simonffy ucca 51. 4471—a

Bor!
Uradalmi bor literje 90 fillér, rizling, ezerjő literje 1 pengő, őrizing kiváló minőségű 1.40 Gerstner Kálmán italkereskedésében, — Széchenyi ucca 37. 4659-a

Férfikabát,
gyermekruha eladó. Hatvan u. 26. Reich. 4677—a

Rózaa
dióbél kilóként P 2.40. — Kapható diótörőde, Szepeségi ucca 17. 4577—a

Bor,
saját termésű édeses magasfoku rizling literenként előnyösen kapható Blaz Edénél, Simonffy u. 29. 4641—a

28 fillér
jó minőségű buzaliszt Horváth Lisztraktrárban, Degefeldtér 1. Friss tengeriliszt állandóan kapható. Fűszerárak legolcsóbban. 522—a

Eladó
Meidinger-kályha és zománcozott gyermekágy. — Vigkedvü Mihály 15. 1655—a

Eladó
egy cimbalom, varrógép, hegedű, éneklő kanári. — Hajnal u. 5., III. ajtó. 1656—a

Zongora,
bécsi gyártmányu, rövid, olcsón eladó. Piac u. 58., házfelügyelővel. 4581—a

Gramofon,
kitünő, 35 kettős lemezzel olcsón eladó. Miklós u. 22., balra. 1688—a

Tokajhegyaljai
bor Rákóczi ucca 12. szám jobbra, kapu alatt jutányosan kapható. 518-a

Eladó
a város alatt öt öl tőzekehelyva, 3 öl szalma. Darabos u. 31. 519—a

Ebédlászekrény,
kisebb fiók szekrény eladók. Maróthy György u. 3. 520—a

Hentespuld
márvánnyal, nagy bontó asztal eladó. — Maróthy György u. 3. 521—a

Ötéves bor
huszonöt literenkint is eladó. Hadházi ut 13. szám. 443—a

Édes bor
1 liter 80 fillér 5 liter vételnél. Hajnal u. 27. Keresztépilet. 444—a

Egy
keveset használt hajtóköcsi és egy lószerszám eladó. Hadházi ut 13. 442—a

Eladó
egy kisborjas tehén első fiával. Kerekes telep, Géza u. 24. 997—a

Eladó
egy boglya széna. Diószegi ut 171. 498—a

Takaréktüzhelyek,
üstházak nagy választékban minden árban prima kivitelben. Málusz-tér 9. Használta is. 1682—a

Eladók
nemes harci kanárimaradék Szent Anna 10., városi bérház gépházában. 1681—a

Hajduhadházon
14.000 lakosu városban modernül beszerelt 13 járatu gőzmalom eladó. — Pényes egzisztencia. Vevő a vételarat a malom jövedelméből kifizetheti. Felvilágosítást ad dr. Bándy Gy. ügyvéd, Hajduhadház. 1680-a

Kitünő
saját termésű ujléti 6- és ujbormarok literje 80 fillér. Darabos u. 20. 4679—a

Előfizetőink

havonta egy tiz szavas ingyen apróhírdetést, karácsonyra 1929. évi nagy képes irodalmi naptárunk t, sz 1929. évi előfizetési díj befizetésekor ingyen fényképfelvételt, vagy választása szerint é tées új-évi ajándékot kapnak s egy tizezer köteles kölcsönkönyvtárt állandóan kedvezményesen (éves előfizetők díjmentesen) használhatnak. A képes „Debreceni Független Új ág” újévi ajándéka a magyar újságkiadás egvedül-álló teljesítője.

Olcso
cipőtalpalások, férfi 3.20; női 2.50; megrendelések és javítások olcsó árakon felelősség mellett. Tisztelettel: Kovács, Eötvös 37. 531

Ügynökök
felvesz Spitzer-nyomda, József kir. herceg ucca 50. 4580—a

Munkásnő
felvétetnek. Paplanvarroda, Hajó ucca 20. 380-a

Eladó
olcsó ház mellékkeliségekkel együtt 334 négyoszögk kerttel. Szávay Gyula u. 43. 4583—a

Béautó
fuvarozást vállalok új csukott kocsimra bármilyen utakra. Telefon 8-52. Pesti u. 17. 4537—a

Bíró sporttelep
korcsolyapálya megnyit. — Olcsó bérletjegyek. Buffet, melegedő. Korcsolyatanítás. 4693

Német
és olasz, magyar kereskedelmi levelezést vállal óránként 2 pengőért. Cim Frank József és Testvére, Piac 46. 4585—a

Kiadó
üzlet azonnal. Csapó u. 73. sz. 419—a

Cegléd ucca
7. számú nagyterkű ház több lakással eladó. Kizárólagos megbízott: Máté ingatlaniroda, Piac u. 30. 4436—c

Mindenes
főző, valamint egy ügyes takarító, kiknek hosszabb bizonyítványai vannak, azonnal felvétetik. — Zöldfa ucca 15. 4412-b

Pénztáros
kisasszonyt felvesz az Arany-Angyal gyógyszerter. 4556—a

Szeszesitalok
eladásában jártas ügynök, kinek nagy vevőköze van, felvétetik. Reichmann Vilmos, Széchenyi u. 22. 4553—a

Hordójavításokra
kádáregédek felvétetnek. Reichmann, Széchenyi ucca 22. 4551—a

Raktári
munkások felvétetnek. Széchenyi u. 22. 4538—a

Asztalos
tanulók felvétetnek. Vincze Csillag u. 108. 377—a

Társnöt
keresek, keresztyént, kitünő üzlethez, 1000 pengővel. Cim a kiadóban. 4557—a